Gemeente Amstelveen

Koersdocument Duurzaam Amstelveen

Op weg naar klimaatneutraal, circulair en klimaatbestendig Amstelveen

Raadsversie
De koers, de opgave en de keuzes die voorliggen.

Vast te stellen bij Begroting 2027
Gemeente Amstelveen · Team Duurzaamheid
Raadsversie september 2026

Bij dit document hoort een aparte Leeswijzer & technische verantwoording.

Amstelveen maakt het

Inhoud

1 Bestuurlijke samenvatting 3
De kern 3
Dit verandert er ten opzichte van het vorige plan (PLECK 7.0) 4
Hierover beslist u 4
2 Leeswijzer 7
3 Wat willen we – drie pijlers voor een duurzaam Amstelveen 8
3.1 Energietransitie 8
3.2 Circulaire Economie 8
3.3 Klimaatadaptatie 8
4 Waar staan we 9
De stand van zaken op de belangrijkste indicatoren 9
5 Energietransitie 10
De routekaart in één beeld 10
De sectoren en het opwekpotentieel 12
Knoppen — hoe stuurt de gemeente 13
5.1 Woningen — grootste opgave, meeste eigen invloed 14
5.2 Verkeer — grootste sector, minste grip 15
5.3 Bedrijven — indirecte invloed 16
5.4 Duurzame opwek — groei en grenzen 17
6 Circulaire economie 20
Wat willen we 20
Waar staan we 20
Waar gaan we naartoe 20
Knoppen — hoe stuurt de gemeente 20
7 Klimaatadaptatie 22
Wat willen we 22
Waar staan we 22
Waar gaan we naartoe 23
Knoppen — hoe stuurt de gemeente 23
8 Sturen en verantwoorden 25
Governance: van apart document naar de P&C-cyclus 25
Wat we per sector volgen 25
Aansluiten op de SDG-rapportage 26
Financiën 27

Bijlage 1 — Verduurzaming eigen organisatie 28
1. Wat willen we 28
2. Waar staan we 28
3. Waar gaan we naartoe 29
4. Hoe sturen we 30

Bijlage 2 — Programma Circulaire Economie 2027–2030 31
Inleiding 31
1. Stand van zaken 32
1.1 Context 32
1.2 Doelstellingen circulaire economie 34
1.4 Samenhang 35
2. Samen met de stad 36
2.1 Subsidieregeling Circulaire Initiatieven 36
2.2 Samenwerkingspartners 36
2.3 Circulair inkopen 37
2.4 Wat we al doen in 2026 38
3. Acties per waardeketen 39
3.1 Voedsel en organische reststromen 39
3.2 Consumptiegoederen & textiel 40
3.3 Gebouwde omgeving 42
3.4 Afval en grondstoffen 43
4. Uitvoering en financiën 44
4.2 Capaciteit en organisatie 45
4.3 Monitoring en evaluatie 45
4.4 Risico's en kansen 45
Afkortingen 46

Bijlage 3 — Leidraad Duurzaam Bouwen en Gebiedsontwikkelen (2026) 48
3.1 Aanpak in het kort 57
3.2 Referentiejaar en eindpunt 57
3.3 Sectorindeling 58
3.4 Zo zijn de cijfers per sector opgebouwd 58
3.5 Scenario's en bandbreedte 62
3.6 Attributie en modelmatige sectorverdeling 62

Leeswijzer en technische verantwoording 54
1 Inleiding 54
2 Begrippenlijst 55
3 Methodische verantwoording 57
4 Aandachtspunten en open vragen 65
5 Gebruikte bronnen 66

1 Bestuurlijke samenvatting

Koersdocument Duurzaam Amstelveen vervangt het beleidskader dat tot nu toe PLECK heette. De nieuwe naam markeert een andere manier van sturen. PLECK gaf de raad een overzicht van de geleverde en toekomstige inzet; of dat genoeg was, bleef buiten beeld. Het koersdocument draait dat om: het begint bij de opgave, vertaalt die naar meetbare doelen en monitort de afstand tot het doel. De voortgang wordt gemeten met gestandaardiseerde methodes — het CEGEM-model van CE Delft, de Klimaat- en Energieverkenning van het PBL, de Klimaateffectatlas en de (kernset aan indicatoren uit de) VNG Handreiking Duurzaamheidsrapportage — zodat de raad geen verantwoording achteraf krijgt, maar sturingsinformatie vooraf, en de keuzes die daaruit voortvloeien. Het rust op drie pijlers: energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie. Elke pijler heeft een eigen doel. De energietransitie stuurt primair op minder CO_2-uitstoot. De circulaire economie stuurt primair op minder gebruik van nieuwe grondstoffen — via minder restafval, meer hergebruik en circulair inkopen. Klimaatadaptatie stuurt op een stad die bestand is tegen wateroverlast, hitte en droogte.

Voor de energietransitie bevestigt dit document de ambitie uit het Coalitieakkoord 2026: Amstelveen streeft naar klimaatneutraliteit in 2040, met een tussendoel van minimaal 55% minder broeikasgasuitstoot in 2030. Hiermee sluit Amstelveen aan bij het Akkoord van Parijs. Amstelveen haalt deze doelen echter niet op eigen kracht: een deel van de opgave ligt buiten de invloedssfeer van de gemeente, bijvoorbeeld bij landelijke regelgeving voor bedrijven, de energie-infrastructuur en Rijks- en EU-beleid. Voor het deel waarop de gemeente wél zelf invloed heeft — zoals woningen, verkeer en het eigen vastgoed — neemt zij haar verantwoordelijkheid volledig. Hoofdstuk 5 laat zien hoe deze verdeling tot stand komt en waarom het doel daardoor per saldo buiten bereik blijft.

Nieuw is dat we die ambitie voor alle drie de pijlers hebben vertaald naar heldere en meetbare doelen.

Voor de energietransitie: 41 kiloton (–90%) broeikasgassen per jaar in 2040. We meten dat vanaf het basisjaar 1990. Dat basisjaar wordt ook gebruikt door het Klimaatakkoord en de Europese klimaatwet. De Klimaatwet legt de doelstellingen van de Rijksoverheid wettelijk vast; voor gemeenten bestaat geen vergelijkbare wettelijke verplichting.

Voor de circulaire economie: in 2030 100% circulair inkopen en 60% van het huishoudelijk afval gerecycled, oplopend naar minimaal 65% recycling in 2035 conform de EU-verplichting. Dit sluit aan bij het Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE). Ter uitvoering is het Programma Circulaire Economie 2027–2030 opgesteld, met eigen formatie en uitvoeringsbudget. Het programma is als bijlage 2 bij dit Koersdocument gevoegd.

Voor klimaatadaptatie: een stad die bestand is tegen wateroverlast, hitte en droogte. Het landelijke Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie schrijft voor dat Nederland in 2050 waterrobuust en klimaatbestendig is; Amstelveen legt de lat hoger met 2040 als streefdatum. Ook hiervoor wordt een uitvoeringsplan voorbereid — het Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie, met besluitvorming voorzien in het vierde kwartaal van 2027.

De kern

Energietransitie

Waar we staan (2024)	Waar we naartoe willen (2040)	De restopgave
292 kton broeikasgassen per jaar	**41 kton broeikasgassen per jaar**	**± 20–98 kton broeikasgassen per jaar**
–29% t.o.v. 1990	ten minste –90% t.o.v. 1990	van 20 (volledige eigen inzet) tot 98 (geen extra beleid)

Alle cijfers over 2024 zijn de meest recente beschikbare. De Klimaatmonitor publiceert met ongeveer twee jaar vertraging.

In 2024 bedraagt de uitstoot van broeikasgassen in Amstelveen ongeveer 292 kiloton (kton) per jaar — 292 miljoen kilo — 29% minder dan in 1990. De gemeente heeft als ambitie om de uitstoot van broeikasgassen in 2040 met ten minste 90% te verminderen naar 41 kton,

ten opzichte van 1990. Zonder aanvullend gemeentelijk beleid komt de uitstoot in 2040 naar verwachting uit op 139 kton per jaar, oftewel 66% minder dan in 1990. Die verwachting is doorgerekend door CE Delft met het CEGEM-model — een rekenmodel dat per gemeente de uitstoot en het effect van landelijk beleid kan ramen. Wanneer de gemeente maximaal inzet op maatregelen binnen haar invloedssfeer daalt de uitstoot in het gunstigste geval tot 61 kton per jaar, oftewel 85% minder dan in 1990. Uit de doorrekening blijkt dat de gemeente het doel van 90% CO_2-reductie in 2040 met de huidige koers niet haalt. Zelfs bij maximale gemeentelijke inzet resteert naar verwachting een uitstoot van 61 kton per jaar. Dat komt overeen met een reductie van ongeveer 85% in plaats van de beoogde 90%. De gemeente kan de restopgave (20 tot 98 kton, afhankelijk van hoeveel van de eigen inzet wordt gerealiseerd) niet alleen oplossen. Daarvoor zijn ook keuzes en maatregelen van het Rijk en andere partijen nodig, bijvoorbeeld op het gebied van netcongestie. Dat werkt door in het tempo. Blijven die maatregelen uit, dan halen we 41 kton waarschijnlijk pas rond 2045–2050.

Circulaire economie. Zie hoofdstuk 4 voor de actuele cijfers over afvalscheiding, restafval en circulaire inkoop. Het Programma Circulaire Economie 2027–2030 (bijlage 2) werkt uit hoe Amstelveen deze doelen haalt.

Klimaatadaptatie. Amstelveen is groener dan gemiddeld in Nederland: bijna 30% van het grondgebied is groen. Maar het groen is ongelijk verdeeld over de stad: 8 van de 47 buurten halen de norm van 30% boomkroonbedekking en zeven buurten hebben verhoogd hitterisico. Het doel: in 2040 is Amstelveen klimaatadaptief ingericht, gemeten via de VNG-kernindicatoren. Het Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie werkt dat uit, met besluitvorming voorzien in het vierde kwartaal van 2027.

Dit verandert er ten opzichte van het vorige plan (PLECK 7.0)

- **De CO_2-routekaart staat centraal** — Dit wordt de kern van het koersdocument en het instrument waarmee de raad stuurt.
- **De cijfers hebben een doorgerekend fundament** — De routekaart is doorgerekend door CE Delft met het CEGEM-model: de standaardmethodiek voor gemeentelijke CO_2-doorrekeningen die ook in andere gemeenten (zoals Haarlem) wordt gebruikt. Het model rekent op basis van de Klimaat- en Energieverkenning van het Planbureau voor de Leefomgeving, die jaarlijks wordt geactualiseerd.
- **Eén indicatorenset voor alle drie de pijlers** — per doel een indicator, per indicator jaarlijks de stand. De indicatoren en de verantwoording daarover sluiten aan op de VNG Handreiking Duurzaamheidsrapportage en -verantwoording voor decentrale overheden en de vijf environmental SDG's van de Verenigde Naties, zodat Amstelveen vergelijkbaar is met andere gemeenten.
- **Twee scenario's naast elkaar** — De routekaart laat zien waar de uitstoot uitkomt als de huidige koers wordt voortgezet, en wat er nodig is om in 2040 op 41 kton uit te komen. Dat verschil is per sector zichtbaar: woningen, verkeer en bedrijven.
- De gemeente laat duidelijk zien **wat het verschil is tot het doel** en welke voorwaarden nodig zijn om dat verschil te verkleinen. De gemeente richt zich op wat zij zelf kan doen binnen de sectoren woningen, verkeer en bedrijven.
- **Het wordt compacter:** het laat zien wat willen we, waar staan we, waar we naartoe gaan en aan welke knoppen kunnen we draaien. Elk jaar leggen we hierover verantwoording af in de begroting.
- **Meer sturingsinformatie, nog geen uitgewerkte keuzes** — de routekaart laat per sector zien hoeveel de uitstoot daalt, welk deel autonoom gaat en waar de gemeente invloed heeft. Wat per maatregel haalbaar is en wat het kost, is nog niet uitgewerkt. De volgende stap is per sector een maatregelpakket met effect in kton CO_2-reductie, kosten en samenhang met de andere pijlers, zodat de raad kan kiezen op basis van wat het oplevert en wat het kost.
- Circulaire economie krijgt een eigen beleidskader en uitvoeringsplan — het **Programma Circulaire Economie 2027–2030**, met doelen en middelen.
- **Klimaatadaptatie krijgt een eigen meetlat** — indicatoren per buurt uit de Klimaateffectatlas, als opmaat naar het Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie, met besluitvorming voorzien in het vierde kwartaal van 2027.

Hierover beslist u

De ambitie van klimaatneutraliteit in 2040 staat zelf niet ter discussie; die is in het Coalitieakkoord bekrachtigd. Belangrijker dan de ambitie is de realiteit: wat kan de gemeente daadwerkelijk zelf realiseren, en welke keuzes bepalen dat? Dit koersdocument biedt daarvoor meer informatie dan voorheen.

Dit koersdocument bevat drie bijlagen: Bijlage 1 – Verduurzaming eigen organisatie, Bijlage 2 – Programma Circulaire Economie 2027–2030 en Bijlage 3 – de geactualiseerde Leidraad Duurzaam Bouwen en Gebiedsontwikkelen. De vertaling naar concrete inzet en middelen volgt de komende jaren.

Uitgangspunt
Doen wat binnen onze invloed ligt

De gemeente is verantwoordelijk voor het deel van de opgave waarop zij zelf invloed heeft: maximaal 78 kton reductie, boven op de daling die al autonoom plaatsvindt. Als dit volledig gerealiseerd wordt komt de uitstoot in 2040 jaarlijks neer op ongeveer 5 kton (woningen), 36 kton (verkeer) en 20 kton (bedrijven, inclusief landbouw). Samen ongeveer 61 kton. Per sector kiest de gemeente voor de maatregelen met het grootste effect en geeft zij zelf het goede voorbeeld met de eigen organisatie (bijlage 1: Verduurzaming eigen organisatie). Invloedssfeer betekent daarbij nog geen directe sturing: instrumenten als de aanwijsbevoegdheid zijn pas inzetbaar zodra betaalbaarheid en netcapaciteit op orde zijn, en zonnepanelen op daken kan de gemeente stimuleren, maar niet afdwingen.
Het koersdocument onderscheidt daarom steeds drie lagen: het doel (41 kton in 2040), de instrumenten waarmee de gemeente daaraan bijdraagt (zoals het Warmteprogramma) en de randvoorwaarden die bepalen of die instrumenten hun geraamde effect halen (netcapaciteit, betaalbaarheid, landelijke regelgeving, keuzes van inwoners en marktpartijen). Dit is het vertrekpunt voor de keuzes hieronder.

Met vaststelling van dit Koersdocument besluit de raad over vier keuzes:

Keuze 1
Ambitie CO2- reductie binnen de gemeentelijke invloedssfeer

De 90%-reductieambitie (41 kton in 2040) blijft het uitgangspunt, conform het Coalitieakkoord ‘Wat ons verbindt’ en het Akkoord van Parijs. Aanvullend daarop onderschrijft de raad het reductiepotentieel binnen de gemeentelijke invloedssfeer als ijkpunt — geraamd op maximaal 78 kton boven op het autonome pad, goed voor circa 85% reductie in 2040. Hoeveel daarvan de gemeente daadwerkelijk benut, is een bewuste keuze per sector: de maatregelpakketten uit Keuze 2 maken per maatregel de afweging tussen effect, kosten en gevolgen voor inwoners en ondernemers.
NB. Het potentieel is geen resultaatsverplichting:: de werkelijke reductie hangt mede af van netcapaciteit, betaalbaarheid, landelijke wetgeving en keuzes van eigenaren en bewoners. Voor het verschil met de 90%-ambitie zet de gemeente actief in op externe randvoorwaarden: tijdige uitbreiding van het elektriciteitsnet voorop, daarnaast beprijzing en normering. Netontwikkeling bepaalt niet alleen het verschil met de 90%-ambitie, maar ook het tempo van de eigen inzet.

Keuze 2
Opdracht: maatregelpakketten per sector

Het college krijgt opdracht om per sector een maatregelpakket uit te werken, met per pakket de keuzes, planning en kosten. Voor woningen is dat pakket er al: het Warmteprogramma. De opdracht is hier om het programma sterker te koppelen aan CO_2-reductie, zodat de raad jaarlijks kan toetsen of het uitvoeringstempo op koers ligt voor de geraamde reductie en welke randvoorwaarden daarin beperkend zijn. Voor verkeer betekent dit een pakket dat inwoners stimuleert en faciliteert om anders te reizen: vaker fiets, OV of deelauto, en steeds vaker elektrisch. Voor bedrijven is dit onder andere het Uitvoeringsplan energiebesparing. Daarnaast stelt het college een plan van aanpak voor opwek duurzame energie op. Dit plan brengt in beeld hoeveel duurzame energie Amstelveen zelf kan opwekken. Het maakt per bron en locatie de mogelijkheden, beperkingen, kosten, effecten op het energiesysteem, ruimtelijke consequenties en bestuurlijke keuzes inzichtelijk. Het plan legt nog geen richting of locatie vast; de politieke afweging volgt op basis van het plan, met de planning en kosten die daarbij horen. Ook brengt het plan in beeld in hoeverre de lokale opwek van hernieuwbare elektriciteit kan voorzien in de elektriciteitsvraag van Amstelveen. Daarmee wordt inzichtelijk hoe vraag en aanbod zich ontwikkelen en welke aanvullende maatregelen nodig zijn om een groter deel van de elektriciteitsbehoefte duurzaam in te vullen.

Keuze 3
Tussendoelen klimaatadaptatie

Instemmen met 2040 als streefdatum voor een klimaatadaptief ingericht Amstelveen — tien jaar eerder dan het landelijke Deltaprogramma vraagt — en met de tussendoelen 2026–2050 uit hoofdstuk 7 als kader.

Keuze 4
Financieel besluit

Instemmen met een eenmalige dotatie van € 3.000.000 aan de Reserve Duurzaamheid, gedekt uit de vrijvallende middelen van de decentralisatie-uitkering Klimaatmiddelen 2026, zodat de uitvoering van dit koersdocument en het Programma Circulaire Economie 2027–2030 de komende jaren gedekt is.

2 Leeswijzer

Dit koersdocument geeft de hoofdlijnen weer: wat wil Amstelveen, waar staan we nu, waar willen we naartoe en hoe komen we er. Het koersdocument is daarmee drie dingen tegelijk: een graadmeter (waar staan we), een koersdocument (waar willen we naartoe) en een agenda voor besluitvorming (welke keuzes liggen bij de raad). Het is géén uitvoeringsplan: de uitvoering ligt in onderliggende programma's en plannen, zoals het Warmteprogramma, het Programma Circulaire Economie 2027–2030 en, voor klimaatadaptatie, de Visie Klimaatadaptatie en het daarop gebaseerde Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie (vaststelling vierde kwartaal 2027).

- **Hoofdstuk 3 — Wat willen we**. De ambities voor de drie transities: energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie.
- **Hoofdstuk 4 — Waar staan we**. Het totaalbeeld en de stand op de belangrijkste indicatoren.
- **Hoofdstuk 5 — Energietransitie**. De CO_2-routekaart, het tussendoel 2030 en de restopgave richting 2040; per sector hoe groot de uitstoot is en hoeveel invloed de gemeente heeft; en de knoppen en keuzes waar de gemeente aan kan draaien.
- **Hoofdstuk 6 — Circulaire economie**. De opgave en de overgang naar het Programma Circulaire Economie 2027–2030.
- **Hoofdstuk 7 — Klimaatadaptatie.** De kwetsbaarheden, de indicatoren en de stap naar het Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie.
- **Hoofdstuk 8 — Sturen en verantwoorden**. Hoe de raad stuurt en hoe de gemeente verantwoording aflegt.
- **Bijlagen — 1**: Verduurzaming eigen organisatie; **2**: Programma Circulaire Economie 2027–2030; **3**: Leidraad Duurzaam Bouwen en Gebiedsontwikkelen.

Bewust niet in dit document: De rekenmethode, de databronnen en de vaktermen. Die staan in de aparte Leeswijzer & technische verantwoording. De routekaart volgt de landelijke rekenwijze van het Planbureau voor de Leefomgeving, gebruikt cijfers uit de Klimaatmonitor en richtlijnen van de VNG, en kijkt naar wat bij vergelijkbare gemeenten al werkt. Wilt u de cijfers narekenen of een term opzoeken? Dat kan in de technische verantwoording.

Over de balans tussen de drie pijlers: De drie pijlers — energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie — zijn gelijkwaardig, maar in dit document niet even ver uitgewerkt. Dit document is het sterkst waar het meeste te meten valt: voor de energietransitie ligt er een uitgewerkte kwantitatieve CO_2-routekaart, waarin dit document alleen de doelen scherpstelt — de maatregelpakketten per sector (woningen, verkeer, bedrijven) volgen daarna.
Circulaire economie en klimaatadaptatie hebben elk hun eigen doelen en hun eigen vervolg: het Programma Circulaire Economie 2027–2030 (bijlage 2 bij dit koersdocument) en, voor klimaatadaptatie, eerst een Visie Klimaatadaptatie en vervolgens een daarop gebaseerd Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie, met vaststelling voorzien in het vierde kwartaal van 2027. Naarmate die plannen er zijn, groeien het dashboard en dit koersdocument mee. Elke pijler kent daarbij zijn eigen tempo en aanpak, passend bij wat de opgave vraagt.

3 Wat willen we – drie pijlers voor een duurzaam Amstelveen

Dit hoofdstuk beschrijft wat Amstelveen wil bereiken, gebaseerd op drie pijlers. De energietransitie draait om minder CO2-uitstoot, de circulaire economie om zuiniger omgaan met grondstoffen, en klimaatadaptatie om een stad die bestand is tegen een veranderend klimaat. De pijlers hangen samen: wijken waar de warmtetransitie op korte termijn wordt uitgevoerd, zijn vaak dezelfde wijken die kwetsbaar zijn voor hitte. Hieronder staat per pijler wat we willen, waar die ambitie vandaan komt en welke tussendoelen we onszelf stellen — sommige wettelijk verplicht, andere een eigen keuze.

3.1 Energietransitie

De energietransitie vraagt de grootste inspanning van de gemeente: het hele energiesysteem moet om, van fossiele brandstoffen naar duurzame energie. De kern is eenvoudig — gebouwen in Amstelveen gaan van het aardgas af. Dat vraagt om betere isolatie, overstappen op warmtepompen en warmtenetten waar dat de goedkoopste keuze is, en meer inzetten op energie die we hier zelf opwekken. We sturen op de CO2-uitstoot (kton, ten opzichte van 1990): 55% reductie in 2030, 90% in 2040.

3.2 Circulaire Economie

In een circulaire economie gebruiken we grondstoffen zo lang mogelijk en is er bijna geen afval — dat levert ook werk, innovatie en een schonere leefomgeving op. Onze eigen doelen: 2030: 100% circulair inkopen; 60% van het huishoudelijk afval gerecycled. 2035: minimaal 65% recycling (EU-verplichting). We sturen hierop via het recyclepercentage huishoudelijk afval en de hoeveelheid restafval per inwoner (zie hoofdstuk 4 voor de actuele stand). Amstelveen draagt daarnaast bij aan twee doelen van de Metropoolregio Amsterdam: in 2030 de helft minder nieuwe grondstoffen gebruiken, en een textielsector die volledig circulair is. Hoofdstuk 6 werkt uit hoe we deze doelen bereiken: de R-ladder — de volgorde waarin je grondstoffen het liefst hergebruikt, van vermijden tot recyclen —, de vier werklijnen en de instrumenten die de gemeente daarvoor heeft.

3.3 Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie betekent de stad aanpassen aan een veranderend klimaat — dat is nodig náást het verminderen van uitstoot, want de opwarming die al is ingezet werkt nog duizenden jaren door. Dit sluit aan bij de Europese Natuurherstelverordening, die tot 2030 geen netto verlies van groenoppervlak toestaat en na 2030 eisen stelt aan groenoppervlak en boomkroonbedekking. Het landelijke kader schrijft voor dat Nederland in 2050 waterrobuust en klimaatbestendig is; Amstelveen legt de lat hoger met 2040 als streefdatum. Amstelveen legt de lat hoger met 2040 als streefdatum.

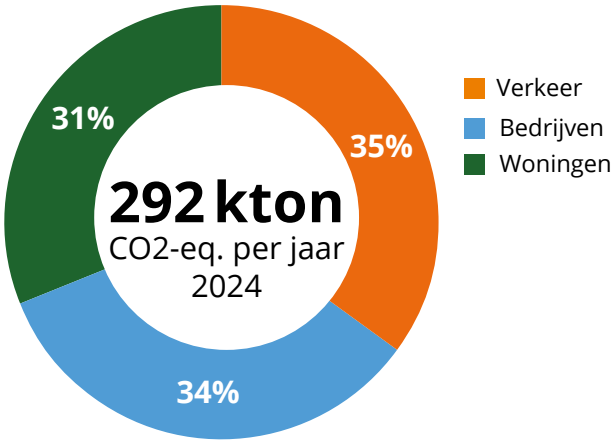
Het Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie werkt, na besluitvorming in het vierde kwartaal van 2027, uit met welke tussenstappen we naar de doelen toe werken, op basis van de stresstest die eind 2026 klaar is.

4 Waar staan we

Dit hoofdstuk laat zien waar de gemeente nu staat op alle drie de pijlers.

De uitstoot van broeikasgassen was in 2024 292 kton, 29% minder dan in 1990. Die daling zit vrijwel volledig in de laatste vijftien jaar: sinds 2010 daalde de uitstoot met ruim 40%. De uitstoot is opvallend gelijk verdeeld.

Figuur 1 — Verdeling broeikasgasuitstoot naar sector, 2024

Verkeer, woningen en bedrijven zijn elk goed voor ongeveer een derde (zie de technische verantwoording, §3.3), maar de daling verschilt sterk per sector: bij bedrijven ging deze het snelst — vooral door de overstap op groene stroom — bij woningen geleidelijker, en bij verkeer daalde de uitstoot sinds 1990 met slechts circa 14%.

Op circulaire economie beweegt Amstelveen in de goede richting, maar de doelen zijn nog niet binnen bereik: het restafvaldoel voor 2026 halen we niet. De actuele cijfers staan in de tabel hieronder. Het Programma Circulaire Economie 2027–2030 werkt uit hoe Amstelveen deze doelen haalt en wordt eind 2026 aan de raad aangeboden.

Op klimaatadaptatie doet Amstelveen het beter dan gemiddeld in Nederland: er is veel groen en de bomen geven veel schaduw. Toch halen maar 8 van de 47 buurten de 3-30-300-norm van 30% boomkroonbedekking — het uitgangspunt uit het Bomenplan 2024, gemeten via de Klimaateffectatlas en zeven buurten hebben verhoogd hitterisico.

De stand van zaken op de belangrijkste indicatoren

Indicator	Stand	Doel	Referentie
Energietransitie (hoofdstuk 5)			
Totale uitstoot broeikasgassen	292 kton (2024)	185 kton in 2030 (−55%); 41 kton in 2040 (−90%)	basisjaar 1990: 411 kton; stand 2024 = −29%
Circulaire economie (hoofdstuk 6)			
Restafval per inwoner	151 kg (2025, voorlopig)	100 kg in 2026	fijn huishoudelijk restafval
Recyclepercentage afval	46% (2024)	60% in 2030	EU-verplichting: 65% in 2035
Circulair inkopen	40% (2025)	100% in 2030	MRA-doel
Klimaatadaptatie (hoofdstuk 7)			
Boomkroonbedekking	18,2% (2024)	30% per buurt, binnen max. 20 jaar na herinrichting (Bomenplan 2024)	landelijk 13,7%
Groenaandeel grondgebied	29,6% (2024)	geen netto verlies (Natuurherstelverordening)	landelijk 23,1%

5 Energietransitie

De EU-klimaatwet vraagt ten minste 90% minder uitstoot in 2040 ten opzichte van 1990. Amstelveen vertaalt dat naar 41 kton per jaar in 2040. Dit is daarmee een bovengrens voor wat er in 2040 nog aan uitstoot overblijft. Onderweg ligt het tussendoel voor 2030: 185 kton, oftewel 55% minder.

Het basisjaar 1990 is hetzelfde jaar waarmee het Klimaatakkoord en de EU-klimaatwet rekenen. Onderzoeksbureau CE Delft heeft de Amstelveense uitstoot van dat jaar berekend. De routekaart meet dus met dezelfde maat als het Rijk en Europa.

Klimaatneutraal gaat niet alleen over CO_2, maar ook over methaan en lachgas. Die tellen mee, omgerekend naar CO_2-equivalenten. Daarmee valt ook de landbouw binnen de opgave: een sector met ongeveer 12 kton aan overige broeikasgassen die autonoom nauwelijks dalen. Verderop in dit hoofdstuk komt dat terug.

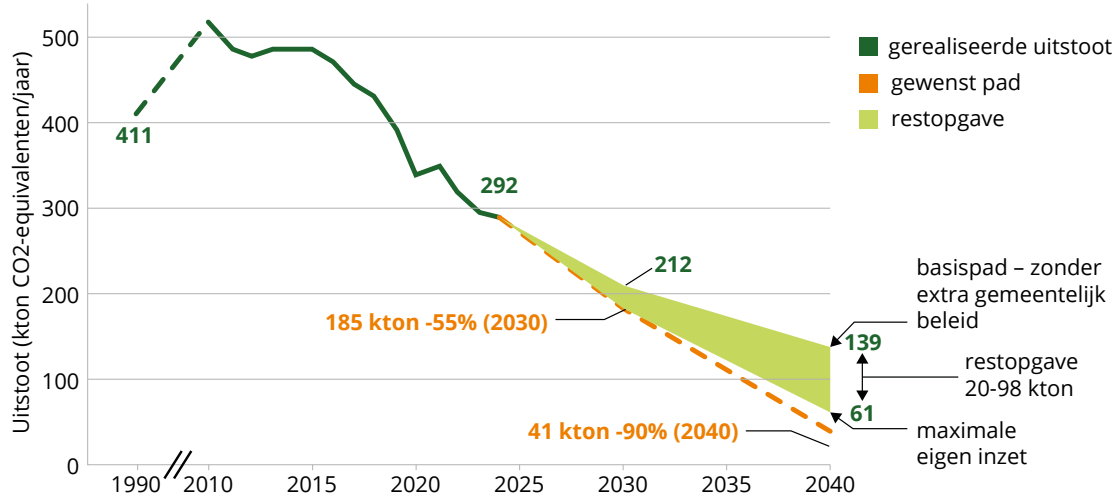
Het coalitieakkoord 2026 bevestigt beide doelen. Amstelveen wil zo snel mogelijk klimaatneutraal zijn, met 2040 als streefdatum. De gemeente stuurt daarbij op de daadwerkelijke daling van de uitstoot: minimaal 55% in 2030 en ten minste 90% in 2040. Het akkoord kiest bewust voor sturen op resultaat in plaats van op middelen. Dus geen voorschriften over hoe we er komen, maar beleid dat toetsbaar is en aantoonbaar uitstoot vermindert. Dit koersdocument is de invulling van die opdracht.

De routekaart in één beeld

De CO_2-routekaart heeft dit koersdocument drie dingen opgeleverd: een beeld van de historische (1990) en huidige (2024) uitstoot per sector, inzicht in de invloed van autonome ontwikkelingen en nationaal beleid op de uitstoot in 2030 en 2040, en het maximale reductiepotentieel van gemeentelijk beleid per sector. Alle drie zijn door CE Delft doorgerekend met het CEGEM-model. Wat nog volgt, is de uitwerking op maatregelniveau: in 2027 werkt de gemeente per sector een maatregelpakket uit met effect en kosten, zodat de raad daarop kan kiezen.

De routekaart laat drie dingen naast elkaar zien: wat we al hebben bereikt, welk pad we willen volgen en wat haalbaar is. Het gewenste pad (oranje) loopt via 185 kton (-55% tov 1990) in 2030 naar 41 kton (-90% tov 1990) in 2040. De groene band laat zien wat haalbaar is met de autonome daling én met eigen beleid. Wat tussen de band en het eindpunt overblijft, noemen we de restopgave. De ondergrens van de band staat voor maximale gemeentelijke inzet; de bovengrens voor geen extra beleid bovenop wat al vaststaat (CE Delft-basispad, CEGEM-model). Ook bij maximale inzet blijft er dus een restopgave over die de gemeente niet alleen kan oplossen.

Figuur 2 — Routekaart broeikasgasemissies 1990–2040

Realisatie, zelfopgelegd pad en bandbreedte (kton CO_2-equivalenten per jaar). Bovengrens: basispad, doorgerekend door CE Delft (CEGEM-model).

Onderzoeksbureau CE Delft heeft met het CEGEM-model doorgerekend waar Amstelveen uitkomt zonder eigen gemeentelijk beleid. Het model rekent op basis van de Klimaat- en Energieverkenning (KEV) van het Planbureau voor de Leefomgeving, die jaarlijks wordt geactualiseerd. Het basispad is daarmee geen vaststaand gegeven, maar de best onderbouwde raming die er is; bij elke nieuwe KEV kan het worden bijgesteld. De doorrekening is gekalibreerd op de KEV 2024. De KEV 2026 van (14 september 2026) raamt dat het vastgestelde beleid landelijk tot 57 à 68% emissiereductie in 2040 leidt, tegenover de Europese ambitie van 90%; de geraamde daling richting 2030 stagneert al drie jaar op rij en het PBL acht robuust extra beleid op Europees én nationaal niveau nodig. Het Amstelveense basispad (66% in 2040) ligt binnen die landelijke bandbreedte. Of de KEV 2026 aanleiding geeft het basispad bij te stellen, wordt beoordeeld in de eerste uitgebreide voortgangsrapportage. Dat basispad vormt de bovenkant van de band.

De onderkant laat zien wat de gemeente daar met eigen inzet maximaal aan kan toevoegen. Een uitgebreide toelichting op het CEGEM-model staat in de technische verantwoording.

Zonder aanvullend beleid (het basispad) komt Amstelveen uit op 212 kton in 2030 en 139 kton in 2040 — een daling van 49% respectievelijk 66% ten opzichte van 1990. Met maximale gemeentelijke inzet kan de uitstoot in 2040 verder dalen tot 61 kton (-85%). De ambitie ligt daar nog onder: 185 kton in 2030 (-55%) en 41 kton in 2040 (-90%). Dat betekent een resterende opgave van circa 27 kton in 2030 en 20 kton in 2040, gelijk aan zo'n 5 procentpunt extra reductie. Die opgave bestaat uit drie lagen:

Het basispad. Het basispad zorgt in 2040 voor een reductie van 153 kton CO_2-equivalenten ten opzichte van 2024 — ongeveer 60% van de opgave vanaf nu — door Europees en nationaal beleid, een schoner elektriciteitsnet en vervanging op natuurlijke momenten.

Wat de gemeente zelf kan. Daarbovenop ligt ongeveer 78 kton binnen de invloed van de gemeente. Verreweg het grootste deel daarvan loopt via één instrument: het warmteprogramma, waarvoor de gemeente inmiddels over aanwijsbevoegdheid beschikt. Tot 2030 ligt de focus op het aardgasvrij-klaar maken van woningen (isoleren, labelsprong); na 2030 op het daadwerkelijk aardgasvrij maken ervan. De gemeente heeft met de aanwijsbevoegdheid (Wgiw, verwacht per 1 januari 2027) op termijn een instrument om een buurt van het aardgas af te sluiten, maar zet die invloed de komende jaren nog niet in: de randvoorwaarden voor betaalbaarheid en netcapaciteit zijn er nog niet. Tot minstens 2030 blijft de overstap dus vooral aan eigenaren en bewoners zelf, afhankelijk van uitvoeringstempo, netcapaciteit en hun investeringsbereidheid. Ook de nieuwe Warmtewet is bepalend — voor de betaalbaarheid van collectieve warmte, het grensoverschrijdende warmtekavel van het Eneco-net, en het besluit over een publiek warmtebedrijf voor Nieuw Legmeer.

In het verkeer kan de gemeente vooral dit decennium sturen, daarna neemt de landelijke elektrificatie het over. Bij bedrijven loopt de invloed indirect: via het warmteprogramma en via handhaving van de energiebesparingsplicht door de Omgevingsdienst. Voor industrie en vooral de landbouw is dat effect beperkt: hun uitstoot (samen ongeveer 17 kton, overwegend methaan en lachgas uit de landbouw) daalt autonoom nauwelijks en de gemeente heeft er geen eigen instrument voor — provincie en Rijk zijn hier aan zet.

De restopgave. Daarboven blijft 20 tot 98 kton over. Twee punten springen eruit: de wijken die pas ná 2040 van het aardgas gaan, in de volgende fase van de warmtetransitie, en het doorgaande snelwegverkeer op de A9, dat helemaal buiten de gemeentelijke invloed ligt.

Het sluiten van de restopgave hangt voor een belangrijk deel af van factoren buiten de directe gemeentelijke invloedssfeer. De belangrijkste daarvan is de netverzwaring door Liander (verwacht 2034–2037; Tennet schat zelf in dat netcongestie voor Amstelveen zeker niet vóór 2037 is opgelost), een tijdige invoering van de Europese CO_2-beprijzing (ETS2), die via hogere brandstofprijzen het verbruik moet terugdringen en de Europese norm die nieuwe auto's vanaf 2035 emissieloos maakt. Ook de eigen uitvoering speelt mee: het Warmteprogramma houdt nu 2050 aan voor volledige uitvoering, tien jaar na de horizon van dit koersdocument — een van de grootste opgaven om de ondergrens vóór 2040 te halen. Toch is dit geen ondoorzichtig blok: op meer dan de helft van de restopgave kan de gemeente wél meesturen: via netcapaciteit (door uitbreiding van het

elektriciteitsnet te agenderen), opwek, collectieve warmte (door het publiek maken van warmtebedrijven en de uitbreiding van collectieve warmtesystemen te bepleiten) en uitvoeringscapaciteit — met inzet en middelen voor faciliterende projecten die verduurzaming mogelijk maken.

Binnen elke sector zijn er bovendien extra knoppen, boven op het vastgestelde beleid van het basispad. Het fundament ligt vast: pad en bandbreedte zijn doorgerekend met het CEGEM-model. Wat nog volgt is de uitwerking op maatregelniveau — van veel extra knoppen weten we nog niet wat ze kosten en opleveren. In die zin is dit koersdocument een werkversie: de routekaart ligt vast, maatregelen, kosten en effecten worden de komende jaren uitgewerkt. De volledige opbouw staat in de technische verantwoording (§3.6).

Waar Amstelveen in 2040 binnen de band van 139 tot 61 kton uitkomt, is nu niet te zeggen: dat hangt af van hoeveel van de eigen inzet daadwerkelijk wordt gerealiseerd. De ondergrens van 61 kton is een rekengrens: zij vergt maximale inzet op alle sporen tegelijk, terwijl de gemeente per sector bewust kiest welke maatregelen zij wel en niet inzet;; bij het huidige uitvoeringstempo landt Amstelveen eerder in het bovenste deel van de band dan bij de onderkant. Wie de ondergrens wil halen, moet er dus een schep bovenop doen — dat is de keuze die met de maatregelenpakketten per sector voorligt. Een reëel scenario is dat dat punt rond 2045–2050 wordt bereikt in plaats van in 2040. Het coalitieakkoord houdt daar ruimte voor: het spreekt van zo snel mogelijk klimaatneutraal, met 2040 als streefdatum, en stuurt op aantoonbare reductie in plaats van op een jaartal.

De sectoren en het opwekpotentieel

Waar de uitstoot het grootst is, waar gemeentelijk beleid het meeste verschil maakt, en welke instrumenten de gemeente in handen heeft — zijn drie verschillende vragen, met verschillende antwoorden. Achter het verschil in daling per sector schuilen heel verschillende ontwikkelingen sinds 2010 (volledige opbouw: technische verantwoording §3.3): de sector bedrijven kromp het sterkst — vooral door de overstap op groene stroom — woningen daalden geleidelijk, en verkeer daalde slechts licht (circa 14%).

De tabel hieronder vat per sector samen hoe groot de opgave is, hoeveel daarvan autonoom gaat en hoe de gemeente kan sturen. Naast de drie sectoren staat ook de lokale duurzame opwek, als apart spoor. Opwek telt in deze routekaart niet apart als reductie: de vergroening van de stroommix zit al verwerkt in de sectorcijfers zelf, dus lokale opwek zou daar dubbel in meetellen. De waarde van lokale opwek zit ergens anders. Samen met voldoende netcapaciteit maakt zij het mogelijk dat woningen en bedrijven overstappen op elektriciteit. Paragraaf 5.4 werkt dit spoor uit.

Sector	2024	Na autonome ontwikkeling (2040)*	Binnen gemeentelijke invloed	Resterende uitstoot 2040	Aard van de gemeentelijke sturing
Woningen	91 kton	64 kton	ongeveer 59 kton	5 kton	**Direct:** (Warmteprogramma) isolatieprogramma, Warmtetransitie, wijkaanpak, subsidies, VvE-aanpak, aanpak energiearmoede, faciliteren uitbreiden elektriciteitsnet, oprichten warmtebedrijf, lokaal en regionaal.
Verkeer	102 kton	41 kton	tot 5 kton	36 kton	**Faciliterend:** laadinfrastructuur, deelmobiliteit, ruimte voor fiets en OV, werkgeversaanpak woon-werkverkeer. **Sturend** (langere termijn): zero-emissiezone, parkeerbeleid
Bedrijven	99 kton	34 kton	ongeveer 14 kton	20 kton	**Indirect:** handhaving van de energiebesparingsplicht via de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (niet via de gemeente zelf), energieadvies mkb, inkoopeisen, accountmanagement
Totaal	**292 kton**	**139 kton**	**ongeveer 78 kton**	**61 kton**	

** De autonome ontwikkeling per sector is het basispad zoals doorgerekend door CE Delft met het CEGEM-model, dat aansluit op de landelijke Klimaat- en Energieverkenning van het Planbureau voor de Leefomgeving.*

In 2024 bedroegen de totale emissies in Amstelveen 292 kton CO_2-eq. Verkeer is daarin met 35% de belangrijkste bron, op de voet gevolgd door bedrijven (34%) en woningen (31%). De Klimaatmonitor telt alleen CO_2 uit energiegebruik: 267,5 kton, waarvan woningen 89,7, verkeer 98,8 en bedrijven 79,0 kton. De overige circa 24 kton zijn overige broeikasgassen: methaan en lachgas uit de landbouw (13 kton) en overige broeikasgassen in de industrie (6 kton), het verkeer (3 kton) en woningen (2 kton).

De uitstoot van 2024 is ook verder uitgesplitst dan de drie hoofdsectoren — naar koop- en huurwoningen, naar type verkeer en naar type bedrijvigheid. Die uitsplitsing staat, met figuur, in de technische verantwoording (§3.4).

De sector woningen, ondanks de kleinere omvang dan verkeer, is verantwoordelijk voor de meeste resterende autonome uitstoot in 2040 (64 kton, tegen 41 bij verkeer en 34 bij bedrijven) — vandaar dat het zwaartepunt van de gemeentelijke inzet daar ligt: juist bij woningen heeft de gemeente, via het Warmteprogramma, het meeste directe instrumentarium om de uitstoot te laten dalen. De gemeentelijke inzet is er daarom niet alleen op gericht extra reductie te halen, maar ook op het scheppen van de voorwaarden waaronder de autonome daling op tempo blijft; bij VvE's bijvoorbeeld duurt de besluitvorming jaren. Ook het faciliteren van het uitbreiden van het elektriciteitsnet en de oprichting van een publiek integraal warmtebedrijf, lokaal en regionaal vraagt veel capaciteit en duurt lang.

Hoe zeker de autonome daling per sector is en hoe die opbouw eruitziet, staat toegelicht in de technische verantwoording (§3.4).

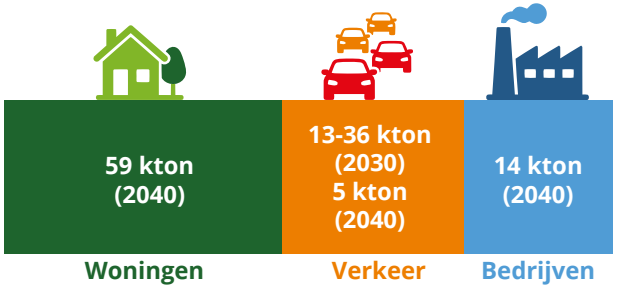
Knoppen — hoe stuurt de gemeente

De eigen opgave is niet met één sector op te lossen. De routekaart brengt de drie sectoren in beeld — woningen, verkeer en bedrijven, aangevuld met duurzame opwek als voorwaardenscheppend spoor. Elke sector heeft een eigen opgave en tempo, maar ze hangen samen: groenere stroom helpt overal, een vol elektriciteitsnet remt overal, en overal speelt hetzelfde tekort aan installateurs en uitvoeringscapaciteit.

De gemeentelijke inzet van ongeveer 78 kton valt uiteen in de vier sporen die in paragraaf 5.1 tot en met 5.4 zijn uitgewerkt. Het zwaartepunt ligt bij woningen (ongeveer 59 kton): daar is de invloed het meest direct. Bij verkeer is de rol vooral faciliterend, bij bedrijven indirect. Opwek en de eigen organisatie (bijlage 1) lopen daarnaast mee, zonder eigen reductiepost. Voor alle vier de sporen geldt dat voldoende energie-infrastructuur een randvoorwaarde is: zonder uitbreiding van het elektriciteitsnet zijn delen van de beoogde versnelling — warmtetransitie, elektrificatie van mobiliteit en gebouwen, duurzame opwek — niet uitvoerbaar. Meer gemeentelijke inzet leidt dus niet automatisch tot meer reductie.

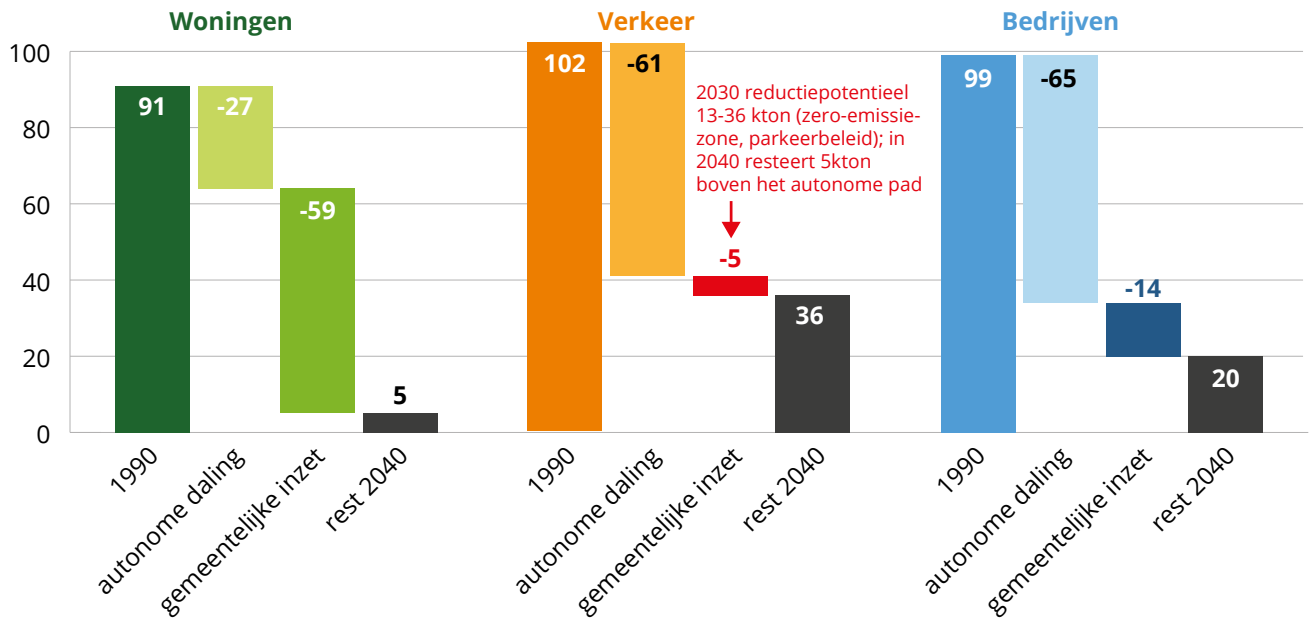
Figuur 3 laat het maximale reductiepotentieel van de gemeentelijke inzet per sector zien.

Figuur 3 — Gemeentelijke inzet per sector

Woningen en bedrijven als bijdrage in 2040, verkeer met het maximale reductiepotentieel in 2030 (inclusief zero-emissiezone en parkeermaatregelen, die nu niet worden ingezet) en het resterende effect in 2040 (zie technische verantwoording §3.4 voor de toelichting op de peiljaren).

Figuur 4 — Opgave per sector: van 2024 naar 2040

Per sector de uitstoot in 2024, de autonome daling tot 2040 (basispad CE Delft), het maximale effect van gemeentelijke inzet en de resterende uitstoot in 2040 (kton CO2-equivalenten per jaar; bron: CE Delft, CEGEM-model).

5.1 Woningen — grootste opgave, meeste eigen invloed

Woningen stoten in 2024 91 kton CO2-eq. uit (89,7 kton CO2; dit cijfer betreft uitsluitend woningen, inclusief elektriciteitsgerelateerde uitstoot — niet te verwarren met bredere cijfers voor de gehele gebouwde omgeving inclusief bedrijven) — op verkeer na de grootste sector, maar wel de sector waar de gemeente het meest zelf kan doen: via het Warmteprogramma, de wijkaanpak, het isolatieprogramma en de begeleiding van VvE's.

Het is tegelijk de traagste en duurste route, omdat de grootste winst via fysieke ingrepen aan gebouwen moet komen: isoleren, ventileren, koelen, warmtepompen en collectieve warmte kosten tijd en geld. Gedrag speelt ook mee — zuiniger stoken, lager instellen van de thermostaat, en bewuster ventileren — maar dat effect is kleiner en minder blijvend dan een geïsoleerde woning. De daling is al zichtbaar: het gemiddelde gasverbruik per woning daalde naar 800 m³ in 2024, 27% minder dan in 2016 — deels door isolatie en warmtepompen, deels gedragsgebonden.

De renovatieopgave is concreet: label B is het operationele einddoel, en daaraan voldoet nu 54,3% van de voorraad. Bijna de helft van alle woningen in Amstelveen moet dus nog minstens één labelsprong maken — ongeveer 22.000 woningen (Warmteprogramma 2026-2035). VvE's (circa 27% van de voorraad) zijn een prioriteitsdoelgroep, omdat slechte labels daar oververtegenwoordigd zijn — de precieze aantallen per labelstap staan in de technische verantwoording (§3.4).

Let op: in 2030 verandert door de EPBD IV zowel de indeling als de berekening van de energielabels. De percentages in dit hoofdstuk horen bij de labels zoals we die nu kennen; vanaf 2030 moeten we ze opnieuw bepalen. De volledige energielabelverdeling staat in de technische verantwoording (§3.4).

Hoeveel kan de gemeente sturen? Het grootste deel van de daling tot 2040 komt uit landelijk beleid, ondersteund door gemeentelijke inzet — denk aan natuurlijke vervangingsmomenten van cv-ketels en installaties, strengere normen voor bedrijven en schonere stroom. Daarbovenop is de gemeentelijke bijdrage geraamd op ongeveer 59 kton, vooral via het Warmteprogramma. Dat is veruit het grootste aandeel van de drie sectoren. Daarmee komt de resterende uitstoot voor woningen in 2040 uit op ongeveer 5 kton.

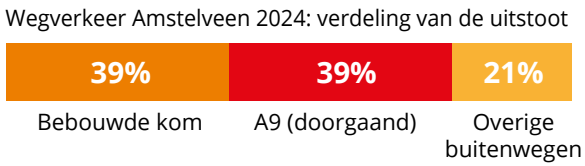
Sturingsinformatie

Portefeuilles	Wonen en Duurzaamheid
Geraamd CO_2-effect maatregelenpakket	~59 kton in 2040 (resterende uitstoot: van 64 kton autonoom naar 5 kton)
Opdracht (Keuze 2)	Het Warmteprogramma is het maatregelpakket voor woningen. De opdracht uit Keuze 2 — sterkere koppeling aan CO_2-reductie — krijgt vorm via de jaarlijkse tempotoets in het besluit hieronder.
Preciezer doorrekenen	De 59 kton gemeentelijke bijdrage is een raming op basis van CE Delft's CEGEM-model; het werkelijke tempo hangt af van de uitvoeringscapaciteit (installateurs, materialen), de netcapaciteit van Liander, betaalbaarheid van collectieve warmte en VvE-besluitvorming. Dit moet preciezer worden doorgerekend zodra het Warmteprogramma zelf een vastgesteld uitvoeringsritme per wijk heeft.
Keuzes, planning, financiën	Het Warmteprogramma signaleert zelf dat het tempo van het aardgasvrij klaar maken van woningen en het aantal aardgasafsluitingen fors omhoog moet ten opzichte van 2020–2025. Om dit tempo te kunnen verhogen is het noodzakelijk de uitvoeringsorganisatie te vergroten én de buurtaanpak te intensiveren — meer wijken tegelijk, met meer capaciteit per wijk. Een voorstel daartoe is onderdeel van het Warmteprogramma.
Besluit	Vastleggen dat de raad jaarlijks, bij de begroting, het uitvoeringstempo van het Warmteprogramma beoordeelt tegen het benodigde tempo om de ondergrens te halen — zodat bijsturen (extra capaciteit, intensievere VvE-begeleiding) kan gebeuren — met de kanttekening dat de gemeente op VvE-besluitvorming, netcapaciteit, betaalbaarheid en landelijke wetgeving slechts beperkte invloed heeft en vooral kan faciliteren, niet kan afdwingen.
Monitoring	Zie hoofdstuk 8, 'Wat we per sector volgen'.

5.2 Verkeer — grootste sector, minste grip

Verkeer is met 102 kton CO_2-eq. de grootste sector, en ook de hardnekkigste: de uitstoot daalde sinds 2010 met circa 14% en liep na 2020 weer iets op. Dat komt vooral door het snelwegverkeer op de A9 en de A2. Van de emissies uit wegverkeer wordt circa 39% uitgestoten binnen de bebouwde kom, circa 39% op de A9 en de resterende 21% op overige buitenwegen.

Figuur 5 — Waar de verkeersemissies vallen

Verdeling van de uitstoot van wegverkeer in Amstelveen, 2024. Het A9-verkeer rijdt de gemeente door maar telt mee in de cijfers. Bron: CE Delft, CO_2-effecten klimaatbeleid Amstelveen (CEGEM-model).

Het A9-verkeer rijdt Amstelveen alleen maar door, maar telt wel mee in onze cijfers; de gemeente heeft er geen instrument voor. De CO_2-reductie die CE Delft voor gemeentelijke maatregelen heeft berekend, gaat daarom alleen over het verkeer binnen de bebouwde kom — ongeveer 39% van de uitstoot van wegverkeer. Op het snelwegverkeer heeft geen enkele gemeentelijke maatregel effect; dat deel daalt uitsluitend door landelijk en Europees beleid. De resterende uitstoot van ongeveer 36 kton in 2040 vraagt toch actieve inzet, vooral dit decennium.

Amstelveen bereikbaar, aantrekkelijk en leefbaar houden vraagt keuzes. De gemeente kiest de komende jaren vooral voor wat inwoners helpt om anders te reizen: genoeg laadpalen, zodat elektrisch rijden gewoon kan; deelauto's en deelfietsen als alternatief voor een tweede auto; betere fietsroutes en openbaar vervoer en veilige routes naar scholen. De grootste winst zit bij ritten naar het werk over korte afstand, tot zo'n 15 kilometer: daar zijn de (elektrische) fiets en het OV een echt alternatief voor de auto. De grote knoppen voor de daling zitten alleen niet bij de gemeente. Die zitten in Europa en Den Haag: de norm die nieuwe auto's vanaf 2035 emissieloos maakt, schonere stroom en een prijs op CO_2. Op onze eigen indicatoren loopt Amstelveen wél voorop: 9,5% van de auto's is elektrisch, er zijn 17,2 laadpunten per 1.000 inwoners en bijna twee keer zoveel deelauto's als gemiddeld in Nederland.

Ook voor laadpunten komen er nieuwe regels. Sinds mei 2026 stelt de EPBD IV eisen aan laadpunten en fietsenstallingen. Die gelden bij nieuwbouw en

bij grote verbouwingen. Daarnaast komt er een wetswijziging voor appartementen. Eigenaren kunnen dan makkelijker een laadpunt plaatsen op een parkeerplaats van de vereniging van eigenaren (VvE). Huurders krijgen het recht om daarom te vragen. Dat is goed nieuws, want Amstelveen heeft veel VvE's.

Naast stimuleren heeft de gemeente ook sturende instrumenten: een zero-emissiezone voor stadslogistiek en parkeerbeleid. CE Delft heeft beide doorgerekend. Een zero-emissiezone kan, afhankelijk van de omvang, 4 tot 21 kton opleveren in 2030; parkeermaatregelen 4 tot 7 kton. Samen zijn ze het grootste deel van het totale potentieel van 13 tot 36 kton dat CE Delft voor gemeentelijke verkeersmaatregelen raamt. Maar deze instrumenten raken inwoners en ondernemers direct. Het Stadshart kampt door de verbreding van de A9 al jaren met een moeilijke bereikbaarheid, wat ondernemers zwaar treft. Een zero-emissiezone in het Stadshart is daarom nu niet aan de orde; de gemeente ziet dit als een mogelijke maatregel op langere termijn, als de bereikbaarheid is hersteld. Hoever Amstelveen met beide instrumenten gaat — en voor parkeren: tarieven, vergunningen, gebieden — is een keuze in het mobiliteitsbeleid.

Zonder die twee instrumenten blijft het effect in 2030 aan de onderkant van de band — een bewuste afweging tussen CO_2-winst en bereikbaarheid. Na 2030 wordt het verschil dat de gemeente kan maken vanzelf kleiner: de EU-norm maakt het wagenpark tegen 2040 grotendeels elektrisch, ook zonder gemeentelijk beleid. Wat de gemeente dan nog extra kan bereiken, is hooguit 5 kton. Daarom telt gemeentelijke inzet in het verkeer vooral dit decennium.

Sturingsinformatie

Portefeuille	Mobiliteit
Beoogd CO_2-effect maatregelenpakket	Potentieel 13–36 kton in 2030 (CE Delft); het grootste deel daarvan vraagt een zero-emissiezone en parkeermaatregelen, die nu niet worden ingezet. Richting 2040 tot 5 kton extra boven op de autonome daling.
Opdracht (Keuze 2)	Uitwerking van een maatregelenpakket voor verkeer dat inwoners stimuleert en faciliteert om vaker de fiets, het OV of een deelauto te nemen en elektrisch te rijden, met besluitvorming in het mobiliteitsbeleid binnen deze raadsperiode.
Preciezer doorrekenen	Het maatregelenpakket voor verkeer moet nog worden uitgewerkt; de zero-emissiezone (4–21 kton) en parkeermaatregelen (4–7 kton) zijn daarbinnen de twee voorbeelden die CE Delft al heeft doorgerekend, niet het volledige pakket aan knoppen. Welke aanvullende maatregelen daarbij horen en wat die opleveren, moet nog in beeld worden gebracht. Voor de twee bekende voorbeelden geldt: de omvang staat nog open. Dat is een politieke keuze, geen rekenkwestie — CE Delft geeft de bandbreedte, het college en de raad bepalen waar Amstelveen daarin gaat zitten.
Keuzes, planning, financiën	Voor de uitwerking van het maatregelenpakket is nog geen capaciteit belegd. Het effect van gemeentelijke verkeersmaatregelen neemt na 2030 af door de EU-vlootnorm; uitstel betekent dus dat een deel van het potentieel verloren gaat. De zero-emissiezone blijft een optie voor de langere termijn, buiten het Stadshart zolang de bereikbaarheid daar onder druk staat.
Besluit	De gemeente werkt een maatregelenpakket voor verkeer uit (Keuze 2) dat inwoners stimuleert en faciliteert om anders te reizen: vaker fiets, OV of deelauto, en elektrisch waar de auto blijft. Sturende instrumenten als een zero-emissiezone zijn een optie voor de langere termijn.
Monitoring	Zie hoofdstuk 8, 'Wat we per sector volgen'.

5.3 Bedrijven — indirecte invloed

Deze sector bundelt bedrijven en diensten — inclusief kantoren, winkels, scholen en zorg — met landbouw en industrie. Samen goed voor 99 kton CO_2-eq. in 2024, waarvan 79 kton CO_2 uit energiegebruik. Binnen de dienstensector komt bijna tweederde van de emissies van commerciële dienstverlening, vooral door elektriciteitsverbruik. Industrie en landbouw zijn kleiner in omvang, maar stoten relatief veel overige broeikasgassen uit — methaan en lachgas, die vrijkomen bij chemische processen en agrarische activiteiten. De CO_2-uitstoot daalde fors, van 223 kton in 2010. Dat kwam vooral doordat de dienstensector, met name de financiële sector, groene stroom is gaan inkopen. Ook de komende jaren drijft de dalende elektriciteitsemissiefactor de daling: autonoom daalt de sector naar circa 34 kton in 2040 (zie de tabel eerder in dit hoofdstuk).

Hier heeft de gemeente geen directe uitvoeringsrol. De energiebesparingsplicht (bedrijven vanaf 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas per jaar moeten alle maatregelen treffen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder, en dit elke 4 jaar melden bij de RVO) wordt gehandhaafd door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Om de naleving te verbeteren wordt geparticipeerd in het provinciale energiebesparingsakkoord. Wel is de gemeente opdrachtgever van de omgevingsdienst en bepaalt zij mee welke prioriteit dit toezicht krijgt. Verder zijn de instrumenten indirect: contact onderhouden met grote uitstoters en eisen stellen bij inkoop. De label C-plicht voor kantoren werkt goed door: 99% voldoet inmiddels.

In deze sector is de onzekerheid het grootst, vooral over de prijs van CO_2 en over hoeveel de Omgevingsdienst kan handhaven. Daar staat wel iets tegenover. Vanaf 2030 gelden Europese eisen aan de energieprestatie van kantoren, winkels en andere bedrijfsgebouwen (utiliteitsgebouwen). Wat die eisen precies inhouden, wordt in 2027 vastgesteld.

Hoeveel kan de gemeente sturen? Binnen deze sector zit de gemeentelijke invloed — ongeveer 14 kton — vooral bij de dienstensector: via het Warmteprogramma voor bedrijfsgebouwen (zie technische verantwoording §3.4).

Daarnaast participeert de gemeente in het provinciale energiebesparingsakkoord. Dit akkoord is erop gericht om de naleving van de energiewetgeving door bedrijven te verbeteren en daarmee CO_2 te besparen.

Sturingsinformatie

Portefeuille	Duurzaamheid
Beoogd CO_2-effect maatregelenpakket	~14 kton in 2040 (resterende uitstoot: van 34 kton autonoom naar 20 kton)
Opdracht (Keuze 2)	Vaststellen van het Uitvoeringsplan energiebesparing bij bedrijven: het maatregelpakket voor deze sector en de lokale uitwerking van het provinciale energiebesparingsakkoord.
Preciezer doorrekenen	De 14 kton gemeentelijke invloed loopt via het Warmteprogramma voor bedrijfsgebouwen en is een raming op basis van het CEGEM-model van CE Delft. Handhaving van de energiebesparingsplicht op het landelijk gemiddelde niveau zit al in het basispad; alleen handhaving daarboven telt als extra reductie. Wat uitbreiding van die handhavingscapaciteit kost en oplevert, is nog niet doorgerekend.
Keuzes, planning, financiën	Als de gemeente meer wil sturen dan de huidige handhavingsinzet, is dat een keuze over de opdracht aan en financiering van de Omgevingsdienst — een ander financieel spoor dan het Warmteprogramma. Vanaf 2030 komen daar Europese eisen aan utiliteitsgebouwen bij; wat die eisen inhouden, wordt in 2027 vastgesteld.
Besluit	T.z.t. het uitvoeringsplan energiebesparing bij bedrijven vaststellen (Keuze 2). Handhaving van de energiewetgeving krijgt daarbij een hogere prioriteit.
Monitoring	Zie hoofdstuk 8, ‘Wat we per sector volgen’.

5.4 Duurzame opwek — groei en grenzen

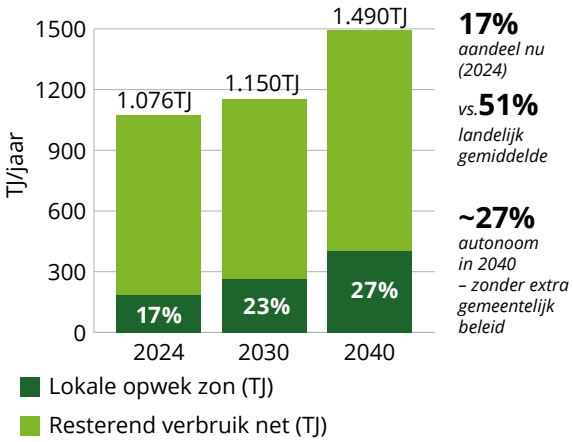
De drie sectoren laten zien hoeveel Amstelveen uitstoot. Dit spoor laat iets anders zien: hoeveel schone energie we in de gemeente zelf opwekken. Die twee horen bij elkaar. Hoe meer we hier opwekken met zon en warmte, hoe schoner de stroom wordt en hoe minder aardgas we nodig hebben.

Waar staan we, en wat is er nog mogelijk

Zonnestroom is veruit de grootste bron van lokale schone elektriciteit. De opwek groeide van vrijwel niets in 2010 naar 180 TJ in 2024, met ruim 56 MW aan panelen. Daarnaast leverden warmte-koudeopslag en warmtepompen in 2024 samen 87 TJ, en dat groeit gestaag. De figuren hieronder gaan alleen over elektriciteit; warmte uit WKO en warmtepompen telt daar niet in mee. De rioolwaterzuivering Amstelveen maakt biogas dat wordt omgezet in warmte en stroom.

Als aandeel van het eigen elektriciteitsverbruik is dat nog bescheiden: ongeveer 17%, tegen 51% landelijk. Zonder extra beleid groeit dat naar ongeveer 27% in 2040 — en waarschijnlijk minder, want de warmtetransitie laat het verbruik zelf stijgen (warmtepompen). Extra opwek is dus nodig om het aandeel echt te laten stijgen.

Figuur 6 — Aandeel lokale opwek in het elektriciteitsverbruik, 2024–2040

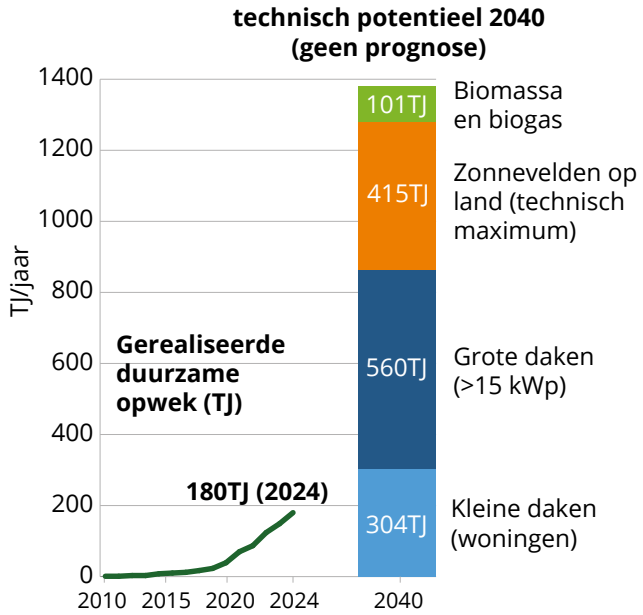

Basispad: autonome groei van zon op dak, exclusief extra gemeentelijk beleid, RES-plannen en verbruiksgroei door warmtepompen.

CE Delft berekende in 2019 dat de daken in Amstelveen samen 480 TJ kunnen opleveren. Met het hogere rendement van panelen dat nu gangbaar is, loopt dat dakpotentieel op tot 864 TJ. Daar ligt veruit de grootste onbenutte ruimte.

Grote windmolens zijn in Amstelveen geen optie: de hoogtebeperkingen rond Schiphol en de provinciale regels staan die niet toe.

Figuur 7 — Duurzame elektriciteit: realisatie en technisch potentieel

Realisatie van duurzame elektriciteit (180 TJ in 2024) tegenover het technisch potentieel van 1.380 TJ in 2040, waarvan 864 TJ dakpotentieel en 415 TJ zonnevelden als technisch maximum.

Het net is vol, en stroom terugleveren op piekmomenten levert steeds minder op. De provincie kiest daarom voor opwek die je ter plekke gebruikt of opslaat: opwek bij de vraag.

Voor daken betekent dat: meer panelen helpen alleen als er ook wordt opgeslagen, slim wordt geladen en het verbruik gelijkmatiger over de dag wordt verdeeld. Voor een zonneveld is de aansluiting op het net de eerste vraag.

Naast stroom heeft Amstelveen duurzame warmtebronnen. Uit plassen en waterlopen valt warmte te halen (aquathermie). Ook bewoners zijn actief: de Energiecoöperatie Elsrijk verkent met steun van de gemeente kleinschalige warmteoplossingen voor de buurt. De bronnen zijn er; de opgave is om ze te gaan gebruiken.

Amstelveen-Noord is aangesloten op het Eneco-warmtenet. De warmte komt uit de Vattenfall-centrale in Diemen. Die draait nog op gas, maar het net bespaart toch 34% CO_2 vergeleken met een eigen cv-ketel. Het net kan voorlopig maar weinig groeien: er komen enkele honderden woningen van Eigen Haard bij, meer kan het net nu niet aan. Uitbreiding naar nieuwe buurten zit er de komende jaren niet in — ook omdat Eneco het net wil verkopen. Wel wordt onderzocht of de warmte groener kan: met aardwarmte bij Ouderkerk aan de Amstel en met warmte uit de rioolwaterzuivering in Amstelveen-Noord. Wat dit betekent voor het tempo, werken we uit in het Warmteprogramma.

Bij opwek is de rol van de gemeente vooral faciliterend. Zij kan eigenaren stimuleren, informeren, ontzorgen en drempels wegnemen — verplichten kan zij niet. De grootste winst zit bovendien niet bij woningen: grote installaties van meer dan 15 kWp maken ruim 80% uit van het dak dat nog onbenut is. Dat zijn vrijwel allemaal bedrijfsdaken, waar de gemeente afhankelijk is van de eigenaar en van de businesscase.

Dat blijkt ook uit de praktijk. De gemeente heeft de grootste onbenutte bedrijfsdaken in beeld gebracht en eigenaren aangesproken, eerst de top vijftig en later de top honderd. Die aanpak ligt op dit moment stil door gebrek aan capaciteit, en het effect ervan bleek beperkt.

Ook voor zon op parkeerterreinen is een inventarisatie gemaakt, maar daar kwam de businesscase niet rond. Beide sporen vragen een nieuwe aanpak.

Europese regels helpen daarbij. Sinds mei 2026 stelt de EPBD IV eisen aan zonnepanelen op gebouwen. Die gelden bij nieuwbouw en bij grote verbouwingen, en worden richting 2030 strenger. De vraag is dus niet langer of een eigenaar wil, maar wanneer het moet.

Voor de volgorde werkt de gemeente met de zonnetrap uit de Visie op Zonne-energie: eerst daken, dan parkeerterreinen en gevels, en daarna pas zonnevelden op de grond. Dat sluit aan bij de landelijke voorkeursvolgorde, die inmiddels in de wet staat.

Werksporen voor opwek

De provincie sluit zonnevelden op natuurgrond en open weiland uit; opwek op en rond bedrijventerreinen krijgt juist voorrang. In het kader van de RES is al in kaart gebracht welke locaties in de regio kansrijk zijn. Voor Amstelveen lopen daaruit twee verkenningen — naast het grootste spoor, zon op dak, waarvan de nieuwe aanpak in het plan van aanpak landt.

Zonneveld BTAZ. In het coalitieakkoord is afgesproken te onderzoeken of op bedrijventerrein Amstelveen-Zuid, langs de N201, een zonneveld kan komen. De gemeente kocht daar een perceel van 8,2 hectare; na aftrek van leidingstroken, de groene rand, de ontsluiting en het trafostation resteert maximaal 7 hectare aan panelen. Dat levert naar schatting 17 tot 22 TJ per jaar op, tegenover 180 TJ zonnestroom in heel Amstelveen in 2024. De verkenning is complex: het gaat vermoedelijk om tijdelijk gebruik van grond die op termijn een andere bestemming krijgt, terwijl subsidie en terugverdientijd over minstens vijftien jaar lopen. Ook de netaansluiting, de ecologische inpassing en de rol van de gemeente zijn nog open.

A9-zone. Langs de A9 staat al een zonneveld in de plannen, en het Rijk onderzoekt via het programma Opwek Energie op Rijksvastgoed een kleinere locatie in dezelfde zone. Samen met de Hogeschool van Amsterdam onderzoeken we sinds januari 2025 bovendien of de A9-zone kan uitgroeien tot een Positive Energy District: een gebied dat meer energie opwekt dan het gebruikt (driejarig onderzoek, mede gefinancierd uit het EU-programma Driving Urban Transition). Anders dan bij BTAZ gaat het hier niet om één locatie, maar om het slim combineren van opwek, opslag en gebruik in een gebied.

Via de Regionale Energiestrategie maken gemeenten in de regio afspraken over hoeveel duurzame elektriciteit zij samen opwekken; de Amstelveense bijdrage bestaat vooral uit zon op dak. Hoe de sporen samenkomen — de RES-bijdrage, de opvolging van de vastgelopen dak- en parkeerterreinsporen en de uitkomsten van beide verkenningen — werkt het college uit in het plan van aanpak duurzame opwek, waarbij ook de Visie op Zonne-energie en de provinciale zonneladder worden geactualiseerd. Het plan is naar verwachting in 2027 gereed; de raad wordt daarover geïnformeerd, en ook zodra de resultaten van de verkenningen beschikbaar zijn.

Sturingsinformatie

Portefeuille	Energietransitie
Beoogd CO_2-effect maatregelenpakket	Geen eigen reductiepost — voorwaardenscheppend. Het plan van aanpak brengt daarnaast het opwekpotentieel in beeld en maakt daarbinnen keuzes per bron (aandeel lokale opwek: 17% nu, ~27% autonoom in 2040).
Opdracht (Keuze 2)	Het college stelt een plan van aanpak duurzame opwek 2027–2030 op dat per spoor — o.a. zon op dak, parkeerterreinen, het BTAZ-perceel, de A9-zone en de RES-bijdrage — de mogelijkheden, beperkingen, kosten, effecten op het energiesysteem en ruimtelijke consequenties in beeld brengt en de bestuurlijke keuzes voorlegt. Het plan kiest zelf geen richting of locatie; die afweging maakt de raad op basis van het plan.
Preciezer doorrekenen	Tot het plan van aanpak er is, is niet goed door te rekenen wat het gemeentelijk aandeel in de opwekgroei kan zijn.
Keuzes, planning, financiën	De grootste beperking is het elektriciteitsnet: TenneT schat in dat netcongestie voor Amstelveen zeker niet vóór 2037 is opgelost. Zonder extra netcapaciteit heeft meer opwek beperkt effect — opslag en slim laden worden dan net zo belangrijk als nieuwe panelen. Voor de uitwerking van het plan van aanpak is € 30.000 opgenomen in het uitvoeringsbudget 2027 van het koersdocument (hoofdstuk 9).
Besluit	Vastleggen dat het college het plan van aanpak duurzame opwek 2027–2030 ter besluitvorming aan de raad voorlegt zodra het gereed is.
Monitoring	Zie hoofdstuk 8, ‘Wat we per sector volgen’.

6 Circulaire economie

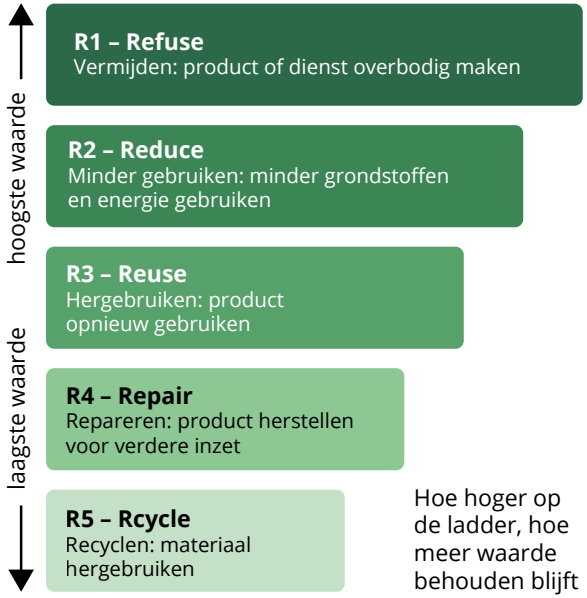
Wat willen we

Circulaire economie is de tweede pijler. In een circulaire economie gebruiken we grondstoffen zo lang mogelijk, waardoor er nauwelijks afval ontstaat. Dat vraagt om een andere manier van produceren, consumeren en bouwen dan we gewend zijn, en het is bovendien een voorwaarde voor een klimaatneutraal Amstelveen.

Anders dan in de routekaart drukken we circulariteit niet uit in kilotonnen CO_2, maar de klimaatwinst is er wel degelijk. Hergebruik in de bouw bespaart tot 38% CO_2 en hergebruik van textiel scheelt ongeveer 3,6 kilo CO_2 per kilo. Als we daarnaast de voedselverspilling in Amstelveen en Aalsmeer halveren, voorkomen we jaarlijks ongeveer 12,7 miljoen kilo CO_2.

De R-ladder bepaalt daarbij de volgorde: niet gebruiken is beter dan hergebruiken, en hergebruiken is beter dan recyclen. Amstelveen stuurt zo hoog mogelijk op die ladder, omdat elke stap omhoog niet alleen minder afval oplevert, maar ook minder CO_2.

Figuur 8 — De R-ladder

Waar staan we

Amstelveen doet het op afval en recycling beter dan vergelijkbare gemeenten. Toch laten de cijfers zien dat er nog een flinke stap te zetten is.

Dat het restafval relatief hoog is, komt vooral door het soort woningen. Ruim de helft is hoogbouw of een appartementencomplex, en daar is afval scheiden aan de bron lastiger. Amstelveen werkt bewust zonder gedifferentieerd tarief: inwoners betalen dus niet per hoeveelheid afval. Daardoor blijven er drie instrumenten over: betere inzamelvoorzieningen, communicatie, en het verbeteren van specifieke afvalstromen.

Waar gaan we naartoe

De doelen staan in paragraaf 3.2. Het **Programma Circulaire Economie 2027–2030** werkt ze uit langs drie waardeketens — voedsel en organische reststromen, consumptiegoederen en textiel, en de gebouwde omgeving — en langs de aanpak samen met de stad: subsidies, circulair inkopen en samenwerking met ondernemers, onderwijs en initiatiefnemers. Dat programma wordt als bijlage van dit koersdocument aangeboden.

Knoppen — hoe stuurt de gemeente

De gemeente verplicht inwoners en ondernemers niet tot circulair gedrag en stelt geen eisen boven op bestaande wet- en regelgeving. Wel heeft zij vier

Indicator	Stand	Doel
Recyclepercentage	46% (2024)	60% in 2030 (EU 65% in 2035)
Restafval per inwoner	151 kg (2025, voorlopig)	100 kg in 2026
Circulair inkopen & aanbesteden	40% (2025)	100% in 2030 (MRA-doel)
Textielinzameling (VNG-kernindicator)	3,6 kg/inwoner (2025)	10 kg/inwoner (Actieplan Circ. Textiel 2025)

rollen: zelf het goede voorbeeld geven via inkoop, aanbesteding en bouw; inwoners en ondernemers ondersteunen bij reparatie, hergebruik en delen; ruimte bieden aan circulaire initiatieven; en regels en processen zo toepassen dat circulair werken wordt gestimuleerd. Het Programma Circulaire Economie 2027–2030 werkt dit uit langs drie waardeketens en een ketenoverstijgende actielijn.

Voedsel en organische reststromen. Amstelveen en Aalsmeer gooien samen jaarlijks miljoenen kilo's voedsel weg. Vanaf 2027 pakken beide gemeenten dit in één aanpak op: kortere ketens via een voedselhub voor lokale distributie, minder verspilling in de horeca, meer lokaal en circulair voedsel in de gemeentelijke inkoop en voedseleducatie op scholen. Daarmee sluit Amstelveen aan bij het MRA-netwerk Voedsel Verbindt.

Consumptiegoederen en textiel.
Textiel was, na de motie Amstelveen 4 Circulair Textiel, de eerste keten die is aangepakt; de Free Fashion-programmering loopt door. Het circulair makersnetwerk koppelt reststromen aan lokale makers: een reststromenonderzoek brengt in beeld welke bruikbare materialen in Amstelveen vrijkomen en welke makers, reparatie-initiatieven en kringlooporganisaties daar iets mee kunnen. Waar mogelijk gebeurt dat samen met het sociaal domein, zodat hergebruik ook participatie en werk oplevert. De Circulaire Pop-up in het Stadshart, gestart in augustus 2026, laat inwoners en ondernemers zien wat lokaal al mogelijk is, van meubels en kleding tot elektronica en producten van makers uit de buurt. Bezoekers kunnen kopen, uitproberen en meedoen; ondernemers presenteren hun verdienmodellen en vinden elkaar via matchmaking en ketenoverleg. De pop-up keert jaarlijks terug, mits bereik en deelname dat rechtvaardigen. Daarnaast komen er vier aanvullende voorzieningen voor delen, ruilen, uitwisselen en inleveren, elk op een andere trede van de R-ladder, en via de Amstelveenpas een korting op kledingreparatie bij lokale kleermakers en schoenmakers. De gemeente bouwt de platforms niet zelf, maar maakt gebruik mogelijk. De inzichten uit deze lijn voeden de verkenning van een circulair ambachtscentrum op de nieuwe werflocatie; een eventueel besluit over realisatie wordt op een later moment aan de raad voorgelegd.

Gebouwde omgeving. De Leidraad Duurzaam Bouwen en Gebiedsontwikkelen (bijlage 3) is het gemeentelijke beoordelingskader voor duurzaamheid bij gebiedsontwikkelingen en grotere bouwprojecten. Voor circulariteit bevat de leidraad concrete criteria, zoals hergebruik van materialen, demontabel bouwen, materialenpaspoorten en het oogsten van bruikbare materialen bij sloop. Bij gronduitgiftes, tenders en anterieure overeenkomsten gebruikt de gemeente deze criteria om ambities vast te leggen en ontwikkelaars uit te dagen verder te gaan dan de wettelijke minimumeisen. Projecten kunnen per criterium punten behalen op verschillende ambitieniveaus, waardoor zichtbaar wordt in hoeverre een ontwikkeling bijdraagt aan de gemeentelijke doelen. Bij het eigen vastgoed en in de openbare ruimte past de gemeente dezelfde principes toe, onder meer met een pilot circulair asfalt voor fietspaden. Regionaal werkt Amstelveen mee in het MRA Pact Houtbouw en het convenant Circulaire Bouwmaterialen.

Afval en grondstoffen. Het Grondstoffenplan 2027–2030 werkt de keuzes voor inzameling en verwerking uit, zonder gedifferentieerd tarief (diftar). Het Programma Circulaire Economie 2027-2030 richt zich op de treden daarboven: het voorkomen van afval en het langer gebruiken van materialen. Minder restafval is niet alleen duurzamer, het bespaart ook kosten, zeker nu het Rijk de belasting op het verbranden van afval vanaf 2028 meer dan verdubbelt.

Dwars door deze ketens heen zet de gemeente haar eigen instrumenten in. Via inkoop en aanbesteding creëert zij vraag naar circulaire producten, met als ambitie 100% circulaire inkoop in 2030 en sturing op de Milieukostenindicator (MKI) zodra die wettelijk wordt ingevoerd. De Subsidieregeling Circulaire Initiatieven ondersteunt in 2027–2030 minimaal tien initiatieven uit de stad, met maximaal €10.000 per aanvraag en 25% cofinanciering. Hoe de eigen organisatie er nu voor staat, staat in bijlage 1 (Verduurzaming eigen organisatie).

7 Klimaatadaptatie

Wat willen we

Klimaatadaptatie is de derde pijler en een even grote opgave als de energietransitie. De urgentie staat los van het CO2-doel. Zelfs als de uitstoot morgen naar nul gaat, werkt de opwarming (die er al is) nog duizenden jaren door.

De landelijke stresstest kijkt naar vier risico's: wateroverlast, hitte, droogte en overstroming. Extreme regenbuien komen in de regio twee keer zo vaak voor als vroeger. Het Nationaal Hitteplan gaat bijna elk jaar aan. En de veengrond aan de noord- en oostkant van Amstelveen is gevoelig voor droogte en inklinking. Meer groen helpt tegen meerdere dreigingen tegelijk: het koelt, het houdt water vast, het is goed voor planten en dieren en het beschermt kwetsbare mensen tegen hitte. Biodiversiteit, een gezonde bodem en gezondheid zijn dus geen bijvangst, maar horen bij de klimaatopgave.

Amstelveen begint niet op nul. Bijna 30% van het grondgebied is groen en de bomen geven meer schaduw dan gemiddeld in Nederland. Dat groen is een van de sterkste troeven van de stad, en niet alleen om hoe het eruitziet. Het koelt de stad, houdt water vast en beschermt de gezondheid van inwoners. De opgave is dat groen te beschermen bij elke ingreep in de openbare ruimte, en het gerichter in te zetten in de kwetsbaarste buurten.

Waar staan we

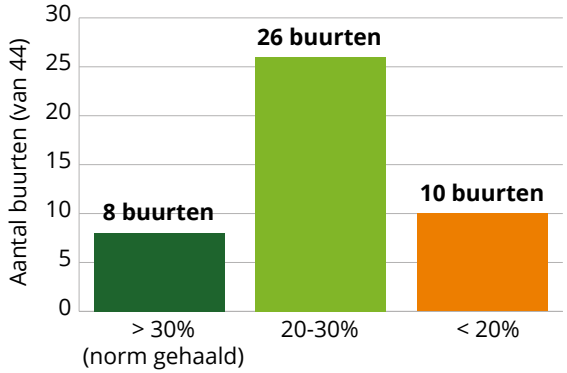
Op de meeste groene indicatoren scoort Amstelveen boven het landelijk gemiddelde. Het groen is echter niet evenredig verdeeld. Zeven naoorlogse buurten, onder meer in Westwijk-Zuid en Elsrijk, hebben meer verharding en minder groen.

In dit koersdocument worden bewust indicatoren gebruikt uit de Klimaateffectatlas, omdat andere gemeenten diezelfde cijfers gebruiken. Zo kunnen we ons vergelijken en de cijfers elk jaar op dezelfde manier bijwerken. Deze indicatoren meten vooral oppervlak en schaduw van bomen. Voor water en droogte gebruiken we de VNG-kernindicatoren in de tabel hieronder: toe- of afname van panden in aandachtsgebieden vanuit het water- en bodemsysteem, en de waterbergingscapaciteit, gemeten via het grondwatermeetnet dat sinds januari 2026 operationeel is. Fijnere indicatoren zeggen meer over hoe groen werkt voor inwoners: hoeveel groen er per inwoner in een buurt is, en hoe dichtbij een koele plek ligt. Die moeten we lokaal meten en horen thuis in het Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie, met besluitvorming voorzien in het vierde kwartaal van 2027. De stresstest die eind 2026 klaar is, legt daarvoor de basis.

Indicator	Amstelveen	Landelijk / norm
Groenaandeel grondgebied	29,6% (2024)	23,1%
Boomkroonbedekking	18,2% (2024)	13,7%
Schaduw openbaar gebied	44,9% (2024)	Streefwaarde 40% (gehaald)
Buurten die de 30%-kroonnorm halen	8 van de 47	3-30-300-norm
Hittestress-hotspots — buurten met een verhoogd risico op hitte, bijvoorbeeld door weinig groen en veel verharding	7 buurten (~17.400 inw.)	Wijkgerichte aanpak
Water — aandachtsgebieden water- en bodemsysteem (VNG-kernindicator)	Ontwikkelopgave	Toe- of afname van panden in gebieden met aandachtspunten vanuit het water- en bodemsysteem (Regionale Monitor Klimaatadaptatie); doel nog te bepalen — Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie
Droogte — waterbergingscapaciteit (VNG-kernindicator)	Ontwikkelopgave (grondwatermeetnet operationeel sinds jan. 2026)	Toe- of afname van de capaciteit om water vast te houden bij extreem weer; doel nog te bepalen — Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie

Bron: Klimaateffectatlas / Waarstaatjegemeente.nl / Regionale Monitor Klimaatadaptatie

Figuur 9 — Boomkroonbedekking per buurt

Boomkroonbedekking per buurt ten opzichte van de 30%-norm (Bomenplan 2024). 8 van de 47 buurten halen de norm.

Waar gaan we naartoe

De ambities sluiten aan op het nationale Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie. Dat schrijft voor dat Nederland in 2050 bestand is tegen het veranderende klimaat. Het coalitieakkoord 2026 houdt voor Amstelveen 2040 aan als streefdatum, voor klimaatneutraal én klimaatbestendig.

Die datum vraagt een versnelling van tien jaar. Niet alleen ten opzichte van het Deltaprogramma, maar ook ten opzichte van het Actieplan Klimaatadaptatie 2021–2026, dat 2050 als horizon aanhoudt. Bovendien loopt 2040 vooruit op het tempo waarin de buitenruimte normaal wordt vernieuwd: die cyclus duurt ongeveer dertig jaar. Wie eerder wil, moet maatregelen los van dat natuurlijke moment uitvoeren, en dat kost extra geld en extra mensen. Het Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie werkt, na besluitvorming in het vierde kwartaal van 2027, uit wat daarvoor nodig is.

Amstelveen vertaalt de ambitie naar tussendoelen:

- **2026:** bestaande grondwatermeetnet volledig operationeel; geactualiseerde stresstesten met de DPRA-werkregio (waterschap en gemeenten) afgerond, als basis voor het Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie.
- **2030:** de 3-30-300-regel is het uitgangspunt bij elke herinrichting; schoolpleinen zijn vergroend en bieden schaduw. Buurten die achterblijven op de 3-30-300-regel krijgen voorrang bij het zoeken naar ruimte voor extra bomen.
- **2040:** Amstelveen is klimaatadaptief ingericht — bestand tegen wateroverlast, hitte en droogte.
- **2050:** versterken ecologische corridor stad-bos-polder.

Daarnaast stelt de Europese Natuurherstelverordening eisen aan het groen in de stad. Tot 2030 mag het groenoppervlak en de boomkroonbedekking niet afnemen. Daarna moeten die toenemen. Wat dit precies betekent voor gemeenten, volgt uit het nationale herstelplan. Een concept daarvan wordt in september 2026 verwacht; het definitieve plan is naar verwachting in het najaar van 2027 gereed. Pas daarna is duidelijk welke eisen aan Amstelveen worden gesteld en wat dat betekent voor het Bomenplan en het groenbeheer.

Overstroming valt grotendeels buiten het gemeentelijk instrumentarium en loopt via de regionale waterkeringen en het Waterschap. Daarom maakt dit risico geen deel uit van het doel voor 2040. Het coalitieakkoord vraagt daarnaast om een integraal Actieplan Hitte. De stresstest die eind 2026 klaar is, vormt de onderbouwing voor dat plan én voor het Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie. Parallel start een verkenning Water, Bodem en Klimaat. Dit koersdocument geeft het kader en de doelen; de verkenning en het Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie leveren de uitwerking en de maatregelen.

Knoppen — hoe stuurt de gemeente

Bij klimaatadaptatie is de gemeente niet alleen beleidsmaker, maar ook uitvoerder in de openbare ruimte. Dat geeft directe invloed. Vier sporen lopen naast elkaar:

Bomenplan en vergroening. Het Bomenplan ‘Amstelveen Bomenstad’ plant ongeveer 130 extra bomen per jaar t/m 2028. Via het NK Tegelwippen stimuleren we bewoners om tegels te vervangen door groen. Zes schoolpleinen worden vergroend en schaduwrijk gemaakt: twee zijn afgerond.

Klimaatbestendige wijkrenovaties. Bij het opnieuw inrichten van straten en wijken passen we standaard klimaatmaatregelen toe waar mogelijk: wadi’s om water op te vangen, verharding die water doorlaat, en groen tegen hitte. De vernieuwde Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR 2025) stelt daarvoor concrete eisen.

Grondwater en waterberging. Het grondwater-meetnet levert sinds januari 2026 actuele gegevens.

Het meetnet verzamelde al eerder data, maar biedt nu een volledig beeld van de lokale grondwatersituatie. Met deze informatie kan de gemeente bij herinrichtingen beter inspelen op de omstandigheden ter plaatse. In natte periodes accepteren we wat water op straat, mits het niet tot schade leidt in gebouwen.

Hitteaanpak kwetsbare groepen. De aanpak richt zich op de zeven buurten met de meeste hittestress. Voorrang krijgen buurten waar ouderen, kinderen en mensen met een chronische ziekte wonen. Concrete maatregelen zijn plekken met schaduw, drinkwatertappunten en koele looproutes. Het Actieplan Hitte werkt dit uit per wijk en per gebouw.

Normeren bij inrichting en gebiedsontwikkeling. De gemeente stelt al op twee manieren eisen. In de openbare ruimte die zij zelf beheert doet de LIOR 2025 dat. Bij nieuwbouw en gebiedsontwikkeling doet de Leidraad Duurzaam Bouwen en Gebiedsontwikkelen dat. Zo zorgen we dat elke ontwikkeling bijdraagt aan het groen in plaats van eraan knabbelt. De grootste kansen liggen waar het groen van de stad en de ontwikkelgebieden elkaar raken. Daar kun je vergroening meteen in het ontwerp meenemen, in plaats van er achteraf iets in te passen.

Klimaatadaptatie levert niet direct CO_2-reductie op, maar versterkt de energietransitie wel. Meer groen legt CO_2 vast, vermindert de hitte in de stad en maakt buurten prettiger — juist de buurten waar ook de warmtetransitie loopt. Aanpassen aan het klimaat en uitstoot verminderen versterken elkaar, zeker in de naoorlogse wijken waar beide opgaven samenkomen.

8 Sturen en verantwoorden

Governance: van apart document naar de P&C-cyclus

Het Koersdocument Duurzaam Amstelveen wordt onderdeel van de Planning & Control-cyclus, de vaste momenten waarop de raad de begroting en de jaarrekening bespreekt. Een los duurzaamheidsdocument wordt af en toe vastgesteld en raakt daarna uit beeld. Door de routekaart en de indicatoren in de begroting en de jaarrekening op te nemen, komt duurzaamheid elk jaar terug, met hetzelfde gewicht als de financiële cijfers.

Dat gebeurt via een vaste duurzaamheidsparagraaf in de begroting. Jaarlijks is dat een compacte voortgangsrapportage op de indicatoren; elke twee jaar volgt een uitgebreide rapportage met duiding per sector en een geactualiseerd basispad. Die bundelt wat nu verspreid staat over programma's als wonen, mobiliteit, economie, inkoop en openbare ruimte, en geeft de raad één plek om de voortgang op de drie transities en de keuzes uit hoofdstuk 1 te volgen en bij te sturen.

De voortgang wordt afgezet tegen het meest recente basispad. Het CEGEM-model volgt de Klimaat- en Energieverkenning (KEV) van het PBL, die jaarlijks verschijnt: in de even jaren als volledige verkenning met doorkijk naar 2040, in de tussenliggende jaren als actualisatie op hoofdlijnen. De tweejaarlijkse uitgebreide rapportage sluit daarom aan op de volledige KEV.

Wat we per sector volgen

We rapporteren op de volgende indicatoren per sector.
Zij horen bij de principebesluiten in hoofdstuk 5.

Sector	Indicatoren
Effect (alle sectoren)	• CO2-uitstoot per sector, kton (Klimaatmonitor) • Aardgasverbruik per sector, m³ (Klimaatmonitor) • Elektriciteitsverbruik per sector, kWh (Klimaatmonitor)
Woningen	• Aantal wijken met vastgesteld uitvoeringsplan Warmteprogramma • Gerealiseerde labelsprongen per jaar (Calcasa) • Aantal VvE's in begeleiding • Aantal gebouwen overgestapt op een aardgasvrij alternatief en aantal geïsoleerd/verduurzaamd (CRM-systeem Warmteprogramma; wettelijk verplichte terugblik bij elke vijfjaarlijkse herijking)
Verkeer	• Aantal elektrische auto's en laadpunten per 1.000 inwoners • Aandeel emissieloos wagenpark landelijk (t.o.v. de EU-vlootnorm-planning) • Voortgang uitwerking maatregelenpakket verkeer (besluitvorming in het mobiliteitsbeleid)
Bedrijven	• Aandeel kantoren dat aan de label C-plicht voldoet (nu 99%) • Aantal grote energiegebruikers dat aan de energiewetgeving voldoet • Aantal uitgevoerde controles energiebesparingsplicht door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
Duurzame opwek	• Aandeel lokale opwek in het elektriciteitsverbruik (nu 17%) • Gerealiseerd vermogen op grote bedrijfsdaken • Voortgang BTAZ-zonneveld en A9-PED-verkenning • Gemelde netcongestieknelpunten bij Liander/TenneT

De rolverdeling is helder. De drie pijlers vallen onder meerdere portefeuilles. Elke portefeuillehouder is verantwoordelijk voor het resultaat in het eigen domein en legt daarover verantwoording af aan de raad. De coördinerend portefeuillehouder duurzaamheid bewaakt de samenhang, agendeert de voortgang op de indicatoren in het college en biedt de rapportage namens het college aan de raad aan: jaarlijks een compacte voortgangsrapportage, elke twee jaar een uitgebreide, over alle drie de pijlers in één document. Zo kan de raad per pijler en per sector zien wie aanspreekbaar is als het tempo achterblijft.

Aansluiten op de SDG-rapportage

Het koersdocument koppelt de rapportage aan vijf SDG's, de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties: de doelen 7, 11, 12, 13 en 15, die over milieu gaan. Dat is een praktische keuze. De Handreiking Duurzaamheidsrapportage en -verantwoording voor decentrale overheden (Coalition of the Willing, met o.a. VNG en CBS) en de kernindicatoren van het CBS zijn langs diezelfde indeling opgebouwd, en juist voor deze vijf doelen zijn op gemeenteniveau meetbare cijfers beschikbaar. Rapporteren op SDG-indicatoren gebruikt daarmee dezelfde brongegevens als PLECK al gebruikte, de Klimaatmonitor en het CBS, en maakt vergelijking met andere gemeenten mogelijk via Waarstaatjegemeente.nl. Het sluit bovendien aan bij het kader dat Rijk, VNG en provincie al hanteren en bij partijen die in SDG's denken, zoals banken en accountants.

De VNG-kernindicatorenset bevat ook indicatoren voor de sociale en bestuurlijke pijler, bijvoorbeeld over wonen, welzijn en vertrouwen. Dit koersdocument beperkt zich tot de milieu-indicatoren; uitbreiding met de andere pijlers is een keuze voor een volgende versie.

Figuur 10 — Kernindicatoren per SDG

SDG	Thema	Indicator	Amstelveen (doel)	Bron
SDG 7 **Betaalbare en duurzame energie**	Energie / gebouwde omgeving	Woningen label B of beter Woningen met zonnepanelen	54,3% (2025) 21% (2023)	Calcasa NTA8800 Klimaatmonitor RWS
SDG 11 **Duurzame steden en gemeenschappen**	Gebouwde omgeving / mobiliteit	CO2-uitstoot per inwoner Laadpunten per 1.000 inw.	2,8 ton (2024) 17,2 (2025)	Klimaatmonitor RWS Klimaatmonitor RWS
SDG 12 **Verantwoorde consumptie en productie**	Circulaire economie	Circulair inkopen gemeente Textielinzameling (kg/inw./jr)	40% (2025) — doel 100% 3,6 kg (2025) — doel 10 kg	MRA-monitoring Actieplan Circ. Textiel 2025
SDG 13 **Klimaatactie**	Energietransitie (routekaart)	Uitstoot broeikasgassen totaal CO2-reductie t.o.v. 1990	292 kton (2024) –29%	Klimaatmonitor RWS Klimaatmonitor RWS
SDG 15 **Leven op het land**	Klimaatadaptatie / biodiversiteit	Groen (% oppervlakte) Boomkroonbedekking	Groen 29,6% (2024), NL 23,1%; boomkroon 18,2%, NL 13,7%	Klimaateffectatlas Waarstaatjegemeente

Kernindicatoren per environmental SDG, conform de VNG-kernindicatorenset.

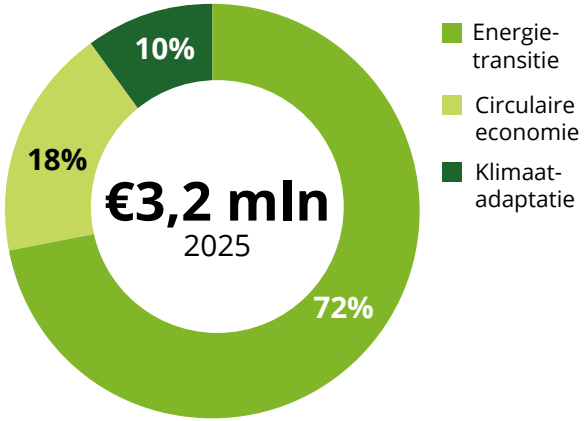
Financiën

Voor duurzaamheid was in 2025 ongeveer € 3,2 miljoen beschikbaar — het merendeel (72%) ging naar de energietransitie, de rest naar circulaire economie (18%) en klimaatadaptatie (10%). Daarnaast is er de Reserve Duurzaamheid, die op 1 januari 2026 € 5.177.000 bedroeg. Voor de uitvoering van dit koersdocument in 2027 wordt daaruit € 105.000 incidenteel gevraagd: € 50.000 voor het vervolgonderzoek naar de maatregelpakketten per sector (Keuze 2), € 25.000 voor de CO2-monitoring van het Warmteprogramma en € 30.000 voor de uitwerking van het plan van aanpak duurzame opwek. Het uitvoeringsbudget van het Programma Circulaire Economie 2027–2030 wordt apart gevraagd (bijlage 2).

Rijksmiddelen

De uitvoering van klimaat- en energiebeleid wordt mede bekostigd uit de CDOKE-middelen. Het Rijk heeft die tot en met ten minste 2030 bestemd, waardoor ze als structurele baat in de begroting staan en de provincie ze als financieel toezichthouder accepteert als dekking voor structurele formatie. Voor 2031–2040 reserveert het coalitieakkoord van het kabinet € 800 miljoen per jaar voor de medeoverheden. Dat geeft voor het eerst een meerjarig perspectief, maar ligt onder het advies van de Raad voor het Openbaar Bestuur over de benodigde uitvoeringsmiddelen (circa € 1,2 miljard per jaar, prijspeil 2026) en moet nog in de departementale begrotingen worden verankerd. Wat Amstelveen daaruit ontvangt, is nog niet bekend.

Figuur 11 — Verdeling duurzaamheidsbudget 2025

Verdeling duurzaamheidsbudget 2025 (totaal € 3,2 mln). Bron: meerjarenbegroting 2025.

Bijlage 1 — Verduurzaming eigen organisatie

1. Wat willen we

Wie anderen vraagt te veranderen, moet zelf laten zien dat het kan. Amstelveen vraagt inwoners hun huis te isoleren, ondernemers hun bedrijf te verduurzamen en iedereen zorgvuldiger om te gaan met energie en grondstoffen. Dan mag de stad van haar gemeente hetzelfde verwachten. Deze bijlage laat zien hoe de gemeente dat doet: in haar gebouwen, haar wagenpark en haar inkoop.

De eigen organisatie is verantwoordelijk voor ruim één procent van de Amstelveense uitstoot. Dat lijkt weinig, maar de invloed van de gemeente is groter dan haar eigen kilotonnen: met elke aanbesteding stelt zij eisen aan de markt en met elk verduurzaamd gebouw laat zij zien wat er kan. Het goede voorbeeld is daarmee niet alleen een kwestie van geloofwaardigheid, maar ook van invloed. De gemeente wil met haar eigen organisatie bovendien vooruitlopen op de stad: waar Amstelveen als geheel 2040 als streefdatum heeft, mikt de organisatie zelf op 2035.

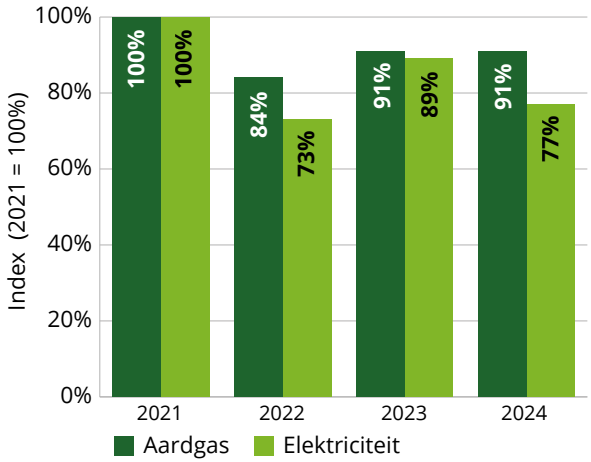
	Waar we staan	Waar we naartoe willen
Elektrisch wagenpark	56% (2024)	80% in 2028, 90% in 2030
CO2-uitstoot gemeentelijke gebouwen	2,14 kton (2024)	Sterk gereduceerd, richting nul (routekaart 2035)
Circulair inkopen (% van volume)	40% (2025)	100% in 2030
CO2-uitstoot hele organisatie	3,15 kton (2024)	Vrijwel klimaat-neutraal in 2035.

2. Waar staan we

Twee derde van de uitstoot van de eigen organisatie komt uit het aardgasverbruik van gemeentelijke gebouwen; ruim een kwart uit het wagenpark. De gemeente koopt sinds 2023 zelf 100% groene stroom in; de kleine resterende elektriciteitspost betreft Amstelveen Sport. Het aardgasverbruik van de gemeentelijke gebouwen (incl. Amstelveen Sport) daalde van 1.097.081 m³ in 2021 naar 1.002.587 m³ in 2024 (−8,6%); het elektriciteitsverbruik daalde van 8.357.338 kWh in 2021 naar 6.430.027 kWh in 2024 (−23,1%).

Bron	Uitstoot (2024)	Aandeel
Aardgas gemeentelijke gebouwen (incl. Amstelveen Sport)	2,14 kton	68%
Brandstof wagenpark (incl. Amstelveen Sport)	0,84 kton	27%
Elektriciteit (Amstelveen Sport)	0,14 kton	4%
Zakelijk verkeer	0,03 kton	1%

Verbruik gemeentelijke organisatie 2021-2024

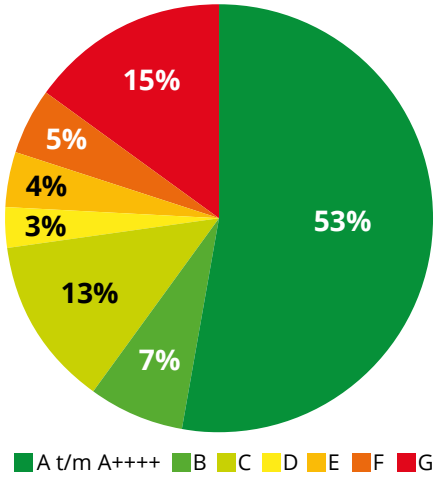
Gas- en elektriciteitsverbruik gemeentelijke organisatie (incl. Amstelveen Sport), 2021–2024.

Wagenpark. Van de 91 voertuigen rijden er 51 volledig elektrisch — meer dan in veel vergelijkbare gemeenten. De grootste stap van de afgelopen jaren is de overstap op hernieuwbare diesel (HVO100) in 2025: dit levert in de CO2-Prestatieladder circa 720 ton reductie per jaar op, op basis van de lagere emissiefactor voor hernieuwbare diesel.

Gebouwen. De uitstoot is sterk geconcentreerd: de tien grootste gasverbruikers zijn samen goed voor 85% van het gasverbruik, zwembad De Meerkamp alleen al voor 52%. Het eerste pand is inmiddels verduurzaamd (zie hoofdstuk 3).

Energielabels. Alle gebouwen binnen het maatschappelijk vastgoed van de gemeente Amstelveen waarvoor een energielabel verplicht is, beschikken over een geldig energielabel. Van deze gebouwen heeft 53% een energielabel A of hoger, 20% een label B of C en 27% een label D tot en met G. De gemeente werkt via de vastgoedroutekaart verder aan het verduurzamen van de vastgoedportefeuille, waarbij de nadruk ligt op het terugdringen van het energieverbruik en de CO_2-uitstoot van de grootste energieverbruikers.

Verdeling energielabels gemeentelijk maatschappelijk vastgoed

Energielabelverdeling van het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed in Amstelveen. 53% van de gebouwen heeft label A of hoger

Inkoop. Van de gemeentelijke inkoop is 40% circulair, tegen een doelstelling van 50% in 2025.

3. Waar gaan we naartoe

Wagenpark

Alle nieuwe personenauto's en lichte bedrijfswagens worden elektrisch aangeschaft. Daarmee groeit het aandeel elektrisch van 56% (2024) naar 80% in 2028 en 90% in 2030. Nu volgen ook de zware voertuigen. In 2025 rondde de gemeente een grote aanbesteding af voor tien voertuigen boven de 3.500 kilo; die worden in 2026 en 2027 geleverd. De eerste zware elektrische voertuigen zijn in 2026 aangeschaft.

Wat nog niet elektrisch kan — zoals tractoren en rioolvoertuigen — rijdt op hernieuwbare diesel; daarvoor volgt in 2030 een apart plan van aanpak. De beperking is het volle stroomnet: Liander kan de aansluiting van de gemeentewerf voorlopig niet verzwaren. Daarom laadt de gemeente slim en onderzoekt zij opslag van stroom in batterijen.

Gebouwen

De gemeente richt zich eerst op de gebouwen met het hoogste energieverbruik. De vijftien grootste verbruikers staan daarom als eerste op de planning voor verduurzaming. Deze gebouwen worden onder andere uitgerust met een warmtepomp, terwijl de bestaande gasketel voorlopig beschikbaar blijft als back-up voor koude periodes. Dit is nodig omdat het elektriciteitsnet nog niet overal voldoende capaciteit heeft. Zo wordt de CO_2-uitstoot al aanzienlijk verminderd, terwijl tegelijk wordt toegewerkt naar een volledig aardgasvrije gebouwvoorraad.

Het zwembad De Meerkamp is hierin het belangrijkst: dit gebouw gebruikt ruim de helft van al het gas van het gemeentelijk vastgoed. De raad heeft gekozen voor nieuwbouw in plaats van renovatie. Een raadskrediet is er nog niet; in de meerjarenbegroting staat een reservering voor deze variant, die de gemeente gezien de gestegen bouwkosten opnieuw valideert.

Kleinere gebouwen pakt de gemeente ondertussen ook aan. Dat gebeurt op het moment dat een installatie toch vervangen moet worden. Waar het stroomnet nog geen ruimte biedt, kiest de gemeente voor een hybride oplossing: warmtepomp én gasketel samen. Dit levert al winst op tegen lage kosten, als tussenstap naar helemaal aardgasvrij. Voor een paar gebouwen blijft gas nodig, zoals voor de warmte die het crematorium gebruikt.

De uitstoot daalt dus niet gelijkmatig, maar sprongsgewijs. Het grootste deel van de winst komt pas na 2030, zodra het zwembad klaar is. De realisatie van deze reductie is daarmee mede afhankelijk van nog te nemen bestuurlijke besluiten, met name over het krediet voor De Meerkamp. Tot die besluiten zijn genomen, is de verwachte daling een raming, geen toezegging.

Inkoop

De gemeente zet haar inkoop- en aanbestedingskracht in om circulaire oplossingen en CO_2-reductie te stimuleren. Bij aanbestedingen besteden we aandacht aan duurzaam materiaalgebruik, levensduurverlenging, hergebruik van materialen en het beperken van milieubelasting. Daarbij passen we

de MilieuKostenIndicator (MKI) toe binnen de geldende wet- en regelgeving.

Samen met regionale partners werken we aan het hoogwaardig hergebruik van bouw- en sloopmaterialen. Door duurzaamheid en circulariteit mee te wegen in aanbestedingen stimuleren we de toepassing van secundaire grondstoffen en dragen we bij aan een circulaire markt.

Bij de actualisatie van het gemeentelijke inkoop- en aanbestedingsbeleid onderzoeken we hoe circulariteit en CO2-reductie verder kunnen worden verankerd in de gemeentelijke inkooppraktijk. De uitwerking hiervan vormt een belangrijke basis voor de vervolgstappen binnen het programma Circulaire Economie 2027-2030.

4. Hoe sturen we

CO2-Prestatieladder

Een onafhankelijke certificering waarmee de gemeente haar eigen uitstoot jaarlijks meet en verantwoordt. In 2024 was de uitstoot 5% lager dan in 2021; de streefwaarde was 25%. De overstap op hernieuwbare diesel telt in die reeks nog niet mee: die stap alleen al levert een (boekhoudkundige) reductie op van ongeveer 720 ton CO2 per jaar, ruim een vijfde van de uitstoot van de hele organisatie. Voortgang Parijsakkoord (scope 1 en 2, gemeentelijke organisatie). De scope 1+2-uitstoot van de gemeentelijke organisatie daalde van 1.728 ton CO2 in 2021 naar 1.674,0 ton in 2024, een afname van 3,1%. Voor de eigen organisatie is nog geen apart tussendoel vastgesteld.

De volgende stap is ook de uitstoot buiten de eigen organisatie in beeld brengen, te beginnen bij de inkoop en het woon-werkverkeer van medewerkers. Als grote werkgever rapporteert de gemeente jaarlijks verplicht over de werkgebonden personenmobiliteit van haar medewerkers; de cijfers uit dat rapport vormen de basis om het reisgedrag van de medewerkers verder te verduurzamen. De gemeente sluit daarbij aan bij een uniforme manier van verslaglegging, zodat gemeenten onderling vergelijkbaar zijn.

Leidraad Duurzaam Bouwen en Gebiedsontwikkelen

Voor eigen bouwprojecten, gronduitgiftes en aanbestedingen hanteert de gemeente de Leidraad Duurzaam Bouwen en Gebiedsontwikkelen (bijlage 3). De leidraad bevat concrete criteria voor energie, circulariteit, klimaatadaptatie, groen/ecologie en mobiliteit en wordt gebruikt om duurzaamheidsambities vast te leggen en te beoordelen. Per criterium kunnen projecten punten behalen op verschillende ambitieniveaus, waardoor inzichtelijk wordt in hoeverre een ontwikkeling bijdraagt aan de gemeentelijke duurzaamheidsdoelen.

In 2026 is de leidraad geactualiseerd op basis van nieuwe wet- en regelgeving, recente beleidsontwikkelingen en praktijkervaringen. Daarbij zijn onder meer indicatoren aangepast aan de nieuwe norm voor emissievrije gebouwen, is de leidraad in lijn gebracht met onder andere Het Nieuwe Normaal, het Houtbouw Pact, het Bomenplan en het Grondwaterzorgplan, en zijn moeilijk toetsbare indicatoren geschrapt of vereenvoudigd. Projecten als Landtong en Middenwaard laten zien dat hoge duurzaamheidsambities haalbaar zijn wanneer deze vroeg in het ontwikkelproces worden ingebracht.

Deze bijlage hoort bij het Koersdocument Duurzaam Amstelveen en volgt dezelfde indeling: wat willen we, waar staan we, waar gaan we naartoe en hoe sturen we. De doelen en indicatoren uit het koersdocument zijn leidend; wijzigingen daar werken door in deze bijlage.

Bijlage 2 — Programma Circulaire Economie 2027–2030

Inleiding

Amstelveen werkt aan een circulaire economie. Niet als doel op zich, maar als middel. Het helpt om grondstoffen verantwoord te gebruiken, de CO_2-uitstoot te verminderen en de lokale economie te versterken. Zo blijft de stad leefbaar, ook voor volgende generaties. De urgentie is groot: grondstoffen worden schaarser, Europese regelgeving stelt steeds concretere eisen en de klimaatopgave vraagt om een fundamenteel andere omgang met materialen, voedsel en de gebouwde omgeving.

Amstelveen heeft de ambitie om toe te werken naar een volledig circulaire economie in 2050 en meer hergebruik van grondstoffen in 2030. Dat betekent dat materialen langer in gebruik blijven en minder nieuwe grondstoffen nodig zijn. Hierdoor neemt de CO_2-uitstoot af, wat bijdraagt aan de klimaat- en duurzaamheidsdoelen van Amstelveen.

Met dit programma zet Amstelveen een volgende stap in de uitvoering van de circulaire economie. We brengen focus aan in onze inzet, versterken de capaciteit voor uitvoering en ondersteuning van initiatieven, en zorgen voor helder eigenaarschap. Daarmee ontstaat meer samenhang tussen projecten en kunnen resultaten en voortgang beter worden gevolgd.

Wat er de komende vier jaar concreet gebeurt, staat hierna beschreven: welke waardeketens worden aangepakt, welke partners daarbij betrokken zijn, wat het kost en hoe de voortgang wordt gevolgd. Het programma begint niet bij nul, maar bouwt voort op wat er in de afgelopen jaren al in gang is gezet — van de Free Fashion Store en de circulaire pop-up van EcoVolve tot het reststromenonderzoek en het voorwerk voor het Circulair Ambachtscentrum BTAZ. Die beweging krijgt hiermee een stevige basis.

Dit programma is een kapstok. Het benoemt de belangrijkste actielijnen en legt daarvoor de koers, de partners en de middelen vast. Het is nadrukkelijk geen uitputtende lijst: een circulaire economie ontstaat voor een groot deel in de stad zelf. Initiatieven die zich aandienen krijgen binnen dit programma een plek.

Circulaire economie is een zelfstandige portefeuille. Dit programma is het nieuwe beleidskader voor die portefeuille en vervangt het onderdeel circulaire economie uit PLECK 7.0. Het gaat als Bijlage 2 mee met het Koersdocument Duurzaam Amstelveen, zodat de drie pijlers van het duurzaamheidsbeleid in samenhang aan de raad worden voorgelegd. De raad stelt het programma vast in een apart besluitpunt, in hetzelfde raadsbesluit als het Koersdocument, inclusief de formatie en het uitvoeringsbudget uit hoofdstuk 4.

De opbouw: doelen en kaders (hoofdstuk 1), de aanpak samen met de stad (hoofdstuk 2), de acties binnen de belangrijkste waardeketens en opgaven van de circulaire economie (hoofdstuk 3) en de uitvoering, het geld en de monitoring (hoofdstuk 4).

1. Stand van zaken

1.1 Context

Amstelveen streeft naar een circulaire economie in 2050.

Vier ontwikkelingen bepalen waarom dat nu nodig is.

Grondstoffen worden schaarser

De vraag naar grondstoffen neemt toe, terwijl de beschikbaarheid ervan niet vanzelfsprekend is. Dat maakt gemeenten kwetsbaar. Wie materialen langer gebruikt en grondstoffen lokaal in de kringloop houdt, is minder afhankelijk van nieuwe aanvoer.

Europese wetgeving

Europese regels raken gemeenten direct. Producenten worden verantwoordelijk voor de inzameling van hun eigen producten, er komen minimumeisen aan het ontwerp van producten, en inwoners krijgen recht op reparatie. Daar komt bij dat de belasting op afval in 2028 verdubbelt. Dat kost de gemeente geld.

Economische kansen en lokale initiatieven

Het Rijk en de regio investeren in het groter maken van circulaire initiatieven, onder meer via de MRA Circular Economy Deal. De gemeente kan Amstelveense ondernemers daarbij verbinden, versterken en ruimte geven.

Rekenkamerrapport 2025

De Rekenkamer constateerde in 2025 dat de uitvoering van de circulaire economie om aanvullende capaciteit vraagt. Met dit programma zet Amstelveen een eerste stap in het versterken van de organisatie en de uitvoering, met een gerichte aanpak per waardeketen.

Nut en noodzaak van een circulaire economie.
Onze economie is grotendeels lineair ingericht: we winnen grondstoffen, maken er producten van, gebruiken die en gooien ze weg. Tegelijk groeit de behoefte aan grondstoffen en staan klimaat, leefomgeving en biodiversiteit onder druk. Een circulaire economie biedt een manier om hier slim mee om te gaan door materialen langer te gebruiken, te repareren en hoogwaardig te hergebruiken. Voor Amstelveen biedt dat kansen om grondstoffen beter te benutten, de lokale economie te versterken en bij te dragen aan de duurzaamheidsdoelen van de gemeente.

1. Grondstoffen slim gebruiken
We gebruiken steeds meer grondstoffen. In de afgelopen vijftig jaar is het grondstoffengebruik sterk toegenomen en zonder aanvullend beleid groeit dit verder. Tegelijk wordt slechts een klein deel van de gebruikte materialen opnieuw ingezet.

Voor Nederland biedt dat een duidelijke opgave. Veel grondstoffen voor producten, gebouwen en de energietransitie komen van buiten het land. Door materialen langer te gebruiken, te repareren en te hergebruiken, worden we minder afhankelijk van nieuwe grondstoffen en benutten we bestaande materialen beter.

Dat biedt kansen voor innovatie, ondernemerschap en nieuwe vormen van werk. Bedrijven die inzetten op reparatie, hergebruik en circulair ontwerp spelen in op een groeiende markt en versterken tegelijkertijd de leveringszekerheid van grondstoffen.

2. Circulaire economie draagt bij aan een duurzame leefomgeving
Het winnen, produceren en verwerken van grondstoffen vraagt veel energie en legt druk op natuur en milieu. Door materialen langer te gebruiken en hergebruik te stimuleren, neemt die impact af. Daarmee draagt circulaire economie bij aan gemeentelijke opgaven op het gebied van klimaat, groen, water en leefbaarheid.

Ook voor Amstelveen biedt dit kansen. Minder grondstoffengebruik betekent minder uitstoot, minder verspilling en een efficiënter gebruik van wat al beschikbaar is. Zo werken we aan een gezonde en toekomstbestendige leefomgeving voor inwoners en ondernemers.

De gebouwde omgeving speelt daarin een belangrijke rol. Juist bij nieuwbouw, renovatie en onderhoud valt veel winst te behalen door materialen langer in gebruik te houden en hoogwaardig te hergebruiken. Daarom versterken circulaire economie en energietransitie elkaar: energiezuinige gebouwen én slimmer materiaalgebruik zijn beide nodig om de duurzaamheidsdoelen van Amstelveen te bereiken.

Wat circulaire economie oplevert

In een circulaire economie houden we producten en materialen zo lang mogelijk in gebruik. Daarbij geldt een duidelijke rangorde, de R-ladder: de grootste winst zit bovenaan, bij niet aanschaffen en minder gebruiken. Recyclen is het sluitstuk, niet het doel. Paragraaf 1.3 licht die ladder toe. De aanpak verlaagt de CO_2-uitstoot, beperkt de importafhankelijkheid en versterkt de lokale economie: reparatie, hergebruik en ambacht zorgen voor werk dichtbij huis.

Waarom de gemeente een rol heeft

Nederland werkt aan een circulaire economie. De belangrijkste regels daarvoor worden gemaakt door Europa en het Rijk. Tegelijk kunnen gemeenten op lokaal niveau een belangrijke bijdrage leveren.

In Amstelveen is veel belangstelling voor reparatie, hergebruik en deelinitiatieven. Inwoners en ondernemers willen vaak wel aan de slag, maar lopen soms tegen praktische belemmeringen aan, zoals een gebrek aan ruimte, contacten of ondersteuning. Juist daar kan de gemeente het verschil maken.

De gemeente heeft daarbij vier rollen. We geven zelf het goede voorbeeld via circulair inkopen, aanbesteden en bouwen. We ondersteunen inwoners en ondernemers bij reparatie, hergebruik en delen. We bieden ruimte aan circulaire initiatieven. En we passen onze regels en processen zo toe dat circulair werken waar mogelijk wordt gestimuleerd.

De gemeente verplicht inwoners en ondernemers niet tot circulair gedrag en stelt geen extra eisen boven op bestaande wet- en regelgeving. Dit programma maakt daarom duidelijk wat de gemeente zelf doet, wat zij mogelijk maakt en waar zij samenwerkt met anderen.

1.2 Doelstellingen circulaire economie

Amstelveen vertaalt de ambitie uit het Koersdocument Duurzaam Amstelveen naar meetbare doelen tot 2050. Met de indicatoren grondstoffenverbruik en restafval per inwoner sluit dit programma aan bij de VNG-kernindicatorenset voor materiaalgebruik en circulaire economie.

MKI-sturing volgt de wettelijke invoering, die naar verwachting vanaf 2027 begint in de grond-, weg- en waterbouw.

Deze doelstellingen zijn ambitieus en blijven dat ook: ze vormen de stip op de horizon waar Amstelveen naartoe werkt. Tegelijk wil de gemeente hierin realistisch zijn.

Doelstelling	2025	2030	2050	Bron
Grondstoffenverbruik (landelijk doen)		– 80% van het afval gerecycled; circa 50% hernieuwbare of her-gebruikte grondstoffen	Circulair	EU CEAP / NPCE
Circulaire inkoop (% van volume)	40% [1]	100%	100%	MRA / Koersdocument Duurzaam Amstelveen
MKI-score (reductie t.o.v. basisjaar)	nulmeting volgt	–15%	–40%	PIANOo / Duurzaam Inkopen
Circulaire bedrijvigheid (aantal actieve circulaire ondernemingen)	5	25	50+	EZ
Restafval per inwoner	151 (2024)	100 kg	Verder omlaag	VANG / LAP
Recyclepercentage huishoudelijk afval	47% (2024)	60%	65% in 2035 (EU)	Koersdocument Duurzaam Amstelveen/ EU-kaderrichtlijn afval
Hergebruik bouw- & sloopafval	85%	95%	100%	Transitieagenda Bouw
Verduurzaming textielketen	Green Deal ondertekend	100% Circulair textiel	-	MRA Green Deal Circulair Textiel [2]
Voedselketens lokaal/circulair	15%	30%	75%	Aalsmeer / Farm to Fork
Circulaire werkgelegenheid	Baseline	+100	+500	MRA Economische Agenda

1 Het cijfer van 40% betreft de realisatie in 2025. Het eerder gestelde doel voor 2025 was 50% (PLECK 7.0); dat doel is niet gehaald. Amstelveen zet in dit programma in op 100% circulaire inkoop in 2030.

2 Het doel van 100% circulair textiel in 2030 is een regionale ambitie van de MRA Green Deal Circulair Textiel. Amstelveen draagt daaraan bij met inzameling, hergebruik, reparatie en gedragsverandering; het ontwerp en de productie van textiel liggen buiten het bereik van de gemeente.

De inzet van dit programma is erop gericht zo dicht mogelijk bij de doelen te komen, maar het is niet uit te sluiten dat een deel ervan in 2030 nog niet volledig is gerealiseerd. Net als bij de CO_2-routekaart kiest Amstelveen ervoor om transparant te zijn over die mogelijke kloof tussen ambitie en realisatie, en helder te communiceren wat wel en wat nog niet haalbaar is. Zo blijft de voortgangsrapportage via het Koersdocument Duurzaam Amstelveen eerlijk over wat is bereikt en wat nog moet gebeuren.

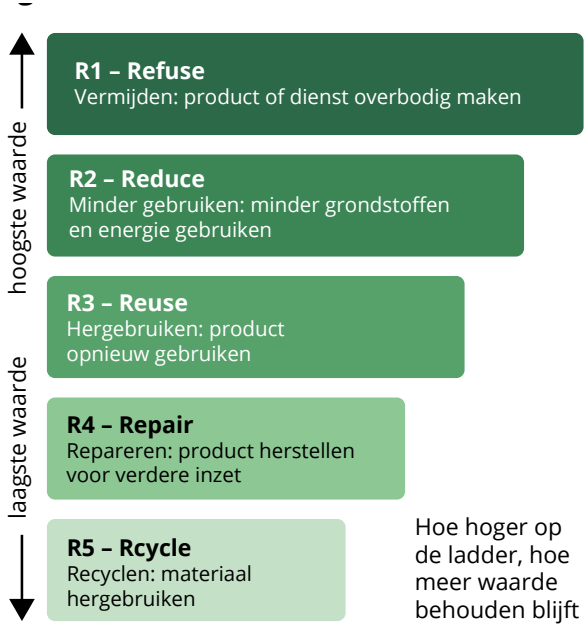
1.3 Begrippenkader

Dit programma werkt met drie begrippen die door het hele document terugkomen. De R-ladder is een hiërarchisch model voor circulariteit, waarbij R1 (Refuse — vermijden) de hoogste waarde vertegenwoordigt en R5 (Recycle) de laagste. Het doel is om zo hoog mogelijk op de ladder te blijven: liever vermijden of hergebruiken dan recyclen.

De Milieu Kosten Indicator (MKI) is de nationale standaard voor het meten van duurzaamheidsprestaties in aanbestedingen, inclusief CO_2-impact. De Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (UPV) verplicht producenten om verantwoordelijkheid te nemen voor de inzameling en verwerking van hun eigen producten. Gemeenten zijn uitvoeringspartner: zij organiseren de inzameling en ontvangen daarvoor een vergoeding van de producentenorganisatie[3]. Die vergoeding is niet het

3 Amstelveen neemt deel aan de UPV's voor glas, papier, verpakkingen (PMD), matrassen, textiel en elektrische en elektronische apparaten. De UPV is rijksbeleid, verankerd in het Besluit uitgebreide producentenverantwoor-delijkheid (2021) en uitgewerkt in sectorspecifieke regelingen; voor textiel geldt de verplichting vanaf 2025, voor verpakkingen al langer. Uitbreiding naar andere productgroepen, waaronder luiers, is in voorbereiding op rijksniveau.

hele verhaal. Een UPV stelt ook doelen en eisen aan producenten om hun producten beter recyclebaar te maken, mede op basis van wat gemeenten en verwerkers in de praktijk tegenkomen. Amstelveen levert die terugkoppeling bewust aan: zo werkt de UPV niet alleen als vergoeding achteraf, maar ook als prikkel om het product zelf duurzamer te ontwerpen.

De R-ladder laat zien dat vermijden en hergebruiken altijd de voorkeur verdienen boven recyclen. Amstelveen stuurt in dit programma zo hoog mogelijk op de ladder.

1.4 Samenhang

Dit programma beschrijft de gemeentelijke ambitie, prioriteiten en uitvoeringsagenda voor de circulaire economie in de periode 2027–2030. Het is het nieuwe beleidskader van de portefeuille Circulaire Economie en vervangt het onderdeel circulaire economie uit PLECK 7.0. Het heeft een eigen doelenkader, actielijnen en budget. Het gaat als Bijlage 2 mee met het Koersdocument Duurzaam Amstelveen: daar staan de doelen voor circulaire economie naast die voor energietransitie en klimaatadaptatie, en daar wordt de voortgang gerapporteerd. Daarnaast sluit het programma aan bij regionale, nationale en Europese afspraken.

Nationaal sluit dit programma aan bij het Nationaal Programma Circulaire Economie, dat in 2025 is geactualiseerd, het programma Van Afval Naar Grondstof en de PIANOo-toolbox voor duurzaam inkopen. Sinds maart 2025 werken Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen daarnaast samen in de Krachtenbundeling Rijk-Regio voor de Circulaire Economie. Daarin stemmen de overheden hun beleid op elkaar af langs zes thema's, waaronder circulair inkopen, ruimte voor circulaire bedrijvigheid, en vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Europees geldt een groeiend pakket regels dat gemeenten direct raakt. De hoofdlijnen staan in de tekstvakken in paragraaf 1.1: producentenverantwoordelijkheid, minimumeisen aan het ontwerp van producten, het recht op reparatie en de verdubbeling van de afvalstoffenbelasting in 2028. Voor voedsel geldt daarnaast de Europese Farm to Fork-strategie.

Regionaal werkt Amstelveen samen in de Metropoolregio Amsterdam, via MRA Voedsel Verbindt, de Circulaire Deal Bouwmaterialen en de Green Deal Circulair Textiel.

2. Samen met de stad

2.1 Subsidieregeling Circulaire Initiatieven

Circulaire transities ontstaan zelden uitsluitend van bovenaf. Veel van de meest effectieve initiatieven komen voort uit de stad zelf: ondernemers die reststromen slim combineren, bewoners die repaircafés opzetten, samenwerkingsverbanden die nieuwe ketens bouwen. De gemeente kan deze energie versterken door financiële drempels weg te nemen, veelbelovende initiatieven een duwtje in de rug te geven en letterlijk en figuurlijk ruimte te bieden.

De subsidieregeling Circulaire Initiatieven biedt een toegankelijk kader voor bewoners, bedrijven, non-profitorganisaties en samenwerkingsverbanden. Met een maximum van €10.000 per aanvraag en een verplichte cofinanciering van 25% worden initiatieven gestimuleerd die ook zelf commitment tonen. De regeling beoordeelt aanvragen op vier criteria: aantoonbare progressie op de R-ladder (40%), duurzaamheid en haalbaarheid (25%), lokale impact (20%) en aansluiting bij Koersdocument Duurzaam Amstelveen (15%).

De stappen van aanvraag tot uitkering:

1. **Indienen** — aanvrager dient een projectplan in met beschrijving van het initiatief, beoogde impact op de R-ladder, begroting en beoogde cofinancier.
2. **Toetsing** — de gemeente toetst de aanvraag aan de vier beoordelingscriteria. Aanvrager ontvangt binnen vier weken een reactie.
3. **Besluit** — bij positief oordeel volgt een subsidiebeschikking. Cofinanciering moet aantoonbaar geregeld zijn voor uitkering.
4. **Uitvoering** — aanvrager voert het project uit binnen de afgesproken termijn, met tussentijdse check-in na zes maanden.
5. **Verantwoording** — na afloop dient aanvrager een korte eindrapportage in met bereikte resultaten en geleerde lessen.
6. **Kennisdeling** — succesvolle initiatieven worden gedeeld via het lokale circulaire netwerk, zodat anderen ervan kunnen leren.

Het doel is helder: in de periode 2027–2030 ondersteunt de regeling minimaal tien initiatieven, die samen bijdragen aan zichtbare gedragsverandering, nieuwe lokale waardeketens en een groeiende circulaire community. Daarmee levert de regeling een deel van de bredere doelstelling van 25 actieve circulaire ondernemingen in 2030 uit paragraaf 1.2.

2.2 Samenwerkingspartners

Een circulaire economie vraagt om meer dan beleid en uitvoering. Overheid, onderwijs en bedrijfsleven moeten elkaar blijvend vinden en van elkaar leren. De deelname aan CirCollab is daar een invulling van.

CirCollab is het regionale onderzoeksprogramma voor de circulaire economie in de Metropoolregio Amsterdam. Het wordt betaald uit de SPRONG-regeling, waarmee Regieorgaan SIA praktijkgericht onderzoek door hogescholen mogelijk maakt. In de tweede fase is Amstelveen aangesloten als nieuwe partner, naast 32 andere partners en elf onderzoeksgroepen van onder meer de Hogeschool van Amsterdam en Hogeschool Windesheim.

Het onderzoek gaat over de bouw en over consumptiegoederen: precies de sectoren waar dit programma zich op richt. Ook kijkt CirCollab naar wat circulair samenwerken en ondernemen in de praktijk makkelijk of moeilijk maakt. Studenten en onderzoekers werken mee aan Amstelveense vraagstukken. Via CirCollab is er bovendien verbinding met het bredere MRA-netwerk, met Cirkelstad en met het G40-stedennetwerk, zodat kennis sneller wordt gedeeld.

Mkb-ondersteuning en kwartiermaken voor circulair ambachtscentrum

Naast financiële ondersteuning via de subsidieregeling zet Amstelveen in op verbinding. Circulaire ondernemers komen vaak verder als zij elkaar, hun afnemers en hun materiaalstromen weten te vinden. Daarom faciliteert de gemeente netwerkevents en thematische ketenoverleggen, in samenwerking met partijen die al actief zijn, zoals Green Business Clubs, duurzaamheidsloketten, afvalverwerkers, winkeliersverenigingen, maakgemeenschappen, de Fixbrigade en werkleerbedrijven.

Voor mkb-ondernemers kan dit nieuwe contacten, samenwerkingsmogelijkheden en afzetkansen opleveren. Ook ontstaat ruimte om circulaire

producten, diensten en verdienmodellen verder te ontwikkelen. Waar passend is er aandacht voor stages, werkervaringsplekken en de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Deze inzet draagt ook bij aan de verkenning voor een circulair ambachtscentrum op de nieuwe werflocatie. Door ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere partners met elkaar te verbinden, ontstaat beter zicht op de behoefte, de mogelijke functies en de haalbaarheid van een dergelijke voorziening in Amstelveen. Een eventueel besluit over realisatie wordt op een later moment aan de raad voorgelegd.

Daarnaast stimuleert de gemeente ondernemers om circulaire kansen te benutten en hun bedrijfsvoering toekomstbestendiger te maken. De gemeente brengt bestaande ondersteuningsmogelijkheden actief onder de aandacht, waaronder circulaire scans en de Circulaire Routekaart MKB van de provincie Noord-Holland. Met deze instrumenten krijgen ondernemers inzicht in hun materiaalstromen, grondstoffengebruik, kostenbesparingsmogelijkheden en circulaire kansen binnen hun eigen bedrijfsvoering. Op basis daarvan kunnen zij gerichte stappen zetten richting hergebruik, reparatie, productverlenging, circulaire inkoop en nieuwe verdienmodellen.

De uitkomsten van deze trajecten bieden niet alleen ondernemers zelf meer handelingsperspectief, maar kunnen ook nieuwe verbindingen opleveren binnen het lokale circulaire netwerk. Zo versterken individuele bedrijfsverbeteringen en samenwerking tussen ondernemers elkaar, wat bijdraagt aan een sterkere en toekomstbestendige circulaire economie in Amstelveen.

Concrete acties staan beschreven in hoofdstuk 3: het circulair makersnetwerk (3.2.2), de circulaire pop-up (3.2.3) en ruimte voor circulaire makers (3.2.4). Deze paragraaf beschrijft de samenhang tussen deze onderdelen.

2.3 Circulair inkopen

De gemeentelijke organisatie heeft directe invloed op de markt via haar inkoopkracht. Amstelveen zet die kracht bewust in als hefboom voor de circulaire transitie. De ambitie is 100% circulaire inkoop in 2030. Die ambitie komt uit PLECK 7.0 en de MRA-afspraken en is overgenomen in het Koersdocument. Inkoop raakt alle gemeentelijke domeinen en is een directe manier om vraag te creëren naar circulaire producten en diensten.

Amstelveen wil via inkoop en aanbesteding gaan sturen op CO_2-reductie en circulair inkopen. Daarvoor is eerst inzicht nodig in wat de gemeente inkoopt en welke milieu-impact daarbij hoort. Een onderzoek daarnaar loopt; de resultaten komen naar verwachting na vaststelling van dit programma beschikbaar. Wat die opleveren, bepaalt mede waar sturing het meeste effect heeft. We passen de Milieu Kosten Indicator (MKI) toe binnen de daarvoor geldende wet- en regelgeving. Naar verwachting worden vanaf 2027 MKI-verplichtingen ingevoerd voor aanbestedingen in de grond-, weg- en waterbouw: voor bepaalde materialen gaan minimale milieuprestatie-eisen gelden en wordt de MKI een verplicht gunningscriterium bij grote GWW-projecten. In de uitvraag hebben we daarnaast structureel aandacht voor duurzaamheid en circulariteit. Voor de uitvoering sluiten we aan bij de PIANOo-toolbox Duurzaam Inkopen en de handreiking circulaire inkoop van de VNG. Binnen de Krachtenbundeling Rijk-Regio werken de overheden aan een gezamenlijke regioaanpak en aan cofinanciering voor circulair inkopen. Samen zijn Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen een van de grootste opdrachtgevers van Nederland; door gebundeld op te treden krijgt de markt een sterkere prikkel om circulaire producten en diensten te ontwikkelen dan Amstelveen alleen kan geven. Amstelveen sluit aan waar dat de eigen inkoop versterkt.

Bij het opstellen van het nieuwe inkoop- en aanbestedingsbeleid worden de vervolgstappen concreet uitgewerkt. Dit programma loopt daar niet op vooruit met specifieke inkoopcategorieën: waar circulariteit het meeste verschil maakt, bepalen we per aanbesteding samen met de afdeling Inkoop & Aanbesteding, rekening houdend met de looptijd van bestaande meerjarencontracten.

Voortgang wordt jaarlijks gerapporteerd via het Koersdocument Duurzaam Amstelveen. In lijn met het coalitieakkoord maakt Amstelveen ook inzichtelijk waar de organisatie CO_2 kan besparen, via duurzaamheidsrapportages over scope 3-emissies van de inkoop. Zo wordt vergelijking met andere gemeenten, zoals Haarlem, mogelijk.

2.4 Wat we al doen in 2026

Amstelveen wacht niet op 2027. De eerste editie van FREE FASHION bracht zoveel energie op gang, en de raadsmotie Amstelveen 4 Circulair Textiel (A4CT) gaf zo'n duidelijk signaal, dat stilzitten geen optie was. Er meldden zich bovendien initiatiefnemers die meteen aan de slag wilden. Daarom zijn in 2026 al de eerste stappen gezet, gefinancierd uit de Reserve Duurzaamheid

SwapShare organiseert ruilevents in de bibliotheek en het Stadshart. De eerste editie op 31 mei 2026 trok ruim 200 bezoekers, van wie 57% uit Amstelveen zelf. Er kregen 405 spullen een tweede leven, goed voor 600 kilo vermeden afval en 2.400 kilo bespaarde CO_2 — en voor de deelnemende huishoudens samen zo'n €12.000 aan koopkracht. Wat overbleef ging naar de weggeefwinkel. De editie leverde veertien publicaties op en bereikte via de media meer dan 60.000 mensen. Kortom: er is in Amstelveen duidelijk vraag naar dit soort laagdrempelige activiteiten. Wie ruilt, koopt niet nieuw — en dat is precies waar het om gaat.

EcoVolve opent in augustus en september een circulaire pop-up in het Stadshart. Daar zien inwoners en ondernemers wat er lokaal al mogelijk is: van meubels met een tweede leven tot kleding, elektronica en producten van makers uit de buurt. Niet alleen kijken, maar ook kopen, uitproberen en zelf meedoen.

FREE FASHION Kids volgt in oktober en november, opnieuw in het Stadshart. Een winkel waar alles gratis is en niets nieuw: kinderen zoeken zelf kleding uit, leveren in wat ze zijn ontgroeid en ontdekken spelenderwijs dat delen net zo leuk kan zijn als kopen. Scholen komen langs voor een rondleiding. Daarnaast reizen twee mobiele kledingkarren door de wijken, zodat kleding delen letterlijk tot in de buurt komt.

Het reststromenonderzoek start tegelijk. Dat brengt in beeld welke bruikbare materialen er in Amstelveen vrijkomen en welke makers, kringloopwinkels en reparatie-initiatieven daar iets mee kunnen. Daarmee wordt de basis gelegd voor het circulair makersnetwerk en wordt tegelijkertijd kennis opgebouwd voor de verkenning van een mogelijk Circulair Ambachtscentrum.

Het programma 2027–2030 bouwt voort op wat nu al in beweging is — met partijen die zich al bewezen hebben en een publiek dat al enthousiast meedoet.

3. Acties per waardeketen

Dit hoofdstuk beschrijft de concrete acties die Amstelveen inzet binnen drie prioritaire waardeketens: voedsel en organische reststromen (3.1), consumptiegoederen en textiel (3.2) en de gebouwde omgeving (3.3). Daarnaast bevat het hoofdstuk een ketenoverstijgende actielijn voor afval en grondstoffen (3.4). De gekozen onderwerpen zijn gebaseerd op lokale impact, aanwezige initiatieven en kansen voor opschaling.

Per keten wordt de opgave geschetst en worden de acties toegelicht. De budgetten staan gebundeld in paragraaf 4.1. De waardeketens zijn gekozen op basis van lokale impact, aanwezige initiatieven en kansen voor opschaling.

De R-ladder als ordening

De R-ladder is in dit programma niet alleen een begrip, maar de ordening van de inzet. Elke actielijn zit op een trede, en het zwaartepunt ligt bewust bovenaan — niet alleen in woorden, maar ook in geld. Van het uitvoeringsbudget voor 2027 gaat ruim 60% naar de bovenste drie treden: vermijden, minder gebruiken en hergebruiken. Naar recyclen, de onderste trede, gaat nog geen 5%.

Bovenaan gaat het om gedrag: wie leent of ruilt koopt niet nieuw, en wie minder voedsel weggooit koopt minder in. Daar zit de meeste winst, en tegelijk de minste grip — het gaat om keuzes van inwoners en bedrijven, en die kan en wil de gemeente niet afdwingen. Wat wél kan, is de alternatieven aantrekkelijk en makkelijk maken: lenen in plaats van kopen, ruilen in plaats van weggooien, repareren in plaats van vervangen. Dat is trager dan een verplichting, maar het past bij de rol die de gemeente hier heeft. Naarmate dat normaler wordt, schuift het zwaartepunt vanzelf verder omhoog.

R1 - Vermijden € 25.000	Delen en lenen (deelplatform) Circulair inkopen
R2 - Minder gebruiken € 115.000	Voedsel en organische reststromenTextiel: campagne en educatie
R3 - Hergebruiken € 105.000	Circulaire pop-up - Ruilen Digitaal uitwisselnetwerk - Textiel
R4 - Repareren € 75.000	Kringloopmakernetwerk Ruimte voor circulaire makers
R5 - Recyclen € 15.000	Inleverpunt met beloning Hergebruik asfalt en beton
Alle treden € 45.000	Subsidieregeling circulaire initiatieven Samenwerking CirCollab

Het grootste deel van het programma zit op hergebruiken en repareren, samen €180.000. Daar gaat het om spullen die er al zijn een tweede leven geven, en om het vakmanschap, de plek en het materiaal die daarvoor nodig zijn. Dat is ook waar in Amstelveen op dit moment de meeste beweging zit.

Onderaan staat recyclen, met €15.000. Dat lage bedrag zegt niets over het belang ervan: recyclen is de basis van het afvalbeleid en daar gaat via het Grondstoffenplan aanzienlijk meer geld en capaciteit naartoe. Dit programma richt zich juist op de treden daarboven, waar per kilo meer valt te winnen.

3.1 Voedsel en organische reststromen

Voedsel raakt meerdere opgaven tegelijk. Het versterkt de lokale economie, doordat producenten en ondernemers hun afzet dichter bij huis vinden. Het helpt bij de klimaat- en circulaire doelen. En het draagt bij aan gezondheid, doordat gezonde en duurzame keuzes makkelijker worden.

Er is ook een financiële reden. Amstelveen en Aalsmeer gooien samen jaarlijks miljoenen kilo's voedsel weg. Dat kost inwoners en bedrijven veel geld, en de gemeenten betalen daar bovenop voor de verwerking. Omdat de belasting op afval in 2028 verdubbelt, gaat minder verspilling ook voor de gemeentebegroting schelen.

De gemeente is hierin aanjager: partijen bij elkaar brengen en op weg helpen. Wat er al is —

schoolmoestuinen, More than Milk Amsterdam en lokale kassenproductie — wordt versterkt, verbonden en van ruimte voorzien om te groeien. Vanaf 2027 pakt Amstelveen dit samen met Aalsmeer op, in één gezamenlijke aanpak.

Wat we willen bereiken

We werken aan een sterker, duurzamer en meer circulair voedselsysteem in Amstelveen. Daarbij zetten we in op kortere ketens, minder verspilling, meer lokaal voedsel en meer bewustwording.

We stimuleren de ontwikkeling van een voedselhub voor lokale distributie, zodat producten van dichtbij makkelijker hun weg vinden naar winkels, horeca en instellingen. Daarmee sluiten we aan bij het regionale netwerk Voedsel Verbindt**,** dat werkt aan sterkere korte ketens en meer inkoop bij lokale ondernemers.

Samen met horecabedrijven pakken we voedselverspilling aan. Met begeleiding van Greendish worden menukaarten en inkoopprocessen doorgelicht, keukenmedewerkers getraind en voedselstromen gemeten. Eerdere projecten laten zien dat deze aanpak leidt tot minder verspilling, lagere kosten en een grotere afzet van duurzame gerechten.

Daarnaast versterken we de verbinding tussen de glastuinbouw en lokale afzetmarkten. Ook vergroten we het aandeel lokaal en circulair geproduceerd voedsel binnen de gemeentelijke inkoop, zodat de gemeente zelf het goede voorbeeld geeft.

Tot slot zetten we in op voedseleducatie voor kinderen en jongeren. Samen met het JOGG-programma en de makelaars van Jong Leren Eten vergroten we de kennis over gezond, duurzaam en lokaal voedsel. Zo werken we aan bewustere voedselkeuzes, nu en in de toekomst.

Resultaat: een voedselsysteem waarin minder voedsel verloren gaat, lokale ondernemers meer kansen krijgen en inwoners makkelijker kunnen kiezen voor duurzaam geproduceerd voedsel.

3.2 Consumptiegoederen & textiel

Textiel

De eerste waardeketen die is aangepakt, naar aanleiding van de motie ‘Amstelveen 4 Circulair Textiel’, is textiel. In Amstelveen wordt jaarlijks circa 347.000 kilo textiel gescheiden ingezameld. Tegelijkertijd verdwijnt nog veel textiel in het restafval, terwijl hergebruik en reparatie vaak mogelijk zijn.

Amstelveen heeft al een basis: textielinzameling, repaircafés in wijken, actieve kringloop (De Boem), en eerdere succesvolle bewustwordingsactiviteiten zoals Free Fashion Store (2024) en textielraces op basisscholen. In 2025 heeft de community manager de keten in beeld gebracht, kwartiergemaakt en bestaande initiatieven aan elkaar verbonden. Het programma gaat nu de volgende fase in: van voorbereiding naar uitvoering en opschaling.

Het programma volgt de R-ladder en kiest voor een aanpak van verbinden, activeren en leren: re-use, en circulaire textielhub met verkoop, workshops en een sociale werkplaats. Centrale evenementen fungeren als aanjager voor samenwerking en leeromgeving om te testen wat werkt.

In 2027 ligt de nadruk op de FREE FAIR FASHION Maand met programmering in bibliotheken, wijkcentra, culturele instellingen en scholen, zes netwerkbijeenkomsten voor de opbouw van de lokale coalitie circulair textiel, en een campagne over textielscheiding en upcycling met een centrale landingspagina. Daarnaast lopen de textielrace op basisscholen en gastlessen op middelbare scholen door, in samenwerking met Natuur- en Milieueducatie Amstelveen, dat al programma’s verzorgt over de kringloop van kleding en textiel. De samenwerking met Race Against Waste start in 2026 als pilot en wordt in de loop van 2027 uitgewerkt. Binnen deze programmering is de gemeente regisseur en verbinder; de uitvoering ligt bij partners.

De Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor textiel is vanaf 2025 verplicht. Amstelveen voert EU-conforme inzameling in en stimuleert daarnaast reparatie en hergebruik via:

- Amstelveenpas kledingreparatie: 40% korting (max. €50/maand) bij deelnemende kleermakers en schoenmakers
- Circulaire gordijnen: 200 stuks met cofinanciering Provincie NH (€34k) en SpUk (€34k)

- Kledingkettingruil en The Clothing Loop: uitbreiding naar meer wijken
- Kaart met reparatie- en tweedehandsadressen
- Vanuit het Grondstoffenplan wordt bij toekomstige aanbestedingen voor textielinzameling de eis opgenomen dat sorteeranalyses worden uitgevoerd en dat wordt gerapporteerd over het hergebruikte en gerecyclede aandeel. Daarmee wordt zichtbaar wat de textielinzet daadwerkelijk oplevert.

Het circulair makersnetwerk
Het circulair makersnetwerk brengt reststromen en lokale makers bij elkaar. Eerst wordt in beeld gebracht welke bruikbare materialen in Amstelveen vrijkomen en welke makers, reparatie-initiatieven en kringlooporganisaties deze kunnen gebruiken. Vervolgens worden vraag en aanbod aan elkaar gekoppeld en ontstaan concrete samenwerkingen.

Het netwerk richt zich op het beter benutten van materialen die al in de gemeente aanwezig zijn. Daarbij wordt ook samengewerkt met partijen in het sociaal domein, zodat hergebruik waar mogelijk wordt gecombineerd met participatie en werkgelegenheid.

Het circulair makersnetwerk heeft een zelfstandige waarde voor Amstelveen. Daarnaast draagt het bij aan de verkenning van een mogelijk Circulair Ambachtscentrum, doordat inzicht ontstaat in beschikbare materiaalstromen, samenwerkingspartners en afzetmogelijkheden.

Circulaire pop-up
De Circulaire Pop-up Store in het Stadshart sluit aan bij FREE FASHION Kids en verbreedt het thema naar de circulaire economie in brede zin — van textiel en interieur tot e-waste en lokaal maken en repareren. Bezoekers zien niet alleen wat circulair is, maar kunnen het kopen, ervaren en zelf doen.

De pop-up gaat een stap verder dan activatie: ondernemers presenteren hun verdienmodellen, er is ruimte voor matchmaking en ketenoverleg, en de koppeling met het circulair makersnetwerk en circulair ambachtscentrum BTAZ maakt de verbinding tussen consument en producent tastbaar. In Zaanstad leidde een vergelijkbare pop-up tot 47 deelnemende organisaties, 510 verkochte producten en 10+ nieuwe bedrijfssamenwerkingen.

De Circulaire Pop-up opent in augustus/september 2026 een eerste editie in het Stadshart. Het budget voor 2027–2030 is bestemd voor een jaarlijkse terugkeer, zodat de pop-up een herkenbaar en terugkerend moment in de stad wordt.

Per editie wordt geëvalueerd op bereik en op het aantal deelnemende ondernemers en initiatieven. Dat bepaalt of en in welke vorm de pop-up terugkeert.

Ruimte voor circulaire makers
Circulaire makers, reparatie-initiatieven en creatieve ondernemers hebben ruimte nodig om te ondernemen. Omdat geschikte en betaalbare locaties in Amstelveen schaars zijn, verkent de gemeente welke mogelijkheden er zijn.

Tijdens deze programmaperiode brengen we de ruimtebehoefte van lokale makers in kaart en onderzoeken we welke locaties geschikt zijn. De opgedane inzichten dragen ook bij aan de verkenning van een mogelijk Circulair Ambachtscentrum.

Delen, ruilen, uitwisselen en inleveren
Naast fysieke plekken zoals de pop-up en het beoogde circulair ambachtscentrum BTAZ is een laag voorzieningen nodig die hergebruik makkelijk maken. De praktijk laat zien dat hergebruik vaak niet strandt op onwil, maar op gedoe: je weet niet wie iets kan gebruiken, je wilt geen onbekenden aan de deur, en op het moment dat je iets wegdoet is de milieustraat de makkelijkste route. Amstelveen wil die drempel verlagen met vier aanvullende voorzieningen, elk op een andere trede van de R-ladder.

Delen en lenen. Wie een hogedrukreiniger of behangtafel leent van een buurtgenoot, koopt er geen. Amstelveen verkent een samenwerking met een deelplatform, waarbij de gemeente het lidmaatschap voor huishoudens in een of twee wijken een jaar lang vergoedt. Zo wordt eerst getest of delen in Amstelveen aanslaat, voordat het gemeentebreed wordt aangeboden. Andere gemeenten, waaronder Veenendaal, werken op deze manier met Peerby.

Ruilen. Kleding en spullen die de een niet meer gebruikt, zijn voor een ander precies goed. SwapShare organiseert ruilevents in de bibliotheek en het Stadshart; de eerste editie in 2026 liet zien dat daar in Amstelveen duidelijk vraag naar is. Vanaf 2027 ondersteunt de gemeente een vaste reeks ruilevents,

zodat ruilen niet incidenteel blijft maar een herkenbaar moment in de stad wordt.

Uitwisselen van restproducten. Veel spullen die op de milieustraat belanden, zijn nog bruikbaar — maar alleen als een kringloopwinkel, maker of inwoner er op dat moment van weet. Met behulp van een digitaal platform worden bruikbare materialen sneller hergebruikt in plaats van weggegooid. Kringloopwinkels, makers en inwoners kunnen direct reageren op aangeboden spullen. Zo stimuleert Amstelveen lokaal hergebruik, worden materialen beter benut en ontstaan nieuwe verbindingen tussen aanbieders en gebruikers. De opgedane ervaringen dragen bovendien bij aan de verkenning van een mogelijk Circulair Ambachtscentrum.

Inleveren met beloning. Voor stromen die niet direct hergebruikt kunnen worden — textiel, e-waste, kleine plastic verpakkingen, drankkartons, frituurvet — verkent Amstelveen een inleverpunt naar het model van Droppie, waar inwoners een vergoeding per stroom ontvangen. Dat is aantrekkelijk voor een nascheidingsgemeente: materialen die anders in het restafval verdwijnen, komen zo alsnog schoon en gescheiden binnen. Amsterdam, Utrecht, Den Haag en Rotterdam hebben inmiddels vestigingen. De gemeentelijke bijdrage gaat naar ondersteuning en communicatie; het inleverpunt zelf draait op een eigen verdienmodel.

Dit sluit aan op de inzet vanuit het Grondstoffenplan op de inzameling van klein elektronisch afval; beide sporen worden op elkaar afgestemd, zodat inwoners één helder verhaal krijgen over waar zij hun apparaten kwijt kunnen.

Deze vier voorzieningen versterken elkaar en zijn samen meer dan de som: delen voorkomt aanschaf, uitwisselen voorkomt afval en inleveren haalt eruit wat er nog in zit. De gemeente bouwt de platforms niet zelf, maar maakt gebruik mogelijk en zorgt voor bekendheid. In 2027 wordt per voorziening gestart met een afgebakende opzet; verlenging hangt af van aantoonbaar gebruik.

3.3 Gebouwde omgeving

Circulair bouwen en gebiedsontwikkelen
Gebiedsontwikkelingen bieden kansen om circulariteit een vaste plek te geven in de gebouwde omgeving. De Leidraad Duurzaam Bouwen en Gebiedsontwikkelen geeft hiervoor richting. Het coalitieakkoord ondersteunt deze inzet met aandacht voor circulair bouwen, materialenpaspoorten en circulair slopen.

Bij nieuwbouw, renovatie en herontwikkeling stimuleren we circulaire bouwprincipes, zoals hergebruik van materialen, demontabel bouwen en het toepassen van materialenpaspoorten. Bij sloop zetten we in op het behoud en hergebruik van waardevolle materialen, bij voorkeur binnen de regio.

Hout is daarbij een kansrijke materiaalstroom. Zowel bij renovatie- en sloopprojecten als via de afvalbrenglocatie komen bruikbare houten materialen vrij. De gemeente onderzoekt hoe deze reststromen beter kunnen worden gekoppeld aan bijvoorbeeld het circulair makersnetwerk, zodat waardevolle materialen lokaal worden hergebruikt en langer in de kringloop blijven.

Amstelveen werkt hierbij samen met ontwikkelaars, woningcorporaties en aannemers. Via regionale samenwerkingen, zoals het MRA Pact Houtbouw en het convenant Circulaire Bouwmaterialen, delen we kennis en stimuleren we het gebruik van duurzame en circulaire bouwmaterialen.

Daarnaast verkennen we de mogelijkheden voor een pilot met materialenpaspoorten in toekomstige gebiedsontwikkelingen, zodat praktijkervaring kan worden opgedaan met de toepassing ervan.

Gemeentelijk vastgoed
De verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed biedt kansen om circulariteit in de praktijk toe te passen. Bij onderhoud, renovatie en vervanging kiezen we waar mogelijk voor circulaire en herbruikbare materialen. Zo wordt circulariteit een vast onderdeel van het reguliere beheer. Daarbij combineren we de energietransitie en de circulaire opgave zoveel mogelijk.

Ook groene daken en gevels dragen hieraan bij. Ze helpen bij verkoeling, waterberging en biodiversiteit en bieden kansen om klimaatadaptatie en circulariteit met elkaar te verbinden, bijvoorbeeld door het gebruik van duurzame en herbruikbare materialen.

Infrastructuur en openbare ruimte
Bij de aanleg en het onderhoud van wegen, pleinen en groen kiest Amstelveen waar mogelijk voor hergebruik van materialen, toepassing van secundaire grondstoffen en circulaire ontwerpprincipes. Door materialen slim te beheren en waar mogelijk opnieuw in te zetten, verlengen we de levensduur van grondstoffen en verminderen we de milieubelasting.

Om ervaring op te doen met circulair materiaalgebruik voeren we een pilot uit met asfalt voor fietspaden. Daarbij wordt onderzocht hoe verschillende vormen van hergebruik kunnen bijdragen aan een lagere milieu-impact. De resultaten worden benut bij toekomstige projecten en aanbestedingen.

Ruimte voor circulaire bedrijvigheid
Circulaire bedrijvigheid vraagt ook ruimte in fysieke zin. Demontage, opslag en verwerking van materialen passen niet overal: ze vragen om bedrijfsruimte met voldoende milieuruimte, en juist die ruimte staat in Amstelveen onder druk door woningbouw en transformatie van bedrijventerreinen. De VNG vraagt het Rijk hiervoor om randvoorwaarden, en binnen de Krachtenbundeling Rijk-Regio is ruimte voor de circulaire economie een eigen thema. Amstelveen brengt dit belang in bij de eerstvolgende actualisatie van de Omgevingsvisie en bij besluiten over bedrijventerreinen, zodat circulaire bedrijvigheid niet stilzwijgend verdwijnt.

3.4 Afval en grondstoffen

Amstelveen wil minder restafval en meer grondstoffen hergebruiken. Daarom werken we aan een daling van het restafval per inwoner en een hoger recyclingpercentage.

Deze doelen vragen om een combinatie van betere inzameling, hoogwaardige recycling en het voorkomen van afval. Het Grondstoffenplan werkt de keuzes voor inzameling en verwerking verder uit. Daarbij kiest Amstelveen voor een aanpak zonder gedifferentieerd tarief (Diftar). Dit programma richt zich vooral op het voorkomen van afval en het langer gebruiken van materialen.

Verschillende acties dragen hieraan bij. Het inleverpunt met beloning stimuleert het scheiden van waardevolle grondstoffen, het digitale uitwisselnetwerk voorkomt dat bruikbare spullen worden weggegooid en de textielaanpak vermindert textiel in het restafval. Samen helpen deze maatregelen om afval te verminderen en grondstoffen beter te benutten.

4. Uitvoering en financiën

4.1 Financiële paragraaf

Het programma kent twee soorten kosten: formatie en uitvoering. Deze worden hieronder apart weergegeven, omdat zij verschillende dekkingsbronnen hebben.

Tabel 1 — Formatie (bedragen × € 1.000)

Post	2027	2028	2029	2030	Totaal
Projectleider circulaire economie (1 fte)	117	117	117	117	468
Totaal formatie	**117**	**117**	**117**	**117**	**468**

Deze formatie wordt structureel gedekt uit de CDOKE-middelen die Amstelveen via het gemeentefonds ontvangt voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid. Het Rijk heeft deze middelen tot en met ten minste 2030 bestemd; de provincie accepteert ze daarom als financieel toezichthouder als structurele dekking voor personele verplichtingen. Voor 2031–2040 reserveert het coalitieakkoord van het kabinet € 800 miljoen per jaar voor de medeoverheden. De structurele uitbreiding met 1 fte projectleider circulaire economie is een eigen besluitpunt (besluitpunt 4). De projectleider geeft uitvoering aan dit programma: trekt de actielijnen uit de hoofdstukken 2 en 3, bewaakt de voortgang en het budget, en onderhoudt de samenwerking met partners en collega-teams.

De bedragen in tabel 2 zijn indicatief; de inhoudelijke onderbouwing staat bij de betreffende paragraaf in de hoofdstukken 2 en 3.

Tabel 2 — Uitvoeringsbudget (bedragen × € 1.000)

Actielijn	2027	2028–2030/jr (indicatief)	Totaal
Consumptiegoederen & textiel			
• Textiel	65	55	230
• Circulair makersnetwerk	25	25	100
• Circulaire Pop-up	40	40	160
• Ruimte voor circulaire makers	50	50	200
• Delen en lenen (deelplatform)	25	25	100
• Ruilen	15	15	60
• Digitaal uitwisselnetwerk	50	15	95
• Inleverpunt met beloning	15	15	60
Voedsel & organische reststromen	50	50	200
Gebouwde omgeving	p.m.	p.m.	p.m.
Subsidieregeling circulaire initiatieven	30	30	120
Samenwerking CirCollab HvA	15	15	60
Onvoorzien	20	15	65
Totaal	**400**	**350**	**1.450**

Bedragen × €1.000. Lichtgrijze cellen = indicatieve doorkijk (2028–2030).

De raad besluit over het uitvoeringsbudget 2027. De reeks 2028–2030 is een indicatieve doorkijk die bij de evaluatie eind 2027 ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Het uitvoeringsbudget wordt gedekt uit de Reserve Duurzaamheid. De actielijn Gebouwde omgeving is hierin nog niet opgenomen, omdat die op dit moment niet te becijferen is; de benodigde middelen worden aangevraagd bij de eerstvolgende Programmabegroting.

Alle bedragen in dit programma zijn gemeentelijke bijdragen. Cofinanciering via UPV, provincie Noord-Holland, Europese subsidies en MRA-middelen komt daar bovenop en is nergens in de bedragen verwerkt; per actielijn wordt actief ingezet op subsidiewerving. Waar dat lukt, verlaagt dat het beroep op de Reserve Duurzaamheid of vergroot het de omvang van de actie.

4.2 Capaciteit en organisatie

De wethouder Circulaire Economie is portefeuillehouder en bestuurlijk opdrachtgever, de teamleider duurzaamheid (SO) ambtelijk opdrachtgever. De strategisch adviseur duurzaamheid geeft leiding aan het programma. De projectleider circulaire economie coördineert de uitvoering; dit is een vaste formatieplek van 1 fte in schaal 10. De uitvoering gebeurt door de afdelingen OR&V, SO en Financiën, samen met externe partners.

4.3 Monitoring en evaluatie

Over de voortgang wordt gerapporteerd via het Koersdocument Duurzaam Amstelveen: jaarlijks op indicatoren per waardeketen, tweejaarlijks uitgebreid. Amstelveen wil daarbij ook zichtbaar maken wat de circulaire inzet oplevert voor het klimaat: hoeveel CO_2-uitstoot wordt vermeden door textielhergebruik, minder voedselverspilling en circulair bouwen. Die berekening is er nu nog niet. In de eerste jaren van dit programma wordt een werkwijze ontwikkeld om dat op een navolgbare manier te doen, zodat de bijdrage aan de klimaatdoelen uit het Koersdocument op termijn in de rapportage kan worden opgenomen.

4.4 Risico's en kansen

De uitvoering van dit programma brengt risico's met zich mee, maar ook kansen die actief worden benut. Onderstaand een toelichting per onderdeel.

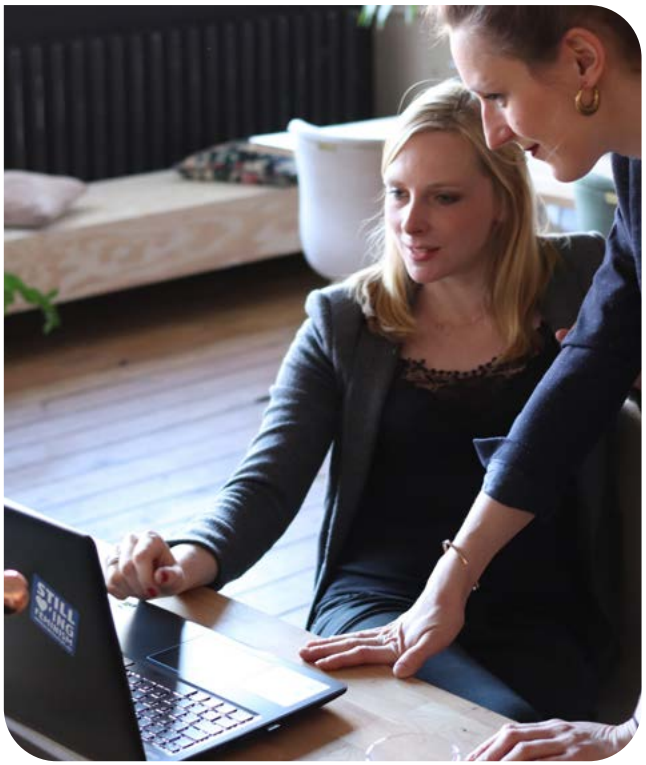
Capaciteit. De vaste formatieplek van 1 fte is een mooie eerste stap ten opzichte van de huidige 0,33 fte, en maakt het mogelijk om met de uitvoering van dit programma te beginnen. Mogelijk is op termijn meer capaciteit nodig, zeker als de opgave groeit met de gebouwde omgeving en nieuwe Europese verplichtingen.

Draagvlak bij mkb. Circulaire verdienmodellen zijn voor veel ondernemers nieuw en soms financieel risicovol. De aanpak via early adopters, subsidies en kennissessies richt zich op het opbouwen van vertrouwen en het zichtbaar maken van successen. De subsidieregeling Circulaire Initiatieven verlaagt de drempel voor de eerste stap.

Gedragsverandering bij inwoners. Reparatie en hergebruik vragen om een andere houding ten opzichte van bezit en consumptie. Communicatiecampagnes, zichtbare evenementen en laagdrempelige platforms zoals SwapShare helpen om dit gedrag te normaliseren.

Veranderend rijks- en EU-beleid. Regelgeving op het gebied van UPV, Ecodesign en circulair bouwen is volop in ontwikkeling. De flexibele opzet van het programma — met jaarlijkse bijsturing via de Programmabegroting — maakt het mogelijk om op wijzigingen in te spelen zonder de koers te verliezen.

Budget en cofinanciering. Het programma is meerjarig opgebouwd met 2027 als besluitjaar en 2028–2030 als indicatieve doorkijk. Programma, formatie en budget vormen drie eigen besluitpunten in het college- en raadsbesluit over het Koersdocument. Cofinanciering via UPV, Provincie Noord-Holland en Europese programma's (o.a. LIFE, Horizon Europe) verlaagt de gemeentelijke bijdrage. Dit is tegelijk een kans: actieve subsidiewerving kan de impact van het programma vergroten zonder dat de reserve duurzaamheid volledig wordt aangesproken.

Afkortingen

Afkorting	Betekenis
A(4)CT	Amstelveen 4 Circulair Textiel. De raadsmotie van 13 november 2024 en het programma dat daaruit volgde.
BENG	Bijna Energieneutrale Gebouwen. Wettelijke energie-eisen voor nieuwbouw.
CDOKE	Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid. Rijksgeld voor gemeenten om klimaat- en energiebeleid uit te voeren.
CEAP	Circular Economy Action Plan. Het Europese actieplan voor de circulaire economie.
CirCollab	CIRcular transition through COLLABoration. Regionaal onderzoeksprogramma voor de circulaire transitie in de Metropoolregio Amsterdam.
CSRD	Europese richtlijn die grote bedrijven verplicht te rapporteren over duurzaamheid.
Diftar	Gedifferentieerd tarief. Een afvaltarief dat afhangt van hoeveel afval een huishouden aanbiedt. Amstelveen kiest hier niet voor.
GFT	Groente-, fruit- en tuinafval.
GWW	Grond-, weg- en waterbouw. Wegen, riolering, bruggen en dergelijke.

Afkorting	Betekenis
JOGG	Landelijk programma voor een gezonde jeugd, waar Amstelveen aan meedoet.
Koersdocument	Koersdocument Duurzaam Amstelveen (voorheen PLECK). Het overkoepelende duurzaamheidsbeleid van Amstelveen, met daarin energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie. Dit programma gaat daar als Bijlage 2 mee.
LAP	Landelijk Afvalbeheerplan. Het rijksbeleid voor afval.
MKI	Milieukostenindicator. Eén getal dat de milieubelasting van een product of bouwwerk uitdrukt in euro's. Hoe lager, hoe beter.
MOMA	More than Milk Amsterdam. Lokaal voedselinitiatief.
MRA	Metropoolregio Amsterdam. Samenwerkingsverband van gemeenten en provincies in de regio.
OR&V	Gemeentelijke afdeling Openbare Ruimte en Vastgoed.
PIANOo	Expertisecentrum van het Rijk voor inkoop en aanbesteding.
PM / p.m.	Pro memorie. Een post die nog niet becijferd is.
PMD	Plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankenkartons.

Afkorting	Betekenis
R-ladder	Rangorde van circulaire strategieën, van vermijden (R1) tot recyclen (R5). Hoe hoger op de ladder, hoe meer grondstoffen en CO_2 worden bespaard.
SIA	Regieorgaan SIA. Verstrekt subsidie voor praktijkgericht onderzoek door hogescholen.
SO	Gemeentelijke afdeling Stedelijke Ontwikkeling.
SPRONG	Subsidieregeling van Regieorgaan SIA waarmee hogescholen onderzoeksgroepen opbouwen.
SpUk	Specifieke uitkering. Rijksgeld voor een vooraf bepaald doel.
SROI	Social return on investment. De afspraak dat een opdrachtnemer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt inzet.
UPV	Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid. Producenten zijn verantwoordelijk voor de inzameling en verwerking van hun eigen producten.
URW	Unibail-Rodamco-Westfield. Eigenaar en beheerder van het Stadshart.
VANG	Van Afval Naar Grondstof. Landelijk programma om afval te verminderen en beter te scheiden.
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Bijlage 3 — Leidraad Duurzaam Bouwen en Gebiedsontwikkelen (2026)

Leidraad Duurzaam Bouwen en Gebiedsontwikkelen, v2026. Per KPI zijn drie ambitieniveaus opgenomen: basis (wettelijk of gemeentelijk minimum), midden en hoog. De letters verwijzen naar de thema's Energie (E), Circulair bouwen (C), Klimaatadaptief (K), Groen en ecologie (G) en Mobiliteit (M).

	KPI (indicator)	Eenheid / meetwijze	Wettelijk / beleidskader	Basisniveau	Middenniveau	Hoog niveau	Toelichting	Bron
Energie								
Ontwerp voor energiereductie								
E1	Aardgasvrije utiliteitsbouw	wel/geen gasaansluiting	EPBD IV (EU) en Besluit bouwwerken leefomgeving	aardgasaan-sluiting	geen aardgasaansluiting		Voor nieuwe utiliteitsgebouwen met meer dan 250 m² aan gebruiksoppervlakte verplicht de EPBD IV een zonne-energiesysteem vanaf 1 janu-ari 2027.	EPBD IV - RVO
E2	Gebouw-gebonden energie-behoefte	% reductie in kWh/m²/jaar	EPBD IV (EU) en Besluit bouwwerken leefomgeving	conform BENG 1	-10% ten opzichte van de maximale BENG 1 eis	-20% ten opzichte van de maximale BENG 1 eis	Dit is een indicator voor de energiebehoefte voor verwarming en koeling van het gebouw. Deze kijkt naar een optimale kwaliteit van de gebouwschil waarbij zowel de verhouding glas ten opzichte van dichte gevel, de mate van isolatie, de mate van kierdichting als de aanwezigheid van koudebruggen een rol speelt. De BENG wordt vanaf 2030 vervangen door Zero-Emission Building (ZEB). ZEB is al vanaf 2028 geldig voor nieuwe publieke gebouwen.	BENG indicatoren - RVO
Duurzame energie opwekking								
E3	Aandeel hernieuwbare energie	% van de totale energiebehoefte dat afkomstig is uit hernieuwbare bronnen	EPBD IV (EU) en Besluit bouwwerken leefomgeving	conform BENG 3	≤3 bouwlagen: BENG 3 ≥100% >3 bouwlagen: BENG 3 ≥80%	≤3 bouwlagen: BENG 3 ≥105% >3 bouwlagen: BENG 3 ≥100%	Het aandeel hernieuwbare energie is een percentage. Dit is te berekenen door de hoeveelheid zelf opgewekte hernieuwbare energie te delen door het totale energiegebruik. De BENG wordt vanaf 2030 vervangen door Zero-Emission Building (ZEB). ZEB is al vanaf 2028 geldig voor nieuwe publieke gebouwen.	BENG indicatoren - RVO

Tabel gaat verder op de volgende pagina ▼

	KPI (indicator)	Eenheid / meetwijze	Wettelijk / beleidskader	Basisniveau	Middenniveau	Hoog niveau	Toelichting	Bron
E4	Aandeel lokale opwek bij niet-BENG-plichtige gebouwen	% van de lokaal opgewekte energie ten opzichte van het totale energiegebruik	geen kader	geen minimale eis	eigen opgewekte energie ≥50%	eigen opgewekte energie ≥80%	Compensatie van het verwachte gebouwgebonden en gebruiksgebonden energiegebruik door lokale opwek van hernieuwbare energie. Voor utiliteitsbouw wordt, indien geen projectspecifieke onderbouwing beschikbaar is, uitgegaan van een referentiegebruik van minimaal 50 kWh/m².jr voor een score van 100%. Deze KPI is uitsluitend van toepassing op gebouwen waarvoor op grond van het Besluit bouwwerken leefomgeving geen BENG-verplichting geldt.	BREEAM
Circulair bouwen								
Circulair ontwerp								
C1	Adaptief vermogen	adaptief vermogen gebouw (%) volgens Methode Adaptief Vermogen Gebouwen v2.1	Het Nieuwe Normaal v1.2	geen minimale eis	30%	50%	Op het moment dat het gebouw ontworpen wordt, wil je dat het gebouw zo lang mogelijk mee gaat op de locatie waarop het gebouw wordt geplaatst. Op het moment dat het gebouw flexibel en adaptief wordt ontworpen biedt het toekomstige veranderingen de mogelijkheid om ook daar te worden gehuisvest. Hierbij valt te denken aan vrije indeelbare vloeren, flexibele installaties en verplaatsbare binnenwanden.	Methode Adaptief Vermogen Gebouwen V2.1 - DGBC
C2	Losmaakbaarheid	losmaakbaarheidsindex (%) volgens Circular Buildings - Meetmethodiek Losmaakbaarheid v2.0	Het Nieuwe Normaal v1.2	geen minimale eis	30%	55%	Het stimuleren van 'losmaakbaarheid' van de toegepaste bouwmaterialen, bouwdelen- en componenten, zodat deze aan het einde van de levensduur van het gebouw eenvoudiger kunnen worden gedemonteerd om in een ander project te worden hergebruikt. De losmaakbaarheidsindex bestaat uit de volgende vier indicatoren: type verbinding, toegankelijkheid, doorkruisingen en vorminsluiting.	Circulair buildings - een meetmethodiek voor losmaakbaarheid - DGBC
Circulair materiaalgebruik								
C3	MilieuPrestatie Gebouw (MPG)	MPG-score (€/m² BVO/jaar)	Besluit bouwwerken leefomgeving	conform MPG	25% beter dan de geldende MPG-eis	40% beter dan de geldende MPG-eis	De MPG geeft aan wat de milieubelasting is van de materialen die in een gebouw worden toegepast. De kenmerken van materialen worden uit LCA's verzameld in de Nationale MilieuDatabase (NMD).	MPG - RVO

Tabel gaat verder op de volgende pagina ▼

	KPI (indicator)	Eenheid / meetwijze	Wettelijk / beleidskader	Basisniveau	Middenniveau	Hoog niveau	Toelichting	Bron
C4	Materiaal-gebonden CO_2-uitstoot	kg CO_2-eq/m² BVO volgens Rekenmethodiek Paris Proof	Het Nieuwe Normaal	geen minimale eis	≤240 kg	≤200 kg	Voor materiaalgebonden CO_2-uitstoot is de methodiek 'Rekenmethodiek Paris Proof'. Het midden en hoge ambitieniveau is gebaseerd op leerervaringen en evaluaties van Het Nieuwe Normaal. De daadwerkelijke benodigde CO_2-grenswaarde conform Paris Proof ligt lager. Het doel is dat deze waarde en het ambitieniveau steeds dichter naar elkaar toe komen.	Paris proof - DGBC
C5	Herkomst materialen	% massa materialen biobased, hergebruikt of gerecycled	Het Nieuwe Normaal v1.2 en Houtbouw Pact MRA 2026-2030	geen minimale eis	25%	40% en voldoet aan definitie houtbouwpro-ject Houtbouw Pact	Het stimuleren van het gebruik van biobased, hergebruikte, gerecycled of secundair toeslagmateriaal in steenachtige constructies, waardoor de vraag naar nieuwe grondstoffen afneemt en materialen efficiënter worden gebruikt.	Herkomst materialen - HNN
C6	Circulair oogsten bij sloop	% massa vrijkomende materialen dat circulair wordt gerecycled	Circulaire Deal Secundaire Bouwmateria-len MRA	geen minimale eis	≥40% van de vrijkomende materiaalstro-men wordt circulair verwerkt	≥70% van de vrijkomende materiaal-stromen wordt circulair verwerkt en bij oplevering Verificatiever-klaring Circulair Sloopproject (SVMS)	De Provincie Noord-Holland en de Metropoolregio Amsterdam (MRA) willen in 2050 een circulaire economie hebben en willen dat het gebruik van primaire grondstoffen in 2030 met 50% is gedaald. Deze Circulaire Deal heeft als doel om de circulaire bouw in de MRA te stimuleren, minder grondstoffen te gebruiken en daarmee bij te dragen aan deze circulaire doelstellingen.	Circulaire deal - PNH
Klimaatadaptief								
Hitte								
K1	Koele en gezonde leefomgeving	3-30-300 regel	Amstelveen Bomenstad Bomenplan gemeente Amstelveen	herplant-plicht	bijdrage aan de "3" (zicht op 3 grote bomen vanuit de woning) en "30" eis (30% boomkroonbe-dekking) uit de 3-30-300 regel		Bij nieuwbouwontwikkeling streeft de gemeente naar een zodanige inrichting van het gebied dat de gevoelstemperatuur binnen aanvaardbare normen blijft. Bij projecten in een bestaande situatie en bij nieuwe ontwikkelingen is het streven om de 3-30-300 regel te halen.	Bomenplan

Tabel gaat verder op de volgende pagina ▼

	KPI (indicator)	Eenheid / meetwijze	Wettelijk / beleidskader	Basisniveau	Middenniveau	Hoog niveau	Toelichting	Bron
K2	Verharding minimaliseren	% groen, water en onverhard oppervlak in het plangebied	geen kader	geen minimale eis	minimaal 30% groen, water en onverhard oppervlak (op bodemniveau bepaald) op het terrein rondom het gebouw	minimaal 40% groen, water en onverhard oppervlak (op bodemniveau bepaald) op het terrein rondom het gebouw	Op het onbebouwde deel van de kavel zorgt groen en water voor een prettigere gevoelstemperatuur in de zomerperiode. Verdampingsprocessen hebben een koelend effect op de luchttemperatuur en de oppervlaktetemperatuur (stralingswarmte). Halfverharding telt voor 30% mee in het percentage onverhard.	
Wateroverlast								
K3	Waterverwerking	Hoeveelheid water vasthouden, bergen en afvoeren	Actieplan Klimaatadaptatie 2021-2026	70 mm/u afgevoerd in 12u, zonder schade te veroorzaken	hemelwater gedeeltelijk bergen en vasthouden		Ter indicatie: een standaard bui is 20 mm per uur.	
K4	Grondwateroverlast	Grondwaterstand + kwalitatieve beoordeling	Grondwaterzorgplan Amstelveen 2026	Voldoet aan de grondwatergrenswaarden uit het Grondwaterzorgplan	Voldoet aan basisniveau én toont met grondwateronderzoek aan dat geen risico ontstaat op structurele grondwateroverlast, zettingen, funderingsschade of overlast in de omgeving.	Voldoet aan midden niveau én verbetert aantoonbaar de grondwatersituatie door risico's op hoge en lage grondwaterstanden te verminderen (Water en Bodem Sturend).	Grondwatergrenswaarden: ontwateringsdiepte ≥ 0,7 m onder wegprofiel, ≥ 0,5 m in tuinen en ≥ onder onderzijde vloer/kruipruimte. Geen verlaging van de representatief lage grondwaterstand (RLG). Houdt bij niveau 3 rekening met de voorkeursvolgorde van grondwatermaatregelen conform H3 van het Grondwaterzorgplan.	

Tabel gaat verder op de volgende pagina ▼

	KPI (indicator)	Eenheid / meetwijze	Wettelijk / beleidskader	Basisniveau	Middenniveau	Hoog niveau	Toelichting	Bron
Groen en ecologie								
G1	Maatregelen dak en gebouw	aantal punten (zie blad 2)	Vogel- en Habitatrichtlijn (EU) en Omgevingswet	< 9 punten	9 - 16 punten	≥ 17 punten	Natuurinclusief bouwen wordt omschreven als 'het zodanig oprichten van bouwwerken en de directe omgeving van gebouwen dat natuurwaarden hier baat bij hebben'. De maatregelen kunnen hard zijn (bijv. nestkasten) of zacht (bijv. tuinen). Ze kunnen betrekking hebben op plant- en diersoorten – al of niet beschermde – en op groene functies (bijv. klimaatadaptatie en beleving). Een inrichtingsplan en een beheerplan is cruciaal voor het slagen en in stand houden van bedachte natuurinclusieve ontwerpen.	Natuurinclusiviteits-punten - Gemeente Amstelveen
G2	Gevelkasten	aantal punten (zie blad 2)		0 punten	1 - 3 punten	≥ 4 punten		
G3	Groene buitenruimte	aantal punten (zie blad 2)		< 20 punten	20 - 29 punten	≥ 30 punten		
G4	Hergebruik van groen	wel/niet hergebruik van bestaand groen	Motie 'Geef struikrovers een kans' d.d. 21-05-2025	geen hergebruik van groen	het bestaande groen in het plangebied wordt (deels) hergebruikt		Naar aanleiding van de aangenomen motie 'Geef struikrovers een kans' (mei 2025) is het hergebruik van bloemen, planten, struiken en zaailingen opgenomen in de leidraad. Hergebruik van groen kan gefaciliteerd worden door bijvoorbeeld het organiseren van een struikroversdag. Bij Stichting Struikroven is ervaring aanwezig op het gebied van aanpak en organisatie van struikroven.	Struikroven - EU
Mobiliteit								
Veranderen vervoerswijze								
M1	Actieve mobiliteit	Aantal fietsparkeerplekken per eenheid	Nota Parkeernormen Amstelveen	conform meest recent vastgestelde fietsparkeernorm	20% meer dan fietsparkeernorm	40% meer dan fietsparkeernorm	Een fietsparkeernorm zorgt ervoor dat er passende maatregelen getroffen worden voor de fietser bij ruimtelijke ontwikkelingen. De aantrekkelijkheid van een reis per fiets wordt mede bepaald door de beschikbaarheid en kwaliteit van de fietsparkeervoorziening bij herkomst en bestemming. De fietsparkeernorm draagt daarmee bij aan het stimuleren van het fietsgebruik.	

Tabel gaat verder op de volgende pagina ▼

	KPI (indicator)	Eenheid / meetwijze	Wettelijk / beleidskader	Basisniveau	Middenniveau	Hoog niveau	Toelichting	Bron
M2	Deelmobiliteit	% van de woningen met deelconcepten	Convenant Toekomstbestendige Woningbouw MRA	geen minimale eis	10% van het aantal woningen	20% van aantal woningen	Deelmobiliteit vermindert de parkeerdruk en maakt binnenstedelijke woningbouw beter betaalbaar. Ook stimuleert het bewoners om niet ieder voor zich een auto te kopen, maar als collectief te denken. In 2022 komt er binnen de gemeente Amstelveen een beleidvaststelling o.g.v. deelmobiliteit.	Convenant Toekomstbestendige Woningbouw MRA
Schone bouw								
M3	Schone mobiele werktuigen	basisniveau/ambitieus niveau	Convenant Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB)	basisniveau SEB	ambitieus niveau SEB		Met schoon en emissieloos bouwen wordt toegewerkt naar het reduceren van emissies door bouwmaterieel zoals mobiele werk-, voer- en vaartuigen. Dit is nodig om de doelen op het gebied van stikstof, CO_2 en fijnstof te halen.	Schoon en emissieloos bouwen

Leeswijzer en technische verantwoording

De onderbouwing van het Koersdocument Duurzaam Amstelveen: begrippen, methodiek en bronnen.

1 Inleiding

Dit document hoort bij het Koersdocument Duurzaam Amstelveen en bevat de uitleg voor de aanpak: hoe de cijfers en scenario's van de routekaart tot stand zijn gekomen, welke aannames daarbij zijn gedaan en waarom. Daarnaast legt een begrippenlijst de gebruikte vaktermen uit. Het koersdocument bevat drie bijlagen: 1 – Verduurzaming eigen organisatie, 2 – Programma Circulaire Economie 2027–2030, 3 – Leidraad Duurzaam Bouwen en Gebiedsontwikkelen. Deze technische verantwoording gaat over de CO2-routekaart (hoofdstuk 5 van het koersdocument); de bijlagen hebben een eigen onderbouwing.

Eén ding vooraf over de status van de cijfers. Onderzoeksbureau CE Delft heeft de routekaart doorgerekend met het CEGEM-model: het basisjaar 1990, het basispad — wat er met de uitstoot gebeurt zonder eigen gemeentelijk beleid — de bandbreedte tot 2040 en de verdeling van de gemeentelijke inzet over de sectoren woningen, verkeer en bedrijven. Dat fundament ligt vast. Wat nog volgt is de uitwerking op maatregelniveau: wat elke maatregel oplevert en kost. Die uitwerking komt in de maatregelpakketten van 2027. De uitkomst is daarmee richtinggevend, niet exact: ze laat zien wáár de opgave zit, hoe groot die ongeveer is en welke knoppen ertoe doen, zodat de raad er keuzes op kan baseren. Wie wil weten hoe een bepaald cijfer is opgebouwd, vindt dat in de hoofdstukken hierna.

Het document is geschreven voor wie wil doorlezen: raadsleden die de onderbouwing willen kunnen volgen en ambtenaren die met de cijfers werken.

2 Begrippenlijst

De termen staan op alfabetische volgorde. De uitleg is bewust kort en in gewone taal gehouden; voor de volledige methodische context wordt verwezen naar hoofdstuk 3.

3-30-300-norm	Vuistregel voor groen in de stad: iedereen ziet minstens 3 bomen vanuit huis, elke buurt heeft 30% boomkroonbedekking, en groen ligt binnen 300 meter. Amstelveen gebruikt de 30%-regel uit het Bomenplan 2024 als maat per buurt.
Aanwijsbevoegdheid (Wgiw)	De bevoegdheid uit de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (verwacht per 1 januari 2027) om vast te leggen dat een buurt op een bepaald moment van het aardgas af gaat. Amstelveen zet die bevoegdheid pas in als betaalbaarheid en netcapaciteit op orde zijn.
Autonome ontwikkeling vs. gemeentelijke invloed	Het onderscheid tussen de CO_2-daling die vanzelf optreedt (door landelijk en Europees beleid, een schonere stroommix en marktontwikkelingen) en de daling die het gevolg is van gemeentelijk beleid. De routekaart maakt dat onderscheid om zichtbaar te maken waar de gemeente daadwerkelijk aan de knoppen zit.
Basispad	De verwachte uitstoot zonder eigen gemeentelijk beleid: het effect van Europees en nationaal beleid, een schonere stroommix en autonome ontwikkelingen zoals natuurlijke vervangingsmomenten. Voor Amstelveen doorgerekend door CE Delft met het CEGEM-model; vormt de bovenkant van de bandbreedte.
Calcasa	Een dataleverancier die per woning het energielabel modelmatig inschat op basis van woningkenmerken (volgens de NTA8800-methode). Amstelveen gebruikt deze data voor de labelroute van de woningberekening. De cijfers kunnen afwijken van de officieel geregistreerde RVO-labels (zie hoofdstuk 4).
CE Delft-methodiek	De rekenwijze van onderzoeksbureau CE Delft voor gemeentelijke CO_2-routekaarten. CE Delft heeft de Amstelveense uitstoot (1990–2040) in 2026 doorgerekend met het CEGEM-model; dat basispad vormt de onafhankelijke basis onder deze routekaart.
CEGEM	Het rekenmodel van CE Delft voor gemeentelijke broeikasgasemissies (1990–2040), gekalibreerd op de landelijke KEV (voor deze routekaart: KEV 2024). Rekent in CO_2-equivalenten n met vijf subsectoren: wonen, diensten, industrie, landbouw en verkeer.
CO_2-equivalenten	De gezamenlijke maat voor alle broeikasgassen: methaan en lachgas worden omgerekend naar de hoeveelheid CO_2 met hetzelfde klimaateffect. De doelen en de routekaart rekenen in CO_2-equivalenten; de Klimaatmonitor rapporteert alleen CO_2 uit energiegebruik.
CO_2-Prestatieladder	Landelijk certificaat waarmee een organisatie laat zien hoeveel CO_2 zij zelf uitstoot en hoe zij dat vermindert. De gemeente gebruikt het voor de eigen bedrijfsvoering (bijlage 1).
DPRA	Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie: het landelijke programma dat gemeenten verplicht hun kwetsbaarheid voor extreem weer in kaart te brengen via een stresstest, langs vier risico's — wateroverlast, hitte, droogte en overstroming.
EED	Energy Efficiency Directive: de Europese richtlijn voor energiebesparing. Ze legt onder meer aan grotere organisaties de plicht op hun energiegebruik in kaart te brengen en te verminderen.
Emissiefactor	Het getal waarmee een hoeveelheid energie of brandstof wordt omgerekend naar CO_2-uitstoot. Voor aardgas wordt gerekend met 1,779 kg CO_2 per m^3.
EPBD	De Europese richtlijn voor de energieprestatie van gebouwen. De meest recente versie (EPBD IV) verplicht onder meer de slechtste labels stapsgewijs te verbeteren; voor woningen is label C een tussendoel richting 2030.
ETS2	Het tweede Europese systeem voor CO_2-beprijzing, dat vanaf 2027 ook de uitstoot van gebouwen en wegverkeer beprijst. Het maakt fossiele energie geleidelijk duurder en is een van de externe knoppen die de restopgave mede kunnen verkleinen — maar ligt buiten de gemeentelijke invloed.

KEV	Klimaat- en Energieverkenning: de raming van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) over de voortgang van het landelijke klimaatbeleid, voorgeschreven door de Klimaatwet; volledig in de even jaren, op hoofdlijnen geactualiseerd in de tussenliggende jaren. De routekaart gebruikt de KEV als richtinggevend referentiedocument voor het deel van de daling dat autonoom verloopt.
kton (kiloton)	Een eenheid van massa: één kton is een miljoen kilogram (1.000 ton). De uitstoot van Amstelveen wordt in kton per jaar uitgedrukt — in 2024 292 kton CO_2-equivalenten.
MKI	Milieukostenindicator: een getal dat de totale milieuschade van een product of bouwwerk in euro's uitdrukt. Het wordt gebruikt bij duurzaam en circulair inkopen om opties te vergelijken.
MRA	Metropoolregio Amsterdam: het samenwerkingsverband van gemeenten en provincies in de regio Amsterdam, waarbinnen onder meer afspraken over circulaire economie en grondstoffen worden gemaakt.
Natuurherstel-verordening	Europese verordening (2024) die onder meer voorschrijft dat het groen en de boomkroonbedekking in steden tot 2030 niet netto afnemen en daarna toenemen.
Netcongestie	Het elektriciteitsnet zit vol: er kan geen stroom meer bij worden geleverd of teruggeleverd. Liander (regionaal) en TenneT (landelijk) beheren het net; de netverzwaring voor Amstelveen is gepland voor 2034–2037.
NPCE	Nationaal Programma Circulaire Economie: het rijksprogramma met de landelijke doelen voor grondstoffengebruik en recycling tot 2030.
NTA8800	De Nederlandse rekenmethode waarmee de energieprestatie en het energielabel van een gebouw worden bepaald. Calcasa schat de labels op basis van deze methode in.
PED (Positive Energy District)	Een gebied dat over een jaar meer energie opwekt dan het gebruikt, door opwek, opslag en verbruik slim te combineren. Voor de A9-zone loopt hiernaar een onderzoek met de Hogeschool van Amsterdam.
RES	Regionale Energiestrategie: de afspraken tussen gemeenten, provincie en waterschappen in een regio over hoeveel duurzame elektriciteit zij samen opwekken. Amstelveen draagt vooral bij met zon op dak.
Reserve Duurzaamheid	Gemeentelijke bestemmingsreserve voor duurzaamheidsuitgaven. Stand 1 januari 2026: € 5,2 miljoen.
Resterende uitstoot	De uitstoot die in een zeker jaar nog overblijft, uitgedrukt in kton per jaar. Voor 2040: 139 kton in het basispad, 61 kton bij maximale gemeentelijke inzet, 41 kton als doel.
Restopgave	De reductie die na het basispad nog nodig is om het doel van 41 kton in 2040 te halen en die niet door de gemeentelijke inzet wordt gedekt. Bandbreedte: 20 kton (bij volledige eigen inzet) tot 98 kton (zonder extra beleid).
R-ladder	Een ordening van circulaire strategieën, van hoogwaardig naar laagwaardig: weigeren, verminderen, hergebruiken, repareren, en pas als laatste recyclen. Hoe hoger op de ladder, hoe groter de milieuwinst.
Scope 1 / 2 / 3	Een indeling van CO_2-uitstoot naar herkomst: scope 1 is directe uitstoot (bijvoorbeeld een gasketel), scope 2 is uitstoot door ingekochte energie (elektriciteit, warmte), en scope 3 is indirecte uitstoot in de keten (bijvoorbeeld materialen). De doelstellingen betreffen scope 1 en 2 binnen de gemeentegrenzen; scope 3 blijft bewust buiten beschouwing en komt terug bij het CO_2-inzicht bij inkoop.
VNG-kernindicatoren	Vaste set meetbare indicatoren voor duurzaamheid, ontwikkeld met de VNG en het CBS, waarmee gemeenten onderling vergelijkbaar rapporteren (Handreiking Duurzaamheidsrapportage).
Warmtewet/ warmtekavel	De nieuwe Warmtewet (Wet collectieve warmte) regelt wie een warmtenet mag aanleggen en beheren en tegen welke prijs. Een warmtekavel is het gebied waarvoor één warmtebedrijf wordt aangewezen.
Zero-emissiezone (ZE-zone)	Gebied waarin alleen emissieloze bestel- en vrachtwagens mogen rijden. Amstelveen onderzoekt een zone voor stadslogistiek; het effect hangt af van de omvang (4–21 kton in 2030).

3 Methodische verantwoording

3.1 Aanpak in het kort

De routekaart rust op twee onderdelen. Eerst het basispad: wat gebeurt er met de CO2-uitstoot als de gemeente niets extra's doet? Onderzoeksbureau CE Delft heeft dat voor Amstelveen berekend, met een rekenmodel dat aansluit bij de Klimaat- en Energieverkenning (KEV) van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) — de landelijke raming van het Rijk. CE Delft rekent daarbij met vijf groepen: woningen, diensten, industrie, landbouw en verkeer. De gemeten cijfers komen uit de Klimaatmonitor; voor het basisjaar 1990 heeft CE Delft een aparte berekening gemaakt, omdat daar destijds geen betrouwbare gemeentelijke cijfers voor bestonden.

Daarna komt het tweede onderdeel: wat kan de gemeente er zelf nog aan toevoegen? Voor woningen en bedrijfsgebouwen komt dat vooral van het warmteprogramma; CE Delft heeft berekend wat dat naar verwachting oplevert. Voor verkeer maakt de gemeente een eigen, voorzichtige inschatting, naast de raming die CE Delft geeft van het effect van gemeentelijke maatregelen.

Afbakening: CO2-equivalenten en scope

De routekaart stuurt op de uitstoot van alle broeikasgassen, uitgedrukt in CO2-equivalenten: naast CO2 zijn dat methaan, lachgas en F-gassen. Daarmee valt ook de landbouw binnen de opgave: een sector met ongeveer 12 kton overige broeikasgassen (methaan en lachgas uit veehouderij en bemesting) die nauwelijks vanzelf dalen en waarvoor de gemeente geen eigen instrument heeft — dit deel is als benoemd blok in de restopgave opgenomen. F-gassen worden Europees uitgefaseerd via de F-gassenverordening. De doelstellingen betreffen scope 1 en 2 (directe uitstoot en ingekochte energie) binnen de gemeentegrenzen; scope 3 — de indirecte uitstoot in ketens — blijft bewust buiten beschouwing en komt terug bij het CO2-inzicht bij inkoop. Voor de monitoring gebruikt de gemeente de Klimaatmonitor (CO2 uit energiegebruik, jaarlijks per sector) naast de CE Delft-reeks in CO2-equivalenten.

Een kanttekening

Een projectie tot 2040 blijft koffiedik kijken; de cijfers zijn een onderbouwde raming, geen exacte voorspelling. De bovenkant van de bandbreedte is het onafhankelijk doorgerekende basispad van CE Delft. De behoedzaamheid zit bij de onderkant: die gaat uit van volgehouden inzet én meewerkende omstandigheden, en waar aannames onzeker zijn — zoals bij de verhouding tussen hybride en volledig elektrische warmtepompen — is bewust de voorzichtige kant gekozen. Wat, ongeacht de aannames, overeind blijft, is de hoofdlijn: het grootste deel van de daling verloopt autonoom, daar bovenop kan de gemeente met eigen inzet intensiveren, en ook dan blijft er een restopgave liggen die met gemeentelijk beleid alleen niet te sluiten is.

3.2 Referentiejaar en eindpunt

De doelen worden gemeten vanaf basisjaar 1990 — hetzelfde ijkpunt als het Klimaatakkoord en de EU-klimaatwet. Lange tijd waren voor 1990 op gemeenteniveau geen betrouwbare uitstootcijfers beschikbaar; CE Delft heeft de Amstelveense uitstoot van dat jaar berekend op basis van een bewerking van de Emissieregistratie: 411 kton CO2-equivalenten. De routekaart meet daarmee met dezelfde maat als het Rijk en Europa. De gemeten jaarreeks vanaf 2010 (Klimaatmonitor) blijft daarnaast de basis voor de jaarlijkse monitoring.

Het doel van 90% reductie is toegepast op het basisjaar 1990 (411 kton), wat uitkomt op 41 kton in 2040 — een hard eindpunt zonder marge. Onderweg geldt het tussendoel van 55% reductie in 2030 (185 kton). In 2024 bedroeg de uitstoot 292 kton: 29% minder dan in 1990. Die daling zit vrijwel volledig in de laatste vijftien jaar: sinds 2010 daalde de uitstoot met ruim 40%.

De uitstoot van 1990 (411 kton) ligt lager dan de piek rond 2010 (ruim 500 kton): Amstelveen groeide na 1990 sterk in inwoners, woningen en bedrijvigheid. Het doel van 41 kton, gemeten vanaf 1990, is daarmee strenger dan hetzelfde percentage gemeten vanaf 2010 zou zijn geweest.

Kerngetal	Waarde
Basisjaar 1990	411 kton (= 100%)
Uitstoot 2024	292 kton (−29%)
Tussendoel 2030 (−55%)	185 kton
Doel 2040 (−90%)	41 kton
Huidige koers in 2040 (bandbreedte)	61–139 kton
Restopgave in 2040	20–98 kton

3.3 Sectorindeling

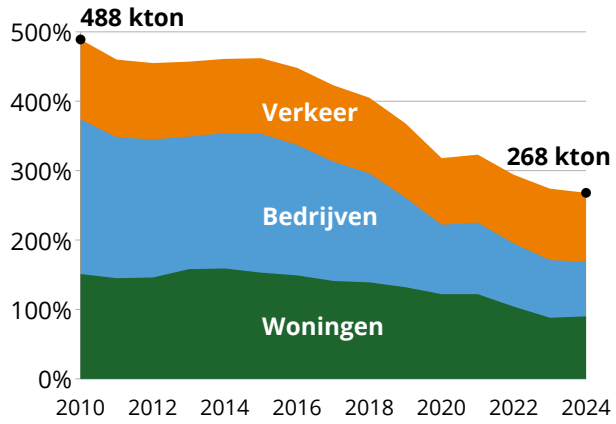
De routekaart deelt de uitstoot in drie sectoren in: woningen, verkeer en bedrijven. Deze indeling volgt zowel de KEV/Klimaatmonitor als de CE Delft-methodiek die voor Haarlem is gebruikt, zodat de cijfers onderling vergelijkbaar zijn én aansluiten op de bron die voor de autonome ontwikkeling wordt gebruikt. Elke sector bestaat uit subsectoren:

- **Woningen** — uitsluitend de gebouwgebonden uitstoot van huishoudens: het aardgas voor verwarming en warm water, het elektriciteitsgebruik in woningen en een klein deel stadswarmte. Bewust niet de hele ‘gebouwde omgeving’: kantoren, winkels en scholen vallen hier dus niet onder, maar onder bedrijven.
- **Verkeer** — het wegverkeer binnen en door de gemeente: personenauto’s, bestel- en vrachtverkeer en het doorgaande snelwegverkeer op de A9 en A2. Spoor en luchtvaart vallen buiten deze gemeentelijke routekaart.
- **Bedrijven** — de breedste sector, met bedrijven en diensten (inclusief de utiliteitsbouw: kantoren, winkels, scholen, zorg), de landbouw (waaronder de glastuinbouw) en de industrie. Samen goed voor 99 kton CO_2-eq. in 2024, waarvan 79,0 kton CO_2 uit energiegebruik.

Twee keuzes vragen toelichting. Ten eerste loopt de scheidslijn tussen ‘woningen’ en ‘bedrijven’ langs het gebruik van een gebouw, niet langs de bouwvorm: de gangbare categorie ‘gebouwde omgeving’ is hier dus gesplitst, met de woningen apart en alle overige gebouwen (utiliteit) onder bedrijven. Dat sluit aan op de manier waarop de gemeente kan sturen — woningen via de warmtetransitie en wijkaanpak, utiliteit via andere instrumenten. Ten tweede zijn de bedrijfssubsectoren samengevoegd tot één sector, conform de categorie ‘Werken’ uit de Haarlemse routekaart; dat voorkomt dat kleine, sterk schommelende deelsectoren (zoals de industrie) een eigen, onbetrouwbaar pad krijgen.

De sectorale uitstoot in 2024 bedraagt, in CO_2-equivalenten: woningen 91 kton, verkeer 102 kton en bedrijven 99 kton (samen 292 kton; CE Delft), het cijfer waarmee de routekaart rekent. De Klimaatmonitor telt alleen CO_2 uit energiegebruik: woningen 89,7 kton, verkeer 98,8 kton en bedrijven 79,0 kton (samen 267,5 kton). De overige circa 24 kton zijn overige broeikasgassen: methaan en lachgas uit de landbouw (13 kton) en overige broeikasgassen in de industrie (6 kton), het verkeer (3 kton) en woningen (2 kton). De stadswarmte van woningen is in de subsectordata opgenomen. CE Delft hanteert binnen ‘bedrijven’ drie subsectoren: diensten, industrie en landbouw. Let op: het Warmteprogramma 2026-2035 hanteert een andere sectorindeling — “gebouwde omgeving” (142,7 kton CO_2 in 2024) omvat zowel woningen als utiliteitsgebouwen/diensten, en is dus breder dan de sector “woningen” (89,7 kton) in deze routekaart.

Uitstoot per sector, 2010–2024

Gerealiseerde CO_2-uitstoot per sector, 2010–2024 (kton). Bron: CE Delft (verbruiksbenadering), 2024 conform Klimaatmonitor RWS.

3.4 Zo zijn de cijfers per sector opgebouwd

De sectorcijfers beschrijven twee dingen: de autonome ontwikkeling per sector (het CEGEM-basispad van CE Delft) en wat de gemeente daar met eigen inzet aan kan toevoegen. Het doel van 41 kton is niet over de sectoren verdeeld: alleen het totaal is kaderstellend. Per sector is een andere route gevolgd om tot de cijfers te komen, afhankelijk van de beschikbare data en de mate van gemeentelijke invloed.

Hoe zeker de autonome daling is, verschilt per sector. Bij verkeer ligt zij grotendeels vast in Europese wetgeving (de EU-norm die nieuwe auto’s vanaf 2035 emissieloos maakt). Bij woningen hangt zij af van vervangingsmomenten en normen (EPBD IV). Bij bedrijven leunt zij op prijzen en marktontwikkeling, en

daar is de onzekerheid het grootst. Dat verklaart mede waarom woningen — ondanks een kleinere omvang dan verkeer — de sector is met de meeste resterende autonome uitstoot in 2040 (64 kton, tegen 41 bij verkeer en 34 bij bedrijven).

Autonome ontwikkeling 2024 - 2040

Verkeer 61 kton	Woningen 27 kton	Bedrijven 65 kton
Verankerd in EU-wetgeving: emissieloze nieuwverkoop 2035, stroommix, beprijzing	Vervangings-momenten en normen (EPBD IV)	Beprijzing en marktontwikkeling — grootste onzekerheid

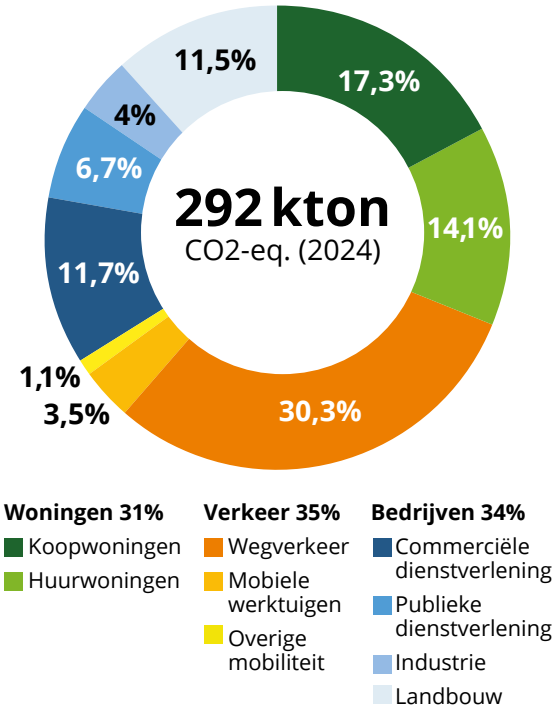
De autonome daling ontleed naar sector en zekerheid van de drager (153 kton CO2-eq., 2024–2040). Basispad doorgerekend door CE Delft (CEGEM-model).

Subsector-uitsplitsing 2024

De uitstoot van 2024 is verder uitgesplitst dan de drie hoofdsectoren. Dat laat zien waar binnen elke sector de opgave het zwaarst weegt:

- Woningen: uitgesplitst in koop- en huurwoningen. Koopwoningen wegen zwaarder mee dan huurwoningen.
- Verkeer: uitgesplitst in wegverkeer, mobiele werktuigen en overige mobiliteit. Wegverkeer is verreweg dominant.
- Bedrijven: uitgesplitst in commerciële dienstverlening, publieke dienstverlening, landbouw en industrie. Commerciële dienstverlening weegt het zwaarst, gevolgd door landbouw, publieke dienstverlening en industrie.

Broeikasgasemissies Amstelveen 2024, uitgesplitst naar subsector.

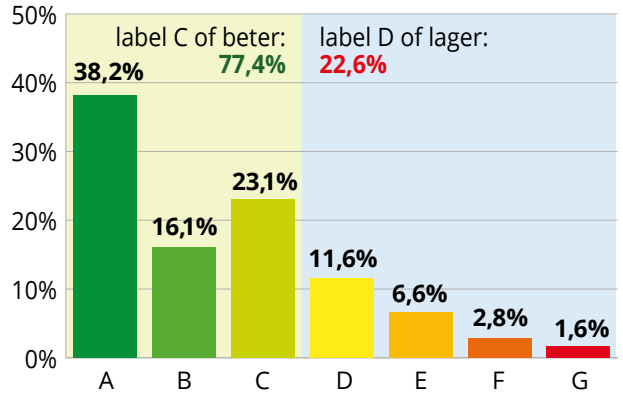
Bron: CE Delft, CO2-effecten klimaatbeleid Amstelveen (CEGEM-model).

Woningen

De woninguitstoot zelf komt rechtstreeks uit de Klimaatmonitor (aardgas, elektriciteit en stadswarmte van woningen). Het pad naar 2040 volgt het CEGEM-basispad van CE Delft: autonoom daalt de uitstoot naar circa 64 kton in 2040. De gemeentelijke inzet daarbovenop — circa 59 kton — loopt vrijwel volledig via het warmteprogramma. CE Delft raamt het effect daarvan op circa 73 kton in 2040, voor woningen en bedrijfsgebouwen samen; omdat het om één instrument gaat, is dat effect over beide sectoren verdeeld naar de verhouding van hun aardgas-CO2 (77:19). De labelroute via Calcasa blijft het operationele instrument voor de monitoring en het 2030-tussendoel: per labelstap — bijvoorbeeld van E naar C — staat een woning voor een bepaalde reductie in gasverbruik en dus in CO2. Daarbij worden het aantal en type woningen, het aardgasverbruik per wijk, de verwachte bevolkingsgroei en het tempo van labelverbetering meegenomen. Warmtepompen en isolatie tellen niet apart mee, maar via de labelsprong die ze veroorzaken — zo wordt dubbeltelling voorkomen. Label C is het tussendoel voor 2030 (EPBD IV), label B het operationele einddoel. Voor de omrekening naar CO2 is gerekend met een aardgas-emissiefactor van 1,779 kg CO2/m³ (CBS Maatwerk 2025/13).

De renovatieopgave in cijfers: van de 44.975 woningen zit 77,4% al op label C of beter en 54,3% op label B of beter, het operationele einddoel. Daaronder liggen 4.946 woningen met label E, F of G die vóór 2030 naar minimaal label C moeten (EPBD IV), en 5.219 woningen met label D die op langere termijn volgen. VvE's (530 complexen, circa 27% van de voorraad) zijn een prioriteitsdoelgroep, omdat slechte labels daar oververtegenwoordigd zijn. Let op: in 2030 verandert door de EPBD IV zowel de indeling als de berekening van de energielabels zelf; de percentages hierboven horen bij de labels zoals we die nu kennen, en moeten vanaf 2030 opnieuw worden bepaald.

Kopje boven grafiek?

Energielabelverdeling woningvoorraad (Calcasa NTA8800, peildatum Q4 2025; n = 44.975). De middengroep C en D omvat 34,7% van de voorraad.

Bij de elektrificatie van de warmtevraag is een aanname nodig over de verhouding tussen hybride en volledig elektrische warmtepompen, omdat die verschillen in hoeveel CO_2 ze besparen. Tot 2035 is uitgegaan van 90% hybride en 10% all-electric; daarna stijgt het all-electric-aandeel. Die verdeling is bewust voorzichtig: een te optimistische inschatting zou de berekende reductie kunstmatig opdrijven.

Type warmtepomp	Aanname	CO_2-besparing per jaar
Hybride	90% van de warmtepompen t/m 2035	± 0,65 ton
All-electric	10% t/m 2035, daarna stijgend	± 1,30 ton
Gewogen gemiddelde	periode 2026–2030	± 0,85 ton

Rekenvoorbeeld — woningen

Amstelveen telt circa 53% eengezins- en 47% meergezinswoningen, dus relatief veel appartementen. Een verbetering van de slechtste labels (E/F/G) naar minimaal label C — de opgave voor 2030 — verlaagt het gasverbruik met grofweg 15%. Omdat het absolute verbruik per woningtype sterk verschilt, levert diezelfde labelstap heel verschillende besparingen op. Elke m^3 aardgas staat voor 1,779 kg CO_2.

Woningtype	Gasverbruik	Besparing (~15%)	CO_2-besparing/ jaar
Appartement	± 770 m^3	± 115 m^3	± 0,20 ton
Tussenwoning	± 1.030 m^3	± 155 m^3	± 0,28 ton
Hoekwoning	± 1.200 m^3	± 180 m^3	± 0,32 ton
Vrijstaand	± 1.740 m^3	± 260 m^3	± 0,46 ton

Illustratief, met landelijke Nibud/CBS-kentallen per woningtype; het model rekent met het werkelijke gasverbruik per wijk. Omdat circa 47% van de voorraad uit appartementen bestaat, moet de winst vooral uit het áántal woningen komen — vandaar het belang van de VvE-aanpak.

Verkeer

Verkeer is de lastigste sector om te sturen. CE Delft rekent voor dat circa 39% van de wegverkeer-emissies binnen de bebouwde kom wordt uitgestoten, circa 39% op de A9 en de resterende 21% op overige buitenwegen. Het doorgaande A9-deel is wél aan de gemeente toegerekend, maar valt buiten haar invloedssfeer, en is daarmee grotendeels bepalend voor de ondergrens van de sector.

Het overige verkeer, dat meer binnen de invloedssfeer van de gemeente valt, volgt vooral het landelijke en Europese pad: de overgang naar elektrisch rijden (versneld door de EU-norm die nieuwe auto's vanaf 2035 emissieloos maakt) en de vergroening van de stroommix. De gemeentelijke inzet — laadinfrastructuur, deelmobiliteit en autoluw-beleid — is als beperkte intensivering daar bovenop meegenomen.

Het sectorpad volgt het CEGEM-basispad: autonoom daalt verkeer naar circa 41 kton in 2040, vooral door de EU-vlootnorm die vanaf 2035 nieuwe auto's verplicht emissieloos maakt. CE Delft raamt het effect van een gemeentelijk maatregelpakket op 13 tot 36 kton in 2030 — een zero-emissiezone stadslogistiek (4–21 kton) en parkeermaatregelen (4–7 kton). Dat cijfer is het verschil tussen een scenario mét en een scenario zónder deze lokale maatregelen; naarmate de EU-vlootnorm het wagenpark ook zonder lokaal beleid steeds verder vergroent, wordt dat verschil kleiner. Voor 2040 is daarom behoedzaam gerekend met 'tot 5 kton' eigen effect — niet omdat de maatregelen dan minder doen, maar omdat de autonome ontwikkeling een groot deel van diezelfde winst tegen die tijd al heeft ingehaald.

De zero-emissiezone en het parkeerbeleid zijn samen het grootste deel van dat potentieel; de raadsversie positioneert beide als opties voor de langere termijn. Het verwachte effect van het pakket dat nu wordt

uitgewerkt — stimuleren en faciliteren van fiets, OV, deelmobiliteit en elektrisch rijden — ligt daarmee aan de onderkant van de band.

Figuur 3 in hoofdstuk 5 van de raadsversie (de gemeentelijke inzet per sector) toont daarom bewust beide getallen naast elkaar: 13–36 kton als het reductiepotentieel van het maatregelpakket in 2030, en '→ 5 kton (2040)' als het cijfer dat ook in de berekening van de restopgave (§3.6) wordt gebruikt. Dat laatste onderbouwt de ondergrens van de band (61 kton, tegenover 139 in het basispad); het eerste laat zien dat er op de kortere termijn aanzienlijk meer te reduceren valt dan het 2040-effect alleen suggereert. De twee getallen horen bij verschillende peiljaren en zijn niet optelbaar tot één cijfer.

Rekenvoorbeeld — verkeer

Een benzineauto die ongeveer 13.000 km per jaar rijdt (1 op 15) verbruikt circa 870 liter benzine. Bij 2,27 kg CO_2 per liter is dat bijna 2 ton CO_2 per jaar. Een elektrische auto stoot op de weg niets uit (de stroomproductie telt elders mee). Elke 1.000 benzineauto's die elektrisch worden, scheelt dus in de orde van 2 kton per jaar. Voor Amstelveen telt daarbij vooral het lokale wagenpark: een groot deel van de verkeersuitstoot is snelwegverkeer op de A9/A2, waarvan het zuiver doorgaande deel buiten de gemeentelijke invloed valt.

Bedrijven & diensten

De sector bedrijven omvat drie subsectoren: diensten, industrie en landbouw. De sterke daling sinds 2010 (van 223 kton) komt vooral door de overstap op groene stroominkoop in de dienstensector. Het resterende pad leunt op energiebesparing, verduurzaming van de utiliteitsbouw en elektrificatie van de warmtevraag, grotendeels gedreven door landelijk en Europees beleid en door handhaving van de energiebesparingsplicht via de Omgevingsdienst.

Het sectorpad volgt het CEGEM-basispad: autonoom daalt de sector naar circa 34 kton in 2040 (diensten 17, industrie 3, landbouw 14), vooral gedreven door de dalende emissiefactor van elektriciteit. De gemeentelijke invloed — circa 14 kton — zit vrijwel volledig bij de diensten, via het warmteprogramma voor bedrijfsgebouwen (het 19-deel van de 77:19-verdeling). Daarbij past een nuance: de energiebesparingsplicht en de label C-plicht zitten al in het basispad, op het landelijk gemiddelde handhavingsniveau; alleen handhaving die daarboven uitgaat, telt als extra gemeentelijke reductie.

Rekenvoorbeeld — bedrijven

De sterke daling sinds 2010 (van 223 naar 79 kton) komt vooral doordat de dienstensector overstapte op groene stroom. Grijze stroom telt voor circa 0,4 kg CO_2 per kWh; groene stroom of eigen opwek telt als nul. Voor elke gigawattuur (1 miljoen kWh) die een bedrijf zo vervangt, daalt de toegerekende uitstoot met ongeveer 0,4 kton. Het taaiere restant moet echter uit échte energiebesparing en elektrificatie komen, niet uit een boekhoudkundige overstap — vandaar dat het pad ná 2024 langzamer verloopt.

Sector	Belangrijkste inputs voor het pad	Autonoom / resterend 2040*
Woningen	CEGEM-basispad wonen; warmteprogramma-effect (77-deel); Calcasa-labelverdeling en aardgasverbruik per wijk voor de monitoring	64 / ± 5 kton
Verkeer	CEGEM-basispad verkeer (EU-vlootnorm, stroommix); A9-aandeel (39%) buiten invloed	41 / 36 kton
Bedrijven	CEGEM-basispad diensten/industrie/landbouw; warmteprogramma-effect diensten (19-deel)	34 / ± 20 kton
Totaal		**139 / 61 kton**

** Autonoom = CEGEM-basispad (CE Delft); resterend = uitstoot bij volledige gemeentelijke inzet. Alleen het doel van 41 kton is kaderstellend (zie 3.6).*

Hoe deze voorbeelden zich verhouden tot de doorrekening

De drie rekenvoorbeelden hierboven illustreren de rekenstappen met landelijke kentallen. Ze tonen de orde van grootte en laten zien hóe de routekaart rekent, maar ze tellen niet op tot de sectoreindwaarden of tot de volledige doorrekening. Het model gebruikt Amstelveense data (het gasverbruik per wijk, het werkelijke wagenpark, de individuele grote uitstoters), rekent over de hele voorraad en vloot, en neemt meer effecten mee — zoals de autonome vergroening van de stroommix, de EU-vlootnorm en de verwachte bevolkingsgroei. De voorbeelden zijn dus een toelichting op de methode, geen optelsom van het resultaat. De 2030-tussenpunten in de reductiepad-figuren van het koersdocument zijn eveneens indicatieve tussenwaarden, afgeleid van de CE Delft-bandbreedtes voor 2030.

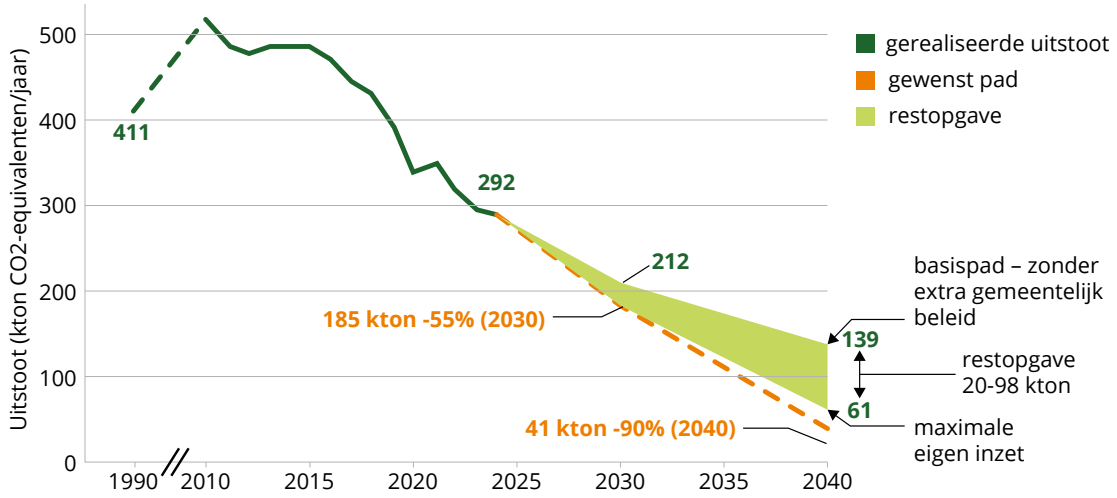
3.5 Scenario's en bandbreedte

De routekaart zet twee lijnen naast elkaar. Het gewenste pad is normatief: van de huidige uitstoot naar het tussendoel (185 kton in 2030) en het doel (41 kton in 2040). De groene band is een prognose. De bovenkant is het CEGEM-basispad van CE Delft (139 kton in 2040): wat er gebeurt zonder eigen gemeentelijk beleid. De onderkant (circa 61 kton) is dat basispad minus de volledige gemeentelijke inzet, uitgaand van versnelde uitvoering: het warmteprogramma voor 85 à 90% gereed in 2040, plus circa 5 kton verkeerseffect. Het Warmteprogramma zelf houdt 2050 aan voor volledige uitvoering. De band waaiert naar 2040 uit naarmate de onzekerheid toeneemt. De ondergrens is geen belofte maar het resultaat bij volgehouden inzet én meewerkende omstandigheden; de bepalende voorwaarden zijn het uitvoeringstempo van het warmteprogramma, de netcapaciteit (netverzwaring Liander, gepland 2034–2037) en het investeringsbesluit over collectieve warmte.

Ter referentie: landelijk beleid en autonome ontwikkelingen alleen al laten de emissies in Amstelveen dalen met 49% in 2030 en 66% in 2040 (basispad, zonder eigen gemeentelijk beleid). Om de gemeentelijke doelen te halen — 55% in 2030, 90% in 2040 — is met gemeentelijk beleid dus nog 27 kton reductie nodig in 2030 en 98 kton in 2040, bovenop wat het basispad al oplevert.

3.6 Attributie en modelmatige sectorverdeling

Een kernvraag achter de routekaart is: welk deel van de daling is van de gemeente, en welk deel gebeurt sowieso? Dat onderscheid — autonoom versus gemeentelijk — volgt uit het CEGEM-basispad van CE Delft (autonoom) en de daarop geraamde eigen inzet (gemeentelijk). Onderstaande figuur laat die opbouw zien: een groot autonoom deel, een kleiner deel eigen beleid, en de resterende opgave. De ontleding van de restopgave geeft ordegroottes per conditie, uitgaand van het huidige uitvoeringstempo, en is als volgt opgebouwd: twee delen liggen vast — de landbouw (12 kton, CE Delft) en het doorgaande snelwegverkeer op de A9 (16 kton, eigen analyse); één deel is berekenbaar — de laatste wijken van de warmtetransitie (circa 10 kton, ofwel 10 à 15% van de warmteprogramma-rest

CO2-routekaart Amstelveen 1990–2040: realisatie, gewenst pad en bandbreedte (basispad + eigen beleid).

bij versnelde uitvoering); het restant van circa 27 kton is indicatief verdeeld over netcapaciteit (12 kton, de zwaarste conditie), collectieve warmte (8 kton) en aanvullend rijks- en EU-beleid (7 kton).

De restogave ontleed 2024 → 2040

~65 kton indicatieve ordegroottes binnen de restopgave (bandbreedte 20-98 kton)

●●○	●●○	●●○	●○○	○○○	○○○
~10 kton	~12 kton	~8 kton	~7 kton	~12 kton	~16 kton
meesturen: ~30 kton			agenderen: ~7 kton	buiten invloed: ~28 kton	

Laatste wijken warmtetransitie
Warmteprogramma loopt door tot 2042 — wij sturen het tempo en de wijkaanpak

Netcapaciteit & opwek
Netverzwaring Liander (2034–2037), zwaarste conditie — wij sturen mee: netbewust programmeren, BTAZ & PED A9

Collectieve warmte
Investeringsbesluit bij Eneco — wij sturen mee: warmteprogramma, vraagbundeling wijkaanpak

Aanvullend rijks- & EU-beleid
ETS2, normering en rijksmiddelen bovenop huidige ramingen — wij agenderen: VNG, MRA, provincie

Landbouw \(CH_4 en N_2O)
Methaan en lachgas; daalt autonoom nauwelijks — geen gemeentelijk instrument

Doorgaand A9-verkeer
Snelwegverkeer op de A9 — geen gemeentelijk instrument

●●○ gedeelde invloed (meesturen) ●○○ beperkte invloed (agenderen) ○○○ geen invloed

De restopgave ontleed naar conditie en mate van gemeentelijke invloed (bandbreedte 20–98 kton). De blokken zijn indicatieve ordegroottes bij het huidige uitvoeringstempo; alleen de band is kaderstellend.

Lokale duurzame opwek telt in deze attributie niet apart als reductie. De emissiefactor van elektriciteit — hoeveel CO2 er per kWh vrijkomt — daalt landelijk mee met de vergroening van de stroommix, en dat effect zit al verwerkt in de sectorcijfers zelf. Opwek daarnaast apart meetellen zou dus tot dubbeltelling leiden. De waarde van lokale opwek zit elders: samen met voldoende netcapaciteit maakt zij het mogelijk dat woningen en bedrijven daadwerkelijk op elektriciteit overstappen.

De grens tussen de eerste en de tweede laag is niet hard. Hoe snel de daling die vanzelf gaat zich lokaal voordoet, hangt mede af van wat de gemeente doet: laadpalen plaatsen, de wijkaanpak, vergunningen verlenen en slim omgaan met netcapaciteit.

Wat de gemeente per onderdeel van de restopgave al doet

Bij netcapaciteit en opwek doen we dat al: netbewust programmeren en het prioriteren van maatschappelijke

aansluitingen. Voor de opwek zelf komt een plan van aanpak duurzame opwek 2027–2030, in samenhang met de RES en de regionale doelen. Verkenningen als het zonneveld op BTAZ en de PED A9-zone landen in dat plan.

Bij collectieve warmte sturen we mee via het warmteprogramma en door de vraag in de wijkaanpak te bundelen. Het investeringsbesluit ligt bij Eneco.

Bij de uitvoeringscapaciteit sturen we op ons eigen tempo en op regionale afspraken over personeel en materialen.

Extra rijks- en Europees beleid kunnen we niet afdwingen, wel agenderen: via de VNG, de MRA en de provincie, met deze routekaart als onderbouwing.

Voor het deel buiten onze invloed — vooral het doorgaande snelwegverkeer op de A9 — heeft de gemeente geen instrument.

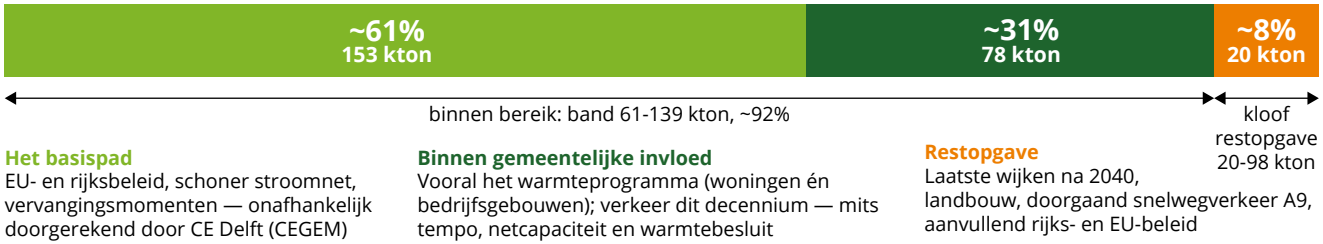
Bij gebruik als bestuurlijke opdracht.

Wordt de sectorverdeling gebruikt om de opgave over de portefeuilles te verdelen, dan is de bandbreedte per sector het ijkpunt: de komende jaren zetten we bewust stappen om binnen elke sector dichter bij de onderkant van die bandbreedte te komen. De formulering is dus ‘stappen zetten binnen de sectorbandbreedte, naar rato van de gemeentelijke invloed’ — en niet ‘haal exact X kton’. Dat is meer dan een inspanningsverplichting: de bandbreedte is concreet genoeg om er jaarlijks op te sturen en voortgang op te toetsen, zonder dat één kton-getal als harde afrekening fungeert.

De restogave ontleed 2024 → 2040

251 kton van 292 naar 41 kton (CO2-equivalenten)

Het basispad
EU- en rijksbeleid, schoner stroomnet, vervangingsmomenten — onafhankelijk doorgerekend door CE Delft (CEGEM)

Binnen gemeentelijke invloed
Vooral het warmteprogramma (woningen én bedrijfsgebouwen); verkeer dit decennium — mits tempo, netcapaciteit en warmtebesluit

Restopgave
Laatste wijken na 2040, landbouw, doorgaand snelwegverkeer A9, aanvullend rijks- en EU-beleid

De opgave 2024–2040 naar herkomst: het basispad (CE Delft), de reductie binnen gemeentelijke invloed en de restopgave.

4 Aandachtspunten en open vragen

De routekaart is een onderbouwde raming. Op zes punten is de onzekerheid het grootst.

- **Energielabels**. De labelroute gebruikt Calcasa-schattingen (NTA8800). Die kunnen afwijken van de geregistreerde RVO-labels. Bovendien verandert de EPBD IV in 2030 de labelindeling en de rekenmethode; de labelroute wordt dan opnieuw geijkt.
- **Uitvoeringstempo**. De ondergrens van de band gaat uit van een warmteprogramma dat in 2040 voor 85 à 90% gereed is. Het Warmteprogramma zelf houdt 2050 aan. Het verschil bepaalt waar Amstelveen in de band uitkomt.
- **Afbakening**. De routekaart rekent in CO_2-equivalenten (292 kton), de Klimaatmonitor in CO_2 uit energiegebruik (267,5 kton). Het verschil van circa 24 kton is in §3.3 toegelicht.
- **Basispad**. Het basispad volgt de KEV, die jaarlijks verschijnt: in de even jaren als volledige verkenning met doorkijk naar 2040, in de tussenliggende jaren als actualisatie op hoofdlijnen. Bij een volledige KEV kan het basispad, en daarmee de bovenkant van de band, verschuiven; de tweejaarlijkse uitgebreide rapportage sluit daarop aan.
- **Verkeer**. De raming van 13–36 kton in 2030 hangt af van de omvang van onder andere een zero-emissiezone en parkeerbeleid. Dat is een keuze in het mobiliteitsbeleid.

5 Gebruikte bronnen

De routekaart is volledig opgebouwd uit openbaar beschikbare en gevalideerde bronnen.
Onderstaande tabel geeft per bron aan waarvoor die is gebruikt.

Bron	Waarvoor gebruikt
Klimaatmonitor (Rijkswaterstaat)	CO_2-uitstoot per sector en subsector, gemeten jaarreeks vanaf 2010 — de feitelijke basis.
Klimaat- en Energieverkenning (PBL)	Richtinggevend referentiedocument voor de autonome ontwikkeling en het effect van landelijk beleid.
CBS Maatwerk 2025/13	Verbruiksdata van woningen (aardgas), per wijk.
Calcasa (NTA8800) en RVO-energielabels	Energielabelverdeling van de woningvoorraad voor de labelroute.
CE Delft / routekaart Haarlem	Eerdere kruisvalidatie van de gemeentelijke inzet (2021); inmiddels vervangen door de eigen CEGEM-doorrekening voor Amstelveen.
CE Delft (2026): CO_2-effecten klimaatbeleid Amstelveen	CEGEM-doorrekening van basisjaar 1990, basispad 2030/2040 en beleidseffecten: concept-hoofdrapport, achtergrondrapport en datasheet Emissies_Amstelveen_1990-2040.
Emissieregistratie	Landelijke registratie van emissies; door CE Delft bewerkt voor het basisjaar 1990 (411 kton CO_2-equivalenten).
Klimaateffectatlas en Waarstaatjegemeente.nl	Indicatoren voor klimaatadaptatie en de SDG-rapportage.
CE Delft (2019): dakpotentieelonderzoek zon	Referentiewaarde voor het dakpotentieel zon (480 TJ; bij het huidige paneelrendement 864 TJ), gebruikt in de figuur duurzame opwek naast de actuele Klimaatmonitor/CBS-realisatiecijfers.